

Školní vzdělávací program „ Pojd', ukážu ti svět – Chodź, pokażę ci świat,,

Základní škola a mateřská škola Gustawa
Przeczka s polským jazykem vyučovacím,
Třinec, Nádražní 10,
příspěvková organizace

1. Identifikační údaje

Předkladatel:

Základní škola a mateřská škola Gustawa Przeczka s polským jazykem vyučovacím, Třinec, Nádražní 10,

příspěvková organizace

Ředitel školy: Mgr. Anna Ježová, od 01.01.2024 Mgr. Jolana Kantorová

Koordinátor ŠVP : od 01.01.2017 Ing. Agnieszka Kulig

Internetové stránky školy: www.pzstrinec.cz

Kontakt:

Telefon: 558 332 407 – ředitelna, 739 485 920 – sborovna 2.st. , 778 700 179 – sborovna 1.st., 558 330 242 – ŠJ

e-mail: sekretariat@zstrinec.eu

Zřizovatel:

Město Třinec

právní forma: magistrát

IČO : 297 313

adresa: Jablunkovská 160, 739 61 Třinec

kontakt: tel. 558 306 111, www.trinecko.cz

Název příspěvkové organizace:

Základní škola a mateřská škola Gustawa Przeczka s polským jazykem vyučovacím, Třinec, Nádražní 10,

příspěvková organizace

sídlo příspěvkové organizace: Třinec, Nádražní 10, 739 61 Třinec

IČO : 70983721

identifikátor organizace: 650 019 962

den vzniku organizace: 1.1.2003

právní forma: příspěvková organizace

Platnost dokumentu:

od 1.9. 2007 – pro 1. a 6. ročník, v následujících letech postupně další ročníky

podpis ředitele školy:

Mgr. Jolana Kantorová

razítko školy:

1.1 Pojetí a cíle základního vzdělávání

1.1.1 Pojetí základního vzdělávání

Základní vzdělávání navazuje na předškolní vzdělávání a na výchovu v rodině. Je jedinou etapou vzdělávání, kterou povinně absolvuje celá populace žáků ve dvou obsahově, organizačně a didakticky navazujících stupních vzdělávání.

Základní vzdělávání na **1. stupni** usnadňuje svým pojetím přechod žáků z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka /včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami/. Vzdělávání svým činnostním a praktickým charakterem a uplatněním odpovídajících metod motivuje žáky k dalšímu učení, vede je k učební aktivitě a k poznání, že je možné hledat, objevovat, tvořit a nalézat vhodný způsob řešení problémů.

Základní vzdělávání na **2. stupni** pomáhá žákům získat vědomosti, dovednosti a návyky, které jim umožní samostatné učení a utváření takových hodnot a postojů, které vedou k uvážlivému a kultivovanému chování, k zodpovědnému rozhodování a respektování práv a povinností občana našeho státu i Evropské unie. Pojetí základního vzdělávání na 2. stupni je budováno na širokém rozvoji zájmů žáků, na vyšších učebních možnostech žáků a na provázanosti vzdělávání a života školy se životem mimo školu. To umožňuje využít náročnější metody práce i nové zdroje a způsoby poznávání, zadávat komplexnější a dlouhodobější úkoly či projekty a přenášet na žáky větší odpovědnost ve vzdělávání i v organizaci života školy.

1.1.2 Cíle základního vzdělávání

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. V základním vzdělávání se proto usiluje o naplňování těchto cílů:

- **umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení**
- **podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů**
- **vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci**
- **rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých**
- **připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti**

- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

2. Charakteristika školy:

2.1 Plně organizovaná základní škola

Součásti školy:

Základní škola plně organizovaná, Nádražní 10, Třinec
Základní škola málotřídní s ročníky 1-5 , Oldřichovice 210
Mateřská škola, Dolní Lištná 172
Mateřská škola , Oldřichovice 210
Mateřská škola, Nebory 126
Školní kuchyně, Nádražní 10, Třinec
Školní družina, Nádražní 10 – 2 – 4 oddělení,
Oldřichovice 210 – 1 oddělení,

2.2 Spádová oblast školy

místní části: Kanada, Dolní Lištná, Horní Lištná, Borek, Osůvky, Nebory, Oldřichovice, Tyra, Guty, Konská, Třinec I, Třinec VI
ulice: všechny ulice města Třince

2.3 Charakteristika součástí školy a jejich vybavení

- Základní škola málotřídní v Oldřichovicích čp. 210 disponuje 2/3 třídami / jedna s ročníky 1-3, druhá s ročníky 4-5 /, jednou třídou - odbornou počítačovou učebnou a školní jídelnou. Je velice slušně vybavena učebními pomůckami. Učitelé mají k dispozici sborovnu s počítačem. Ve škole je jedno oddělení školní družiny. Školní budova pochází z roku 1906 a nachází se u rušné, frekventované vesnické cesty.

- Mateřská škola v Oldřichovicích čp. 210 sídlí ve stejné budově se ZŠ. Pracuje podle společného vzdělávacího programu „Świat wokół nas“. Učitelky mají k dispozici počítač s připojením k internetu. MŠ je velice slušně vybavena hračkami a učebními pomůckami. Děti mají k dispozici zahrádku s pískovištěm, záměrem ředitelství školy je koupě zahradního nábytku a zařízení.

- Mateřská škola v Neborech čp. 126 - sídlí v budově místní české MŠ. Má vlastní hernu i venkovní zahrádku se zařízením pro hraní. Je dobře vybavena, pracuje podle společného vzdělávacího programu „Świat wokół nas“.

- Mateřská škola v Dolní Lištné čp. 172 se nachází v bývalém rodinném domku. Pracuje podle společného vzdělávacího programu „Świat wokół nas“. MŠ má jedno oddělení, výdejnu jídel, je velice slušně vybavena hračkami a učebními pomůckami. Děti mají k dispozici zahrádku s pískovištěm. I zde je záměrem ředitelství školy koupě zahradního nábytku a zařízení. Učitelky mají počítač s připojením k internetu. Budova se nachází v klidné vesnické části u potoka.

- Mateřská škola v Třinci, ul. Štefánikova 772 byla přidružena ke škole na ul. Nádražní k 1.9.2009 po likvidaci subjektu PZŠ ul. Kopernikova. Má 1 oddělení, je dobře materiálně vybavena, pracuje podle společného ŠVP „Świat wokół nas“.

- Mateřská škola v Třinci, ul. SNP čp. 447 byla přidružena ke škole na ul. Nádražní k 1.9.2009 po likvidaci právního subjektu PZŠ ul. Kopernikova. Má 2 oddělení, sídlí v české mateřské škole na ul. SNP, je dobře materiálně vybavena, pracuje podle společného ŠVP „Świat wokół nas“.

- Školní jídelna má své centrum v Třinci, kde je největší počet strážníků, zde má i svou kancelář vedoucí školní jídelny. Výdejna jídla se nachází v Oldřichovicích čp. 210 a v MŠ v Dolní Lištné se nachází výdejna jídla, které je do výdejen dováženo z kuchyně v Třinci. Školní kuchyně i výdejny jídel jsou poměrně slušně vybaveny moderními přístroji.

2.4 Charakteristika a vybavení školy v Třinci, ul. Nádražní 10

Na školním pozemku se nachází hlavní školní budova pro druhý stupeň, nova tělocvična, další školní budova pro první stupeň, kuchyní, jídelnou a školní družinou, školní hřiště s umělou trávou, školní tartanové hřiště a tzv. „malá školní budova“, ve které se nachází jeden oddíl školní družiny, cvičná kuchyňka a schůzovací místnost pro sdružení rodičů - „Macierz Szkolna“.

Hlavní školní budova se nachází v rušné části Starého Města, u cesty a železničního nadjezdu, v blízkosti Třineckých železáren, což do jisté míry narušuje klid vyučování ve třídách. Před několika léty ředitelství školy provedlo hygienická opatření v tom smyslu, že zrušilo třídy v místnostech u hlučné cesty a železáren a nahradilo je učebnami /učebna fyziky a chemie a počítačová učebna/. Na této straně školní budovy se nacházejí i kanceláře školy /ředitelna, sborovna pro druhý stupeň, kabinet výchovného poradce a školního preventisty a také kancelář pro administraci a ekonomické záležitosti/.

Tato školní budova je více než 100 let stará, má pevné základy, sklepy a půdní prostory. V této budově se nacházejí kmenové třídy, počítačová učebna, školní knihovna, učebny fyziky a chemie, hudební výchovy, biologie, výtvarné výchovy /s keramickou pecí/, školní dílny. Všechny učebny jsou vybaveny počítači a diapřektory. Učitelé mají k dispozici digitální fotoaparát a digitální kameru. Učitelé mají také k dispozici počítače a kopírovací přístroje. Vybavení školy didaktickou a výpočetní technikou je na standardní úrovni. V roce 2007 byly všechny klasické tabule na II. stupni nahrazeny keramickými.

Druhá školní budova se nachází na klidnější části pozemku, u hřiště a mezi stromy.

Zde jsou kmenové třídy pro první stupeň, školní družina, školní kuchyně s jídelnou a sborovna pro první stupeň. Všechny třídy jsou vybaveny diapřektory a počítači, učitelé mají ve sborovně počítač připojený k internetu a výkonný kopírovací stroj.

Školní družina je moderně vybavená /i počítači/. Školní kuchyně je moderně vybavena, školní jídelna má kulturní vzhled s moderními čtyřmístnými sety. Kabinet prvního stupně je standardně vybaven didaktickou technikou a učebními pomůckami.

Tělocvična se nachází mezi dvěma školními budovami, které jsou vzájemně propojeny společnou chodbou.

Třetí školní budova je rozměrově i kapacitně nejmenší. V této budově se nachází cvičná školní kuchyňka pro výuku vaření a stolování. Tato učebna je dobře vybavená pomůckami a přístroji. Velice dobře slouží svému účelu.

2.5 Mezinárodní spolupráce

Na jaře roku 2010 navázala škola mezinárodní spolupráci se školou v sousedním Polsku – Szkoła Podstawowa nr 9 im. T. Kościuszki v Bielsku - Bialé. Jelikož systém školství v Polsku je poněkud jiný než v ČR, jedná se o ZŠ s ročníky 1-6. Spolupráce se rozvíjela především po linii ŠD. Zapojil se také školní folklórní soubor „Ondraszki“. Po pandemii COVID 19 byla tato spolupráce ukončená.

2.6 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor čítá v Třinci, na ul. Nádražní 30 pedagogů / v tom 4 vychovatelky ŠD/. Celkově pracuje v celém právním subjektu / ped. i neped. / 76 fyzických zaměstnanců.

Učitelé jsou rozděleni podle předmětů, které učí do předmětových komisí. Do vedení předmětové komise je jmenován z řad členů komise její vedoucí. Členové předmětových komisí se scházejí podle potřeby a naléhavosti. Ve škole existují následující **předmětové komise**:

- komise 1. stupně
- komise jazyková
- komise výchovných předmětů
- komise společenských předmětů
- komise předmětů přírodovědných

Učitelé v předmětových komisích společně plánují vyučovací proces a koordinují výuku jednotlivých vzdělávacích oblastí tak, aby výuka tvořila smysluplný celek. V řízení pedagogického procesu významnou roli zaujímá třídní učitel, který je do své funkce jmenován ředitelem školy. Jeho úlohou je koordinovat organizaci vzdělávání v dané třídě, řídit a kontrolovat práci ostatních vyučujících ve svěřené třídě. Kromě toho je každý z učitelů pověřen ředitelem školy nějakou funkcí nezbytnou pro chod školy – např. vedoucí kabinetů, vedoucí školních knihoven, vedení školní kroniky, výchovný poradce, protidrogový preventista, koordinátor ICT a jiné. Nejvyšším orgánem ve škole je **pedagogická rada**, která se schází kvartálně. Někdy, podle potřeby se konají pracovní rady svolané ředitelem školy. Dlouhodobě se neaprobovaně vyučuje výchově ke zdraví a pracovním činnostem, ovšem těmto předmětům vyučují zkušení, s dlouholetou praxí učitelé, po absolvování příslušných kurzů v daných předmětech.

Pedagogický sbor v málotřídní škole v Oldřichovicích čítá 5 osoby, z toho 3 učitelky, jedna vychovatelka ŠD a jedna asistentka pedagoga. Odborná kvalifikace je 100%, neaprobovaně se vyučuje několik hodin, kterým vyučuje z nutnosti vychovatelka ŠD.

Pedagogický dvojčlenný sbor v MŠ v Dolní Lištné má 100% odbornou kvalifikaci, pedagogický čtyřčlenný sbor v MŠ Oldřichovice má 100% odbornou kvalifikaci, dvojčlenný ped. sbor v Neborech má taktéž 100 % odbornou kvalifikaci. Ped. pětičlenný sbor v MŠ SNP má 100 % odbornou kvalifikaci a dvojčlenný ped. sbor v MŠ Štefánikova má 100% odb. kvalifikaci.

2.7 Poskytování poradenských služeb ve škole

Poradenské služby zajišťují ve škole třídní učitelé a výchovný poradce ve spolupráci s metodikem prevence, vedením školy a dalšími pedagogickými pracovníky.

Zaměření poradenských služeb:

- poradenství žákům v oblasti učební a výběru povolání
- poradenství zákonným zástupcům žáka v jeho výchově a vzdělávání
- poradenství při školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu a podpora žáků ve zlepšení, prevence neúspěchu
- poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů – rodině a žákovi
- poradenství v obtížných životních situacích žákům, zákonným zástupcům žáka v souvislosti s výchovou dětí
- kariérové poradenství

Třídní učitelé jsou k dispozici žákům i jejich zákonným zástupcům denně, výchovný poradce a školní preventista mají pro účely konzultací určenou místnost s vyznačenými úředními dny a hodinami. Podle naléhavosti situace jsou však k dispozici denně.

Ve škole existuje také schránka důvěry, do které se mohou obracet všichni žáci.

Obsah je jednou týdně vyhodnocován školním metodikem prevence. Tento také již několik let uskutečňuje se žáky i rodiči preventivní program. Škola také organizuje pro žáky setkání s psychology, představiteli OPPP aj. Škola úzce spolupracuje z OPPP.

2.8 Spolupráce se zákonnými zástupci žáků

Stanovení vztahů školy a rodiny je jednou z priorit vedení školy a pedagogického sboru. Téma vztahů školy a rodiny je pravidelným bodem na pedagogických radách.

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků se realizuje poskytováním informací o škole a třídě před příchodem do školy, po ukončení vyučování, osobním setkáváním rodičů s učiteli a vedením školy a výslovným a konkrétním přizváním zákonných zástupců žáka ke spolupráci. Pravidelné a trvalé informování rodičů zajišťuje systém EduPage, další informace jsou předávány na třídních schůzkách nebo na předem dohodnutých termínech. Zákonní zástupci žáků jsou zváni na dny otevřených dveří. Vedení školy zohledňuje názory a přání rodičů ve výchovně vzdělávací práci školy. Rodiče jsou pravidelně informováni o školní práci dětí v systému EduPage, ukázkami práce dítěte. Vedení školy umožňuje zákonným zástupcům žáků nahlédnout do všech oficiálních záznamů, jež škola o žákovi má. Vzhledem ke změně vzdělávacího programu považuje škola za potřebné seznamovat zákonné zástupce žáků s obsahem vyučování a různými tématy, která je zajímají.

K prioritám v oblasti spolupráce rodiny se školou patří i, společně s výborem organizace rodičů, podpora rodin se zvláštními potřebami.

Velmi důležitým článkem této spolupráce je rodičovská organizace – Macierz Szkolna, která pracuje samostatně ve všech součástech školy. Společné organizování akcí typu školní radovánky, ples rodičů, ples dětí, setkání absolventů školy, sportovní a kulturní akce pro děti a žáky, materiální pomoc slabším žákům, finanční pomoc při nákupu knih do školních knihoven, cen do soutěží, hraček pro děti MŠ jsou příkladem úzce pojaté spolupráce mezi školou a rodičovskou veřejností.

Zvláštní místo v životě školy zaujímá Školská rada. Členy této rady jsou představitelé rodičů, učitelů a zřizovatele. Školská rada se řídí svým řádem, schází se podle potřeby, minimálně však 2x ročně, řeší společně s ředitelem školy palčivé problémy, schvaluje některé dokumenty, k některým zaujímá stanovisko, má důležitý vliv na chod školy.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Profil absolventa školy

Absolvent Základní školy a mateřské školy s polským jazykem vyučovacím, Třinec, Nádražní 10, by měl:

- a) být vybaven souborem vědomostí, dovedností, postojů a hodnot potřebných pro svůj osobní rozvoj a schopností adaptovat se na měnící se vztahy v pracovním a společenském procesu i v celoevropském kontextu
- b) zvládnout základní kompetence dané učebním plánem této školy tak, aby dovedl vhodně reagovat v běžných denních činnostech
- c) získat nejen vědomosti, ale především praktické dovednosti potřebné jak pro budoucí další studium na školách, tak i pro zaměstnání
- d) zvládnout základní techniky práce s psaným textem, informacemi, informačními a komunikačními technologiemi a médii jakož i zvládnout základy práce s běžnými technickými prostředky v domácnosti
- e) umět analyzovat společenské jevy a zaujímat uvážlivé postoje
- f) běžně pracovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislosti, poznatky z různých vzdělávacích oblastí propojovat do širších celků a na základě toho si umět vytvářet komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- g) řešit samostatně vzniklé problémy, volit adekvátní způsoby jejich řešení, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů, analyzovat řešení a umět osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných nebo i nových problémových situací
- h) formulovat a vyjadřovat svoje myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně se vyjadřovat, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu a to v jazyce polském i českém i částečně v jednom cizím jazyce
- i) rozumět základním principům, na nichž spočívají zákony a společenské normy, být si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni
- j) rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, umět poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- k) respektovat, chránit a kultivovat naše tradice, kulturní a historické dědictví předků, chápat ekologické souvislosti a základy ochrany přírody
- l) rozvíjet své kreativní myšlení, orientovat se v základních aktivitách potřebných k realizaci svých záměrů a chápat podstatu, cíl a rizika přijatých řešení
- m) stát se uvědomělým občanem své „malé vlasti“, vracet se ke kořenům svých předchůdců, ctít své rodiče, rodinu, prostředí a školu

3.2 Pojetí školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program „Pojď, ukážu ti svět – Chodź, pokażę ci świat“, respektuje žáky jako osobnosti s různými vlastnostmi a schopnostmi.

V tomto programu nejde jen o to, aby naši žáci měli mnoho faktografických poznatků, aby měli „dobré známky“. Jde především o rozvoj jejich osobnosti, osobnosti, která svými úspěchy, ale často i neúspěchy chápe, ujasňuje si, jak si se sebou a svým životem co nejlépe poradit, jakým směrem a proč se v životě dát.

V 1.-5. ročníku tohoto vzdělávacího programu je cílem dát žákům první, jednoduchý, ale ucelený obraz o světě, ve kterém žijí, a který je obklopuje. V 6.-9. ročníku školní vzdělávací program tento obraz prohloubí a ze svých úhlů pohledu ho interpretují další vyučovací předměty.

Mimo základní přírodní a společenské problémy se v souvislosti s rozvojem lidské společnosti objevují problémy nové – ekologická výchova, migrace obyvatelstva se svou multikulturalitou, problémy globálního světa, dopravní výchova, což je možné v současné době uvést do nových vyučovacích předmětů. Tento školní vzdělávací program však nezavádí další vyučovací předměty do svého učebního plánu, protože většinou jde o oblasti, které jsou součástí běžného života každého jedince, o oblasti, které spoluvytváří životní postoje. Tyto cíle /ve své podstatě výchovné/ jsou natolik významné, že jsou zahrnuty v ostatních vyučovacích předmětech jako tzv. průřezová témata.

Učební plán tohoto školního vzdělávacího programu poskytuje široký obecný vědomostní základ, vyváženě rozvíjí všechny oblasti žákovy osobnosti. Umožňuje dětem v klidu se rozhodovat o další specializaci, o dalším studiu na středních školách.

Děni ve škole chápeme jako součást běžného života žáků i zaměstnanců školy. Vycházíme ze spolupráce učitelů a žáků, kteří spolu v atmosféře důvěry a porozumění usilují o společné cíle, i když každý ze své vlastní pozice. Žáci jsou ve škole ovlivňováni především formálním kurikulem /tj. cíli, obsahem, organizací a prostředky/ a neformálním kurikulem /školy v přírodě, výlety, exkurze, vycházky, lyžařský výcvik, soutěže/. Žáky však často ovlivňuje tzv. skryté kurikulum, tj. vztahy uvnitř školy a vztahy vně školy. Této skutečnosti se v životě naší školy věnujeme také.

K realizaci našeho školního vzdělávacího programu je potřebné vhodné klima školy. Jsme školou pracovního i pohodového klimatu, ve které panuje určitý řád. Na tvorbě tohoto řádu se podílejí nejen učitelé ale prostřednictvím svých samospráv a celoškolní samosprávy i žáci. Ve škole tak nacházejí pro svou práci všichni klid, vhodné podmínky pro svůj rozvoj, místo pro radost z dosažených výsledků.

Učitelé disponují nejvyšším možným stupněm volnosti při výběru učebnic, učebních pomůcek a materiálů, se kterými se žáky pracují. Učební plán učitelům umožňuje určitý stupeň variability v hodinových dotacích pro jednotlivé skupiny předmětů.

3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Společné působení všech učitelů a zaměstnanců školy orientujeme především na:

3.3.1 Změnu klimatu vnitřního prostředí školy, tj. změnit role učitelů a žáků z rolí nadřazenosti a podřízenosti na role partnerské komunikace v rámci norem

nejen mezi učiteli a žáky, ale i mezi žáky a ostatními zaměstnanci školy.

/kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní/

3.3.2 využívání nových vyučovacích metod a organizačních forem výuky. Měníme frontální pracovní postupy práce se žáky na projektové vyučování, integraci příbuzných předmětů, uplatnění získaných poznatků v běžné praxi, práci ve skupinách /kompetence komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní/

3.3.3 Rozvoj komunikačních schopností žáků a to nejen v jazyce polském a českém ale i v jazycích cizích

3.3.4 Schopnost týmové spolupráce žáků, formulovat a vyjadřovat kultivovaně své myšlenky, umět vhodnou formou veřejně obhájit svůj názor / kompetence komunikativní, občanské, k řešení problémů /

3.3.5 Využívání nejrůznějších zdrojů informací, tj. aby žáci uměli pracovat s tištěnými, elektronickými a jinými zdroji informací, dovedli provádět praktické pokusy, připravit a realizovat pod vedením učitelů vlastní výzkum. K tomuto účelu mají ve škole k dispozici školní počítače s připojením na internet, školní knihovnu / kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní /

3.3.6 Spolupráci se sociálními partnery, především se zákonnými zástupci žáků, školskou radou, Radou a zastupitelstvem města Trince, pedagogicko-psychologickou poradnou, PC v Českém Těšíně / kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské a pracovní /

3.4 Strategie naplňování klíčových kompetencí

Školní vzdělávací program se zaměřuje přednostně na rozvoj osobnosti žáka. Tento celkový rozvoj vede k realizaci všech **klíčových kompetencí**.

Kompetence k učení rozvíjíme v jednotlivých předmětech kooperativním učením a rozvojem sebehodnocení žáků. Žák je ve všech předmětech veden k zodpovědnosti za výsledky svého učení. Strategii a motivaci pro celoživotní učení získává především tím, že si ověří využitelnost školních poznatků v praxi. Tím, že si učitel umí svou práci plánovat je v tomto směru pro žáky příkladem k tomu, aby si žák uměl svůj učební proces organizovat, vybírat si a využívat vhodné způsoby, metody a strategie pro aktivní a efektivní učení.

Kompetence k řešení problémů realizujeme tím, že neučíme izolovaně učivo jednotlivých oborů, ale žákům předkládáme takové úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více vzdělávacích oblastí a tudíž je třeba zvládnout i více přístupů k řešení. Tato kompetence úzce souvisí s využíváním co největšího množství zdrojů informací, které se žáci učí vyhledávat a třídit podle kritérií, která se učí vhodně stanovit.

Kompetence komunikativní rozvíjíme vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování, při zpracování výstupů projektů z nejrůznějších předmětů. Žák by měl být schopen mluvit na veřejnosti, rozumět a domluvit se, číst a psát ve více jazycích. Umět vhodně argumentovat ve prospěch svého názoru, ale přitom brát v úvahu názory druhých. Žáky vedeme ke schopnosti rozumět grafům, diagramům a tabulkám.

Kompetence sociální a personální vytváříme tím, že žáky zapojujeme do organizace činnosti školy / třídní samosprávy, školní samosprávy / . V rámci skupinového vyučování přejímají žáci různé role. Vedeme žáky ke schopnosti navazovat a udržovat kontakty, spolupráci a práce v kolektivu.

Kompetence občanské, spočívají v tom, že žáky seznamujeme s jejich právy, odpovědností a povinnostmi. Učitelé vedou žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám, učí je jak žít společně s ostatními lidmi.

Kompetence pracovní rozvíjíme u žáků tím, že zpracovávají projekty, pracují ve skupinách a je jim poskytována individuální péče učitelů podle potřeb. Žáci se učí používat bezpečně nástroje a vybavení školy, dodržovat pravidla bezpečnosti práce s nimi, chovat se zodpovědně a s ohledem na své zdraví i zdraví spolužáků. Ke strategii naplňování této kompetence patří v našich podmínkách i pěstování schopností žáků dle svých možností poskytnout pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví.

Digitální kompetence představuje soubor znalostí, dovedností a postojů, které umožňují žákům účelně, bezpečně a efektivně využívat digitální technologie při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života, aktivně a respektujícím způsobem se podílet na utváření digitálního světa a nacházet rovnováhu mezi světem digitálním a fyzickým.

3.5 Průřezová témata

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

- 1. Osobnostní a sociální výchova**
- 2. Výchova demokratického občana**
- 3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- 4. Multikulturní výchova**
- 5. Environmentální výchova**
- 6. Mediální výchova**

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova** v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti. Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládání vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí. Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostych, případně, že některé hry tzv. "nevyjdou". Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí

Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

Psychohygienu – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové pracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích

Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí

Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů;

vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresí a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

INTEGRACE DO VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

- **anglický jazyk 3.-5. třída – aktivity při skupinové práci**
- **polský a český jazyk 2.-5. třída – sloh a čtení**
- **přírodověda 5. třída – člověk a duševní zdraví**
- **prvouka 1. třída – vztahy v rodině**
- **vlastivěda 5. třída – člověk s společností**
- **občanská výchova 8.-9. třída – charakteristika osobnosti, setkávání se zajímavými lidmi**
- **anglický jazyk 6.-9. třída – aktivity při skupinové práci**
- **polský a český jazyk 6.-9. třída – komunikace při skupinové práci**
- **německý jazyk 6.-9. třída – získávání dovedností pro učení a studium**
- **informační technologie 6. třída – komunikace, hodnoty a postoje, psychohygiena, rozvoj schopností poznávání**
- **hudební výchova 2.-8. třída – rozvoj kreativity**
- **hudební výchova 6.-9. třída – umění jako prostředek komunikace, rozvoj smyslového vnímání**
- **výtvarná výchova 1.-9. třída – rozvoj estetiky chování, umění jako prostředek komunikace, rozvoj kreativity**

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Výchova demokratického občana** má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů. Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností,

s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti se podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační
- schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů

- pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)

Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

INTEGRACE DO VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

- **polský jazyk 1. třída – písmeno „F“ – „flaga“**
- **vlastivěda 4. třída – společnost a stát, státní znaky a symboly**
- **občanská výchova 6.-9. třída – občanská společnost a škola, formy participace občanů v politickém životě**
- **polský a český jazyk 6.-9. třída – aktivity vedoucí k respektování zásad slušnosti, tolerance a odpovědnosti**
- **dějepis 8.-9. třída – principy demokracie jako formy vlády**
- **výtvarná výchova 1.-9. třída – rozvoj kritického myšlení, kritika a sebekritika**

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě.

Rozvíjí vědomí evropské identity

při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi

- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže.

INTEGRACE DO VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

- **anglický jazyk 3.-5. třída – uvědomění si důležitosti znalosti anglického jazyka v dnešním světě**
- **vlastivěda 5. třída – žijeme v Evropě, naši sousedé**
- **výtvarná výchova 6.-9. třída – evropské kulturní kořeny, svébytnost národních a regionálních kultur, mezinárodní výtvarné soutěže**
- **anglický jazyk 6.-9. třída – orientace na mapě Velké Británie a USA**
- **český a polský jazyk 8.-9. třída – česká a polská literatura v kontextu evropských dějin**
- **německý jazyk – kultura v německy mluvících zemích, tolerance k odlišnostem**
- **dějepis 8.-9. třída – objevujeme Evropu a svět**
- **občanská výchova 9. třída – jsme Evropané**
- **matematika 8. třída – stav obyvatelstva, zdravotnictví, průmyslu...**

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci. Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci

minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků – příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“. Multikulturní výchova prolíná všemi vzdělávacími oblastmi.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti
- k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu může být významně ovlivněn vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod.

Kulturní difference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě

Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku

Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

INTEGRACE DO VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

- **přírodověda 4. třída – naše země, předkové, dějiny**
- **polský jazyk 4.-5. třída – báje, pověsti, legendy různých zemí**
- **anglický jazyk 3.-5. třída – porovnání vlastních kulturních tradic s tradicemi anglicky mluvících zemí**
- **anglický jazyk 6.-9. třída – seznámení s kulturami anglojazyčných států**
- **polský jazyk – uvědomování si vlastních kulturních tradic a hodnot**
- **německý jazyk 6.-9. třída – kulturní tradice a zvyky v německy mluvících zemích**
- **hudební výchova 4.-9. třída – poslech koled jiných národů**
- **hudební výchova 6. třída – tance jiných národů**
- **občanská výchova 9. třída – etnický původ, multikulturalita**
- **dějepis 8. třída – kulturní difference**
- **výtvarná výchova 1.-9. třída – zobrazování prvků naší kultury a kultury jiných národů**

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků. Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí

- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Tematické okruhy:

- **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
- **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana,

zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

INTEGRACE DO VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

- **prvouka 3. třída – lidé a příroda**
- **přírodověda 4. třída – člověk a životní prostředí, třídění odpadů**
- **výtvarná výchova a pracovní činnosti 1.-5. třída – využití obalů, kelímků...**
- **přírodověda 5. třída – člověk a příroda**
- **matematika 7. třída – stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek**
- **tělesná výchova 6.-9. třída – fartlekové běhy, terénní aktivity, pobyt v přírodě, turistika**
- **chemie 9. třída – lidské aktivity a problémy životního prostředí (plastické hmoty), vztah člověka k prostředí**
- **biologie 6.,7.,9. třída – ekosystémy**
- **biologie 9. třída – základní podmínky života, životní prostředí**

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médiím nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu. Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)

stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě

jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností:

tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení

práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

INTEGRACE DO VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

- **polský jazyk a český jazyk 1. třída – seznámení s knihovnou a knihkupectvím**
- **polský jazyk a český jazyk 2.-5. třída – návštěva knihovny**
- **polský jazyk a český jazyk 3.-5. třída – informace z internetu**
- **polský jazyk a český jazyk 4.-5. třída – články do školního a jiných časopisů**
- **anglický jazyk 6.-9. třída – možnost četby autentických textů z časopisů a novin**
- **polský jazyk a český jazyk – kritické vnímání mediálních sdělení, zájem o odbornou literaturu a časopisy**
- **polský jazyk 6.-9. třída – žákovská korespondence do místního tisku**
- **německý jazyk 7.-9. třída – forma interview, německé časopisy**
- **hudební výchova 9. třída – práce s podněty z médií**
- **informační technologie 6. třída - tvorba mediálního sdělení, vnímání autora mediálních sdělení**

PROJEKTY A KURZY

- „Zelený koutek“ – EV, OSV
- „Spolupráce se školou v Bielsku-Biale“ – VMEGS, MKV
- „Náš klokan“ – EV
- „Školní časopis – PRZERWA“ – MV
- „Zájmové kroužky“ – OSV
- „Školní parlament“ – VDO, OSV
- „Tripolskola.cz“ – MV
- „Adopce na dálku“ – VMEGS, OSV
- „Školní rozhlas“ – MV, OSV
- „Výlety a exkurze“ – EV, MKV, VMEGS
- „Projekt – Nástěnka“ – MV
- „Lyžařský kurz“ – EV, OSV
- „Třídnické hodiny“ – OSV
- „Divadelní předplatné“ – MKV
- „Výstava výrobků a prací žáků“ – OSV, MV

seznam zkratk:

- OSV – osobnostní a sociální výchova
- VDO – výchova demokratického občana
- VMEGS – výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- MKV – multikulturní výchova
- EV – environmentální výchova
- MV – mediální výchova

4. Učební plán

Učební plán a hodinová dotace

Vzdělávací oblast	Vyuč. předmět	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Jazyk a jaz.komunikace	Český jazyk		2	4	3+1(in)	3+1(in)	3+1d	3+1d	4	4
	Polský jazyk	9	7+1d	6+1d	5	5	3+1d	4	4	4
	Anglický jazyk			2	3	3	3	3	3	3
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	5	5	3+1d	4+1d	4	4
Inf. a kom. technologie	Informační technologie					1	1			
Člověk a jeho svět	Prvouka	1	2	2						
	Přírodověda				2	1				
	Vlastivěda				2	2				
Člověk a společnost	Dějepis						2	2	2	1+1d
	Občanská výchova						1	1	1	1
Člověk a příroda	Fyzika						1	1	2	2
	Chemie								2	2
	Přírodopis						1	2	2	1
	Zeměpis						2	1+1d	1	1
	Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Umění a kultura	Výtvarná výchova	2	2	1	1	1	1	1	1	1
	Výchova ke zdraví								1	1
	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	1	1d	1	1
Doplňující vzděláv. obor	Německý jazyk						1	1	1	1
		20	22	24	26	26	29	30	32	31
		118					122			

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- je realizován ve druhém až devátém postupném ročníku s týdenní hodinovou dotací :
2. ročník – 2 hodiny, 3. – 9. ročník – 4 hodiny.
- týdenní hodinová dotace je pro větší přehlednost rozdělena do tří vzájemně propojených složek – literární výchovy, jazykové výchovy a komunikační a slohové výchovy
- součástí výuky předmětu český jazyk a literatura jsou i pravidelné návštěvy divadelních a filmových představení, jež pomáhají v realizaci některých očekávaných výstupů.
- výuka probíhá v kmenových třídách

V rámci prvního stupně je vyučovací předmět český jazyk a literatura určen pro všechny žáky 2. až 5. ročníku. V 1. ročníku se děti v jazykové vzdělávací oblasti vyučují pouze mateřskému tzn. polskému jazyku. Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru český jazyk a literatura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách.

Na prvním stupni je prvořadým cílem českého jazyka a literatury vytvořit žákům vzdělávací nástroje – čtení a psaní v českém jazyce. Přitom je kladen důraz na čtení s porozuměním. Vyučovací předmět český jazyk a literatura se snaží seznamovat žáky se spisovnou podobou českého jazyka, obohacovat jejich slovní zásobu a rozvíjet dovednost komunikace. Všechny tyto dovednosti, které si v rámci výuky českého jazyka a literatury žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků v dalších oborech. Všechny cíle výuky českého jazyka a literatury jsou naplňovány komunikační a slohovou výchovou, jazykovou výchovou a literární výchovou.

Na druhém stupni je hlavním cílem cestou rozvoje jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování vést žáky k přesnému a logickému myšlení, prohlubovat jejich obecné intelektové dovednosti. Literární učivo se zde již stává nástrojem tvořivé interpretace a produkce vlastních textů. Žáci se učí vybírat vhodné jazykové prostředky. Jedním ze způsobů naplňování cílů předmětu jsou návštěvy knihoven, práce s knihou a texty na internetu. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, tomu je podřízena i výuka gramatiky

Realizovaná průřezová témata:

V rámci předmětu Český jazyk a literatura jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat **Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Osobnostní a sociální výchova.**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel:

- rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- předkládá žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykové edukace v jiných oblastech vzdělávání i v životě
- vede žáky k systematickému shromažďování a ukládání informací
- vede žáky k sebehodnocení a pochopení, proč se danému učivu učí
- vede žáky k vyjadřování se k přečtenému textu a stručnému vyprávění obsahu
- vede žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- seznamuje žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem
- vede žáky k získávání poznatků i z jiných zdrojů než jsou školní materiály
- nabízí žákům dostatek příležitostí individuální manipulace s názornými pomůckami
- rozvíjí a podporuje u žáků sebedůvěru ve vlastní schopnosti

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- seznamuje žáky s postupy při řešení problémů
- vede žáky k potřebě uvědomování si praktického ověřování řešení problémů
- vede žáky k samostatnému nalézání pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- učí žáky nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení, aby se nenechali odradit případným nezdarem a našli řešení
- podporuje účast žáků v různých soutěžích

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- nabízí žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních jevů
- rozšiřuje slovní zásobu u žáků pomocí literárního i gramatického učiva
- zařazuje jednoduchá mluvní cvičení na zvolené téma
- vede žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění
- vede žáky k naslouchání názorům spolužáků, využívání možností o názorech diskutovat, respektovat se navzájem
- umožní žákům hovořit o poznaných souvislostech a zkušenostech z jejich života
- vede žáky k porozumění probíraných literárních textů

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří příležitosti k tomu, aby se žáci mohli podílet na stanovení pravidel pro práci v různých velkých skupinách a aby tato pravidla respektovali
- vede žáky k tomu, aby vzájemná komunikace byla vedena v příjemné atmosféře, a aby se navzájem vhodně oslovovali
- vede žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc a sami byli ochotni pomoc podle svých možností poskytnout

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky ke snaze o co nejlepší plnění povinností a uvědomování si svých práv
- vede žáky ke snaze si mezi sebou pomáhat, uznávat se a oceňovat nápady druhých

- podporuje literární projevy žáků, recitace a četby
- seznamuje žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětluje jim jeho význam

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- vede žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 2.-3.

Žák: VÝSTUPY	UČIVO
Jazyková výchova	
- žák si uvědomuje a chápe některé podobnosti i rozdíly mezi polským a českým jazykem; - osvojuje si odlišnou grafickou podobu některých písmen (v, č, š, ř, ž, ...); - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky;	• Podobnosti a odlišnosti mezi polským a českým jazykem. • Grafická podoba uvedených písmen • Hlásokosloví, stavba slov, nauka o slově • Sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souhrnná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná;	• Slova nadřazená, podřazená, souhrnná a slova opačného významu • Slova jednoznačná, mnohoznačná • Vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost;	• Třídění slov • Seznamování se s některými slovními druhy
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru;	• Slovní druhy (základní) – slova ohebná a neohebná
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves;	• Souvislý mluvený projev • Význam slov
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy;	• Větné celky: věta jednoduchá a souvětí (v obecné rovině) • Spojky a jejich funkce, spojovací výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky;	• Druhy vět podle postoje mluvčího, výběr vhodných jazykových prostředků

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku a v typických případech vlastních jmen, osob, zvířat a místních pojmenování;	• Pravopis uvedených jevů - dle očekávaného výstupu
Komunikační a slohová výchova	
- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti;	• Četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků • Uplatnění přirozené intonace
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti;	• Praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
- respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru;	• Výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů • Zdvořilostní obraty • Komunikační žánry – pozdrav, oslovení, omluva, prosba
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost;	• Správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči;	• Rozvíjení znělého hlasu • Nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči;	• Členění jazykového projevu • Mimojazykové prostředky řeči, mimika, gesta
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev;	• Souvislé jazykové projevy • Využívání obrázkové osnovy
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním;	• Dodržování hygienických návyků správného psaní (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem)
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev; - píše věcně i formálně krátká a jednoduchá sdělení;	• Automatizace psacího pohybu • Odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu • Plynulý a úhledný písemný projev • Technika psaní • Žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh;	• Vyprávění pohádky nebo povídky podle obrázkové osnovy, spojování obsahu textu s ilustrací

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Literární výchova	
- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku; - poslouchá uvědoměle krátké literární texty, postupně se seznamuje s čteným textem v českém jazyce, odpovídá na otázky;	• Poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu; - stručně vypráví, co se mu v článku nebo textu líbilo, hledá zajímavou část;	• Líčení atmosféry příběhu • Poslech textů
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatního vyprávění; - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností;	• Základní literární pojmy – poezie (báseň, rým, sloka, verš, přednes, rozpočítadlo, hádanka, říkanka), próza (pohádka, hlavní postava, děj, prostředí) • Tvořivé činnosti s literárním textem – volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, přednes básně, dramatizace pohádky, ilustrace k přečtenému nebo vyslechnutému textu

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 4.-5.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Jazyková výchova	
- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová;	• Význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma
- rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku; - zná rozdíl mezi předponou a předložkou;	• Stavba slova (kořen, část předponová, příponová, koncovka)
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu;	• Slovní druhy a jejich třídění • Tvary slov • Mluvnické kategorie sloves a podstatných jmen
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary;	• Spisovné tvary slov v psaném a mluveném projevu
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty;	• Práce s větou • Základní skladební dvojice

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí; - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje;	• Výstavba věty, základní větné členy do souvětí • Věta jednoduchá, souvětí • Smysluplné uspořádání vět jednoduchých • Rozmanité spojovací výrazy
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách;	• Vyjmenovaná slova • Práce se skupinami slov s y/ý uvnitř slov, hledání a dotváření slov příbuzných
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu;	• Syntaktický (shoda přísudku s podmětem) • Morfologický (koncovka podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) • Lexikální
Komunikační a slohová výchova	
- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas;	• Uvědomělé, pozorné, plynulé čtení přiměřeně náročných textů • Tiché čtení s porozuměním
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává;	• Vyhledávání klíčových slov, pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení;	• Orientace v textu
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta;	• Vystižení jádra sdělení • Orientace v naučných textech přiměřených věku
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku;	• Základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) • Vyjadřování závislé na komunikační situaci: omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě;	• Porovnávání názorů, tolerance • Řešení konfliktních situací
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy, a tempo podle svého komunikačního záměru;	• Členění vět, frázování, síla a barva hlasu
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace;	• Spisovná, hovorová a nespisovná mluva
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry;	• Orientace ve stavbě textu • Členění na odstavce • Žánry písemného projevu: zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát,

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
	dopis, popis, jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník)
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti;	• Pravidla sestavování osnovy • Členění příběhu • Vypravování
Literární výchova	
- vyjadřuje své dojmy z četby, zaznamenává je a seznamuje s nimi ostatní žáky; - vypráví, co se mu v knize líbilo, hledá a předčítá spolužákům zajímavou část knihy;	• Poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, posléze nalézání příčin věcí a porozumění jim.
- pracuje tvořivě s literárním textem; - volně reprodukuje text podle svých schopností; - tvoří vlastní literární text na dané téma; - přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku; - podle svých schopností tvoří jednoduché rýmy, básničky; - postupem času podle svých schopností produkuje vlastní literární text nebo vyprávění na dané nebo libovolné téma; - vymýšlí vlastní zakončení pohádky, pověsti, povídky, rozuzlení příběhu;	• Tvořivé činnosti s literárním textem – volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, přednes básně nebo úryvku prózy, dramatizace pohádky, povídky, pověsti nebo básně, ilustrace k přečtenému nebo vyslechnutému textu, vystižení děje, vlastní tvorba na dané téma – krátký literární text
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů; - rozlišuje vyjadřování v próze a v poezii, text umělecký, neumělecký, naučný, pozná některé základní literární útvary dětské literární tvorby; - zná jména autorů některých oblíbených knih pro děti; - při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy;	• Druhy a žánry dětské literatury • Literatura umělecká a věcná • Základní literární pojmy: bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 6.-7.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Jazyková výchova	
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití; - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova;	• Rozvrstvení národního jazyka, jazyk spisovný a nespisovný, obecná čeština, disciplíny jazykovědy • Zvuková stránka jazyka; výslovnost a přízvuk
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSC a dalšími jazykovými příručkami;	• Seznámení s jazykovými příručkami
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci;	• Určování slovních druhů, mluvnické významy a tvary slov; rod činný a trpný; stupňování přídavných jmen a příslovčí
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh;	• Způsoby obohacování slovní zásoby; stavba a význam slov
- využívá znalostí o jazyk. normě při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace;	• Druhy vět podle postoje mluvčího
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí;	• Věty jednočlenné a dvojčlenné; větné ekvivalenty, větné členy; souvětí souřadné a podřadné; druhy vedlejších vět
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí;	• Pravopisná cvičení; shoda přísudku s podmětem; základy interpunkce; psaní velkých písmen; koncovky přídavných jmen
Komunikační a slohová výchova	
- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji;	• Kritické čtení předloženého textu (charakteristika)
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci;	• Rozlišení a vhodné užití formálního a neformálního stylu (objednávka)
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru;	• Rozlišení různých komunikačních prostředků (dopis soukromý a úřední)
- v mluveném projevu připraveném i	• Komunikace verbální a neverbální

VÝSTUPY	UČIVO
Žák: improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči;	
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu;	• Pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu
- využívá základů studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát;	• Výtah a výpisky, čtení s porozuměním
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování;	• Vertikální a horizontální členění textu interpunkce (pozdávka)
Literární výchova	
- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, vede jejich výrazné představitele;	• Charakteristika literárních druhů (lyrika, epika, drama); rozlišení poezie a prózy; antický mýtus (báje); epos
- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla;	• Přednes vhodných literárních textů, interpretace literárního textu, dramatizace
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo;	• Námět a téma díla, literární hrdina, obrazná pojmenování, rým, rytmus, literatura umělecká a věcná

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 8.- 9.

VÝSTUPY	UČIVO
Žák:	
Jazyková výchova	
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci;	• Slovní druhy a jejich funkce ve větě; komplexní jazykové rozbor; projev mluvený a psaný - zásady pro výběr jazykových prostředků a specifika textu
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se SSC a dalšími jazykovými příručkami;	• Samostatná práce s vhodnými jazykovými příručkami; jádro a rozvoj slovní zásoby

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh;	• Slovní zásoba a význam slova
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí;	• Interpunkce jednoduché věty a souvětí; psaní velkých písmen
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova;	• Zvuková stránka věty, spodoba znělosti a artikulační, melodie věty
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití;	• Obecné výklady o jazyce, vývoj jazyka, skupiny jazyků
Komunikační a slohová výchova	
- využívá znalostí o jazyk. normě při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace;	• Jazyk a komunikace, norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči
- v mluveném a psaném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních i paralingválních prostředků řeči;	• Funkční styly, slohové postupy a útvary podle záměru mluvčího
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru;	• Rozlišení různých komunikačních situací a vhodné zvolení komunikačních prostředků, přiměřené reakce na danou komunikační situaci
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj;	• Porovnávání různých zdrojů informací a zaujímání postojů ke sdělovanému obsahu
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru;	• Formulace otázek na dané téma a aktivní vstup do rozhovoru, procvičování subjektivně zabarveného popisu
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu;	• Pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě vlastních dispozic a osobních zájmů;	• Zpracování úvahy na dané téma, uplatnění vlastních zkušeností, názorů a postojů, zvláštnost fejetonu v české literatuře
Literární výchova	
- charakterizuje středověkou literaturu na našem území i ve světě; rozlišuje žánry středověké literatury; má přehled o nejdůležitějších literárních dílech daného období;	• Starý zákon, Nový zákon, staroslověnské písemnictví; cyrilometodějská mise; vznik česky psané literatury; Husova literární tvorba
- charakterizuje literaturu humanistickou u nás i ve světě; používá termíny "renesance" a "humanismus", má přehled o	• Renesance a humanismus; pobělohorská literatura

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
základních textech a nejdůležitějších osobnostech daného období;	
- uvádí žánry literatury v období klasicismu; rozpoznává specifika doby osvícenství.	• Bajka, Jean de la Fontaine
- vymezuje období národního obrození v českých zemích; má přehled o základních dílech první poloviny 19. století;	• Národní obrození – buditelé, Máchova poezie a próza; Erbenova balada; Havlíčkova satira; tvorba B. Němcové
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře;	• Literární texty od 30. let 19. století do současnosti
- orientuje se ve vývoji českého dramatu, postihuje významné osobnosti českého divadelnictví;	• Drama historické a ze současnosti
- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla;	• Obrazná pojmenování (personifikace, metafora, eufemismus, oxymoron, ironie, sarkasmus, alegorie)
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo;	• Recenze, literární kritika, reflexe četby
- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora;	• Specifika autorské poetiky: odraz doby, autorův život jako inspirace
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty;	• Aspekty umělecké literatury
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování;	• Čtenářský zážitek
- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích;	• Literární historie a teorie; internet a CD-ROM jako zdroj informací; knihovna jako kulturní a literární centrum; knihovní katalog; referát

5.1.2 Polský jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět polský jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících 1. i 2. stupně. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru polský jazyk a literatura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Polský jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení.

Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Polský jazyk a literatura se realizuje ve všech ročnících v této hodinové dotaci:

	1. stupeň				
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	9	7,5	6,5	6	6

	2. stupeň			
Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	4	4	4	4

Výuka probíhá v kmenových třídách. Některá témata, zejména z oblasti literatury, jsou realizována formou krátkodobých projektů. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy knihoven, divadel, práce s knihou a texty na internetu. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, tomu je podřízena i výuka gramatiky.

V předmětu Polský jazyk a literatura, zvláště v začátcích, je kladen důraz na rozšíření slovní zásoby ve spisovném jazyce, neboť mateřským jazykem našich žáků je povětšinou nářečí. Proto je důležité žáky citlivě vést k rozlišování a k používání především jazyka spisovného.

K tomu napomáhá častý kontakt s jazykem spisovným i v doplňujících aktivitách, jako je např. návštěva divadelních představení, autorská setkání s polskými spisovateli, polská filmová tvorba apod.

Vzdělávací obsah předmětu Polský jazyk a literatura je rozdělen do tří složek: Jazyková výchova, Komunikační a slohová výchova a Literární výchova. Všechny složky probíhají na úrovni psaného i mluveného projevu. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby polského jazyka, v Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu. Jsou také vedeni ke kritickému posouzení obsahu těchto textů. V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky, jsou vedeni ke vnímání literatury jako umění, které obohacuje jejich duchovní život.

Vzdělávání v předmětu Polský jazyk a literatura směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace, získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti, k samostatnému získávání informací z různých zdrojů, k individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k pozitivnímu vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu.

Předmět Polský jazyk a literatura je realizován ve všech ročnících 1. stupně ZŠ podle učebního plánu. K realizaci vzdělávacích cílů tohoto předmětu učitel používá adekvátní učivo. Pro žáky připravuje vhodné materiály, které mohou být z vlastních zdrojů, dostupných učebnic apod., vždy však v souladu s cíli obsaženými ve výstupech. Z důvodu nízkého počtu vyučovacích hodin ve vyšších ročnících prvního stupně ZŠ je samozřejmé, že jazyková výchova je realizována i v jiných vzdělávacích oblastech, především ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Zde učitel klade důraz jak na mluvený tak i písemný projev žáka, vede ho k aplikaci poznatků a dovedností z jazykové oblasti, seznamuje s pravopisem nových pojmů charakteristických pro danou oblast.

Na 2. stupni je našim hlavním cílem cestou rozvoje jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování vést žáky k přesnému a logickému myšlení, prohlubovat jejich obecné intelektové dovednosti. Literární učivo se zde již stává nástrojem tvořivé interpretace a produkce vlastních textů. Žáci se učí vybírat vhodné jazykové prostředky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel:

- rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva,
- předkládá žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech,
- vede žáky k systematickému shromažďování a ukládání informací,
- vede žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování,
- seznamuje žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy,
- vede žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů,

- nabízí žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů,
- pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřuje slovní zásobu žáků,
- vede žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy,
- vede žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc.

Kompetence občanské

Učitel:

- seznamuje žáky s polským slovesným dědictvím a vysvětluje jim jeho význam,
- podporuje v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby.

Kompetence pracovní

- vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní,
- vede žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Polský jazyk a literatura

Ročník: 1.

Žák: VÝSTUPY	UČIVO
Jazyková výchova	
- rozlišuje zrakem tvary stejné a odlišné, určuje pravou a levou stranu, dokáže se orientovat prakticky v pojmech nahoře – dole, vzadu – vpředu, před – za, nad – pod, apod. - umí určit hlásku na začátku a konci slova, postupně vyjmenuje všechny hlásky ve slově. Dokáže z hlásek sestavit slovo; - čte tiskací i psanou abecedu. Dokáže se orientovat na stránce v knize. Rozumí pojmu stránka, řádek, článek, písmeno, slovo, věta. Přiřazuje obrázky ke slovům. Skládá slova z přeházených písmen. Doplňuje chybějící písmena do slov; - umí správně sedět a držet psací náčiní /praváci i leváci/; - opisuje správné tvary písmen / slov a vět/ psací abecedy perem. Píše podle diktátu písmena a krátká slova. Vědomě začíná větu velkým písmenem a končí tečkou.	• Zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči • Slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, • Skladba – věta, psaní věty • Pravopis vlastních jmen

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Ovládá psací abecedu mimo písmen X, Q. Píše opis, přepis i diktát. Kontroluje svůj vlastní písemný projev; - na konci roku čte krátká slova plynule, delší hláskuje nebo slabikuje;	
Komunikační a slohová výchova	
- uvědoměle se naučí správnému dýchání, trénuje si paměť na krátkých textech, vyslovuje pečlivě a správně všechny hlásky /spolupráce s logopedem/; - s názorem učitele opakuje rytmická cvičení. Volí vhodné tempo a hlasitost řeči; - dokáže naslouchat ostatním. Volí vhodné verbální prostředky při řešení situací ve škole i mimo školu. Umí vyjádřit své přání, dokáže se omluvit, pozdravit, poprosit o pomoc, poděkovat, vyřídit jednoduchý vzkaz. Respektuje pravidla rozhovoru, neskáče do řeči druhému /nejen dospělému/. Učí se nonverbálnímu vyjadřování; - vypravuje krátký příběh vlastní nebo reprodukuje čtený text nebo podle obrázku;	• Čtení – <i>praktické čtení</i> /technika čtení, čtení pozorné, plynulé/; <i>věcné čtení</i> /čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací/ • Naslouchání – <i>praktické</i> /zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem/; <i>věcné</i> /pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami/ • Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu / dýchání, tvoření hlasu, výslovnost/, komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz/ • Písemný projev – základní hygienické návyky / správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem/; technika psaní /úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu/
Literární výchova	
- rozlišuje pojmy – básnička, říkadlo, příběh, pohádka, odlišuje verše; - umí naslouchat čtenému textu. Rozlišuje dobro a zlo, vyjmenuje kladné a záporné postavy. Zařadí do správné pohádky. Nakreslí ilustraci k příběhu. Sestaví z několika obrázků osnovu příběhu a vypravuje podle ní. Čte a přednáší z paměti texty přiměřené věku;	• Poslech literárních textů • Zážitkové čtení a naslouchání • Tvořivé činnosti s textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Polský jazyk a literatura

Ročník: 2.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Jazyková výchova	
- rozlišuje grafickou a zvukovou podobu slova, člení slova na slabiky, hlásky; Skládá slova z hlásek, slabik, skládá ze slov věty. Rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího a vybírá vhodné prostředky k jejich tvoření. Prakticky využívá slov opačného a podobného významu, slova souřadná, nadřazená a podřazená. Porovnává a třídí slova podle různých hledisek /počet slabik, počet hlásek, význam slova a podobně/. Užívá správné tvary ohebných slov v textu /běžně používaných/; - zná a píše správně „dwuznaki“, měkké souhlásky, měkké slabiky typu si, sia ..., slabiky typu bia, pia, wia..., slova s písmenem ą, ę, rz, ż, ó. / běžně používána/; - umí používat velká písmena na začátku vět a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování; - pozná podstatná jména a slovesa / běžně používána/. Tvoří s nimi věty; - vyjmenuje z paměti abecedu a dokáže řadit slova podle abecedy dle prvního písmene. Umí hledat v abecedním rejstříku; - správně píše slova s párovou souhláskou na konci i uvnitř slova; - píše úhledně všechna psací / velká i malá/ i tiskací / velká/ písmena abecedy;	• Zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči • Slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma; • Skladba – věta, psaní věty, druhy vět: oznamovací, tázací a rozkazovací • Pravopis uvedených jevů • Slovní druhy – podstatné jméno a sloveso /v obecné rovině – jako slova mající určitý význam/ • Abeceda • Slova příbuzná / v obecné rovině/
Komunikační a slohová výchova	
- čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. Čte se správnou intonací. Rozumí textu a reprodukuje jeho obsah. Dokáže se v textu orientovat, vyhledávat odpovědi na otázky, hledá klíčová slova. Umí číst v rolích, rozlišuje přímou řeč; - umí napsat krátký dopis, blahopřání a pozvánku. Tvoří smysluplné věty k obrázkům. Pracuje s obrázkovou osnovou	• Čtení – <i>praktické čtení</i> / technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu/; <i>věcné čtení</i> / čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova/ • Naslouchání – <i>praktické</i> /zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem/; <i>věcné</i> /pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami/ • Mluvený projev – základy techniky

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
/řadí, vypráví/. Odstraňuje přebytečná slova v textu; - popisuje předmět, obrázek, osobu, zvíře, pracovní postup;	mluveného projevu /dýchání, tvoření hlasu, výslovnost/, komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla /oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování/, mimojazykové prostředky řeči /mimika, gesta/ • Písemný projev – základní hygienické návyky / správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem/; technika psaní /úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu/; žánry písemného projevu: blahopřání, pozvánka, dopis, popis;
Literární výchova	
- poslouchá uvědoměle literární texty. Čte samostatně knihy. Vypráví, co se mu v knížce líbilo, hledá a předčítá dětem zajímavou část knihy; - seznámí se systémem půjčování knih; - přednáší z paměti texty přiměřené jeho věku. Rozlišuje a používá pojmy – pohádka, hádanka, říkanka, báseň, sloka, rým, kniha, knihovna, knihkupectví, čtenář;	• Poslech literárních textů • Zážitkové čtení a naslouchání • Tvořivé činnosti s textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod • Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: hádanka, říkanka, báseň, pohádka;

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Polský jazyk a literatura

Ročník: 3.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Jazyková výchova	
- tvoří věty rozvitě a souvětí. Ve větě jednoduché s podmětem vyjádřeným vyhledá základní skladební dvojici; - dokáže vyhledat slova příbuzná a používá je ke zdůvodnění pravopisu slov s párovou souhláskou;	• Zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči /tempo, intonace, přízvuk/ • Slovní zásoba a tvoření slov – slova a

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- rozlišuje druhy věty jednoduché; - v textu dokáže najít slova podle slovních druhů – podstatné jména, slovesa, přídavná jména; - píše úhledně všechna písmena psací /velká i malá/ a tiskací /velká/ abecedy, číslice. Kontroluje svůj písemný projev; - řadí slova podle abecedy podle druhého, třetího ...písmene;	pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova /kořen, část předponová a přípona, koncovka/, slova příbuzná • Tvarosloví – slovní druhy, tvary slov • Skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice, čárka ve větě jednoduché • Pravopis – lexikální, základy morfologického /koncovky podstatných a přídavných jmen/a syntaktického /shoda přísudku s podmětem holým/
Komunikační a slohová výchova	
- umí komunikovat se spolužáky a s dospělými. Dokáže pozdravit, omluvit se, požádat o pomoc, poděkovat. Zná a v praxi realizuje společenská pravidla chování v prostorách školy; - umí napsat dopis a pohlednici s dodržení formy a napsáním adresy dle vzoru; - umí použít slova stejně znějící ve větách. Odstraňuje přebytečná slova. Nahrazuje opakující se slova jinými. Nahrazuje slova slovy stejného významu. Setřídí slova podřazená ke slovu nadřazenému. Vypravuje vlastní příhodu. Reproduje přečtený text, dle vlastní fantazie dotvoří příběh; - pracuje s obrázkovou osnovou, vypravuje podle osnovy; - popisuje předmět, obrázek, osobu, zvíře, pracovní postup;	• Čtení – <i>praktické čtení</i> /technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu/; <i>věcné čtení</i> /čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova/ • Naslouchání – <i>praktické</i> /zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem/; <i>věcné</i> /pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami/ • Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu /dýchání, tvoření hlasu, výslovnost/, komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla /oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování/, mimojazykové prostředky řeči /mimika, gesta/ • Písemný projev – základní hygienické návyky /správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem/; technika psaní/ úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu/; žánry písemného projevu: blahopřání, pozvánka, dopis, popis;
Literární výchova	
- čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. Čte se správnou intonací. Rozumí přečtenému a reprodukuje jeho obsah. Dokáže se v	• Poslech literárních textů • Zážitkové čtení a naslouchání • Tvořivé činnosti s textem – přednes vhodných literárních textů, volná

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
textu orientovat, vyhledávat odpovědi na otázky, hledá klíčová slova. Orientuje se v literárních druzích a žánrech – poezie a próza, pověst, povídka, pohádka; - poslouchá uvědoměle literární texty. Čte samostatně knihy. Vypráví, co se mu v knížce líbilo, hledá a předčítá spolužákům zajímavou část knihy. Ví kdo je to básník, spisovatel, ilustrátor; - půjčuje si knihy ve školní knihovně. - přednáší z paměti texty přiměřené jeho věku; - vypráví zážitky z divadelního, filmového představení, shrne obsah. Ví co je to divadlo, herec, jeviště, hlediště, divadelní hra, hlavní postavy;	reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod • Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: hádanka, říkanka, báseň, pohádka;

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Polský jazyk a literatura

Ročník: 4.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Jazyková výchova	
- vyhledává, tvoří a aktivně používá slova jednoznačná a mnohoznačná, protikladná, souznačná, souzvučná, nadřazená, podřazená a souřadná; - rozlišuje zvukovou a psanou podobu slov; - rozlišuje slova spisovná a nespisovná, pozná a rozliší spisovné a nespisovné tvary slov; - v psaném projevu používá spisovné tvary slov a slova spisovná; - rozlišuje u slov citové zabarvení, odliší slova hanlivá a lichotivá; - rozpozná části slova v jednoduchých slovech – kořen, předponu a příponovou část, pomocí předpon a příponových částí tvoří slova odvozená od daného kořene; - odlišuje předpony a předložky – nad-, pod-, od-, roz-, bez-, píše správně slova s tímto jevem;	• Zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči /tempo, intonace, přízvuk/ • Slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova /kořen, část předponová a přípona, koncovka/, slova příbuzná

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- uplatňuje pravopisné poučky během kontroly svého písemného projevu, taktéž používá slovník; - rozlišuje ohebné a neohebné slovní druhy /rozpozná v textu – neurčuje druhy a neskloňuje je v návaznosti na pravopis/; - v textu najde podstatná jména, přídavná jména, slovesa, příslovce, zájmena, číslovky a předložky; - u podstatného jména určí rod, číslo a pád; - u slovesa určí osobu, číslo a čas; - rozliší druhy vět, pozná větu jednoduchou a souvětí / podle počtu sloves v určitém tvaru/; - v souvětí používá čárku před běžnými spojovacími výrazy ; - vyhledá ve větě základní skladební dvojici, rozliší podmět a přísudek;	• Tvarosloví – slovní druhy, tvary slov • Skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice • Pravopis – lexikální, základy morfologického /koncovky podstatných a přídavných jmen tvrdých a měkkých/ a syntaktického /shoda přísudku s podmětem holým/
Komunikační a slohová výchova	
- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas; - odpovídá na otázky k textu; - aktivně používá komunikační žánry: pozdrav, omluva, prosba, vzkaz, rozhovor v píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché žánry písemného projevu: dopis, adresa, pozdrav, vyprávění, blahopřání, popis, pracovní postup;	• Čtení – <i>praktické čtení</i> /technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu/; <i>věcné čtení</i> /čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova/ • Naslouchání – <i>praktické</i> /zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem/; <i>věcné</i> /pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami/ • Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu /dýchání, tvoření hlasu, výslovnost/, komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla /oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování/, mimojazykové prostředky řeči /mimika, gesta/ • Písemný projev – základní hygienické návyky /správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem/; technika psaní /úhledný, čitelný

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
	a přehledný písemný projev, formální úprava textu/; žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav, omluvenka; zpráva, oznámení pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy /přihláška, dotazník/, vypravování
Literární výchova	
- volně reprodukuje text podle svých schopností; - přednáší vhodné literární texty z paměti; - rozliší základní literární útvary dětské literární tvorby /pohádka, hádanka, říkanka, báseň/; - rozliší prózu a poezii /verš, rým, sloka/; - zná jména autorů některých oblíbených knih nebo básní;	• Poslech literárních textů • Zážitkové čtení a naslouchání • Tvořivé činnosti s textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod • Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Polský jazyk a literatura

Ročník: 5.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Jazyková výchova	
- určí základní části slova; - odliší předponu a předložku, příponu a koncovku; - správně píše slova s koncovkou –ę, -em, -ą, -om; - uplatňuje pravopisné poučky během kontroly svého písemného projevu, taktéž používá slovník; - vyhledává, tvoří a aktivně používá slova jednoznačná a mnohoznačná, protikladná, souznačná, souzvučná, nadřazená, podřazená a souřadná; - rozlišuje zvukovou a psanou podobu slov;	• Zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči / tempo, intonace, přízvuk • Slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova / kořen, část předponová a přípona, koncovka/, slova příbuzná

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- rozlišuje slova spisovná a nespisovná, pozná a rozliší spisovné a nespisovné tvary slov; - v psaném projevu používá spisovné tvary slov a slova spisovná; - rozlišuje u slov citové zabarvení, odliší slova hanlivá a lichotivá; - odlišuje předpony a předložky – nad-, pod-, od-, roz-, bez-, píše správně slova s tímto jevem; - uplatňuje pravopisné poučky během kontroly svého písemného projevu, taktéž používá slovník; - v textu přiměřené náročnosti určuje všechna slova ohebná i neohebná; - skloňuje podstatná jména a používá správné tvary v mluveném i psaném projevu; - u slovesa určí osobu, číslo, čas a způsob, pozná infinitiv, slovesa časuje a používá správné tvary v mluveném i psaném projevu; - u přídavného jména určí číslo a rod, umí je stupňovat; - pozná zájmena a číslovky /neskloňuje je/; - pozná běžná příslovce a stupňuje je; - tvoří souvětí pomocí vět jednoduchých a obráceně; - v souvětí určí počet vět, spojovací výrazy a správně používá čárku ve větě; - v jednoduché větě rozliší podmět vyjádřený; - pozná ve větě přísudek;	• Tvarosloví – slovní druhy, tvary slov • Skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice • Pravopis – lexikální, základy morfologického /koncovky podstatných a přídavných jmen / a syntaktického /shoda přísudku s podmětem holým/
Komunikační a slohová výchova	
- při hlasitém čtení dbá na srozumitelnost; - samostatně reprodukuje text po tichém čtení; - odliší podstatné a okrajové informace, podstatné informace zaznamenává; - dokáže v textu najít odpověď na otázku; - používá spisovný jazyk a výslovnost; - aktivně používá komunikační žánry: pozdrav, omluva, prosba, vzkaz, rozhovor, dialog, diskuse / na přiměřené téma/; - píše správně po stránce obsahové i	• Čtení – <i>praktické čtení</i> /technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu/; <i>věcné čtení</i> /čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova/ • Naslouchání – <i>praktické</i> /zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem/; <i>věcné</i> /pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami/ • Mluvený projev – základy techniky mluveného projevu /dýchání, tvoření hlasu, výslovnost/, komunikační žánry:

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
formální jednoduché žánry písemného projevu: dopis, adresa, pozdrav, pozvánka vyprávění, blahopřání, popis, pracovní postup, výpisek, inzerát;	pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla /oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování/, mimojazykové prostředky řeči /mimika, gesta/ • Písemný projev – základní hygienické návyky /správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem/; technika psaní /úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu/; žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav, omluvenka; zpráva, oznámení pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy /příhláška, dotazník/, vypravování
Literární výchova	
- vyjádří své dojmy z četby, zaznamená je a seznamuje s nimi ostatní žáky pomocí referátu o knize; - tvoří vlastní literární text na dané téma, verše, rýmy podle svých schopností; - rozlišuje umělecký a neumělecký text, prózu a poezii; - zná jména autorů některých oblíbených knih nebo básní; - rozliší základní literární útvary dětské literární tvorby /pohádka, hádanka, říkanka, báseň, pověst/;	• Poslech literárních textů • Zážitkové čtení a naslouchání • Tvořivé činnosti s textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod • Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Polský jazyk a literatura

Ročník: 6.-7.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Jazyková výchova	
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou polštinu a zdůvodní jejich užití; - spisovně vyslovuje polská a běžně užívaná cizí slova; - samostatně pracuje s pravidly polského pravopisu, se slovníky a dalšími jazykovými příručkami; - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci; - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření nových slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh;	• Rozvrstvení národního jazyka, jazyk spisovný a nespisovný, obecná polština, disciplíny jazykovědy • Zvuková stránka jazyka; výslovnost a přízvuk • Seznámení s jazykovými příručkami • Určování slovních druhů, mluvnické významy a tvary slov; rod činný a trpný; stupňování přídavných jmen a příslovčí • Způsoby obohacování slovní zásoby; stavba a význam slov
- využívá znalostí o jazyk. normě při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace; - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí; - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí;	• Druhy vět podle postoje mluvčího • Výpověď a věta. Věty jednočlenné a dvojčlenné, větné členy; souvětí souřadné a podřadné • Pravopisná cvičení; základy interpunkce; psaní velkých písmen; koncovky přídavných jmen
Komunikační a slohová výchova	
- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji; - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci; - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru; - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči; - rozlišuje základní stylistické formy;	• Kritické čtení předloženého textu (charakteristika) • Rozlišení a vhodné užití formálního a neformálního stylu (objednávka) • Rozlišení různých komunikačních prostředků (např. dopis soukromý a úřední) • Komunikace verbální a neverbální • Vypravování, dopis, popis zpráva, výtah

VÝSTUPY	UČIVO
Žák:	
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu;	• Pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu
Literární výchova	
- rozlišuje základní literární druhy, žánry a porovnává je; - čte s porozuměním (hlasitě, tiše); - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení; ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji;	• Charakteristika literárních druhů (lyrika, epika, drama) • Rozlišení poezie a prózy • Řecké báje • Současná literatura pro děti a mládež • Regionální literatura a kultura (legendy) • Čtení textů z různých zdrojů • Snaha interpretovat přečtený text • Kritické čtení předloženého textu

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Polský jazyk a literatura

Ročník: 8.- 9.

VÝSTUPY	UČIVO
Žák:	
Jazyková výchova	
- spisovně vyslovuje polská a běžně užívaná cizí slova; - samostatně pracuje s pravidly polského pravopisu, se slovníky a dalšími jazykovými příručkami; - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci; - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření nových slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh;	• Zvuková stránka věty • Seznámení s jazykovými příručkami • Slovní druhy a jejich funkce ve větě • Způsoby obohacování slovní zásoby; stavba a význam slov
- využívá znalostí o jazyk. normě při tvorbě vhodných jazyk. projevů podle komunikační situace; - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí; - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí;	• Druhy vět podle postoje mluvčího • Poměr mezi větami a větnými členy • Interpunkce jednoduché věty a souvětí; psaní velkých písmen

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Komunikační a slohová výchova	
- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji; - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci; - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru; - v mluveném a psaném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních i paralingválních prostředků řeči; - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě vlastních dispozic a osobních zájmů; - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu; - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj;	• Kritické čtení předloženého textu (charakteristika) • Rozlišení a vhodné užití formálního a neformálního stylu • Rozlišení různých komunikačních prostředků • Funkční styly, slohové postupy a útvary podle záměru mluvčího • Zpracování úvahy na dané téma, uplatnění vlastních zkušeností, názorů a postojů • Pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu • Porovnávání různých zdrojů informací a zaujímání postojů ke sdělovanému obsahu
Literární výchova	
- rozlišuje základní literární druhy, žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele; - charakterizuje středověkou literaturu na polském území i ve světě; rozlišuje žánry středověké literatury; má přehled o nejdůležitějších literárních dílech daného období; - charakterizuje literaturu humanistickou v Polsku i ve světě; používá termíny "renesance" a "humanismus", má přehled o základních textech a nejdůležitějších osobnostech daného období; - uvádí žánry literatury v období klasicismu; rozpoznává specifika doby osvícenství ; - charakterizuje barokní literaturu na polském území; - charakterizuje literaturu 1. pol. 19. století na polském území – romantismus;	• Charakteristika literárních druhů (lyrika, epika, drama) • Rozlišení poezie a prózy • Současná literatura pro děti a mládež • Regionální literatura a kultura • Staroslověnské písemnictví • Kroniky, kronikáři • Renesance a humanismus; renesance v Itálii, Francii, Španělsku; shakespearovské drama; • Polská humanistická literatura – Mikolaj Rej, Jan Kochanowski • Bajka, Jean de la Fontaine • Ignacy Krasicki • Kroniky - J. Ch. Pasek • Balada, národní epos, drama, komedie – Adam Mickiewicz, Juliusz Slowacki, Aleksander Fredo • Román, vyprávění, novela

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- charakterizuje literaturu 2. pol. 19. století na polském území – pozitivismus; - charakterizuje literaturu 20. století- Młoda Polska; - charakterizuje literaturu 20. století – meziválečné a poválečné období; - charakterizuje současnou literaturu; - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla; - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo; - čte s porozuměním (hlasitě , tiše); - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích;	Henryk Sienkiewicz, Boleslav Prus, Eliza Orzeszkowa, Maria Konopnicka, W.S. Reymont • Poezie Julian Tuwim, Adam Asnyk • Román Zofia Nałkowska a současní spisovatelé • Poezie :Czesław Miłosz, W. Szymborska a další představitelé • Obrazná pojmenování (personifikace, metafora, ironie, alegorie • Recenze, literární kritika, reflexe četby • Čtení textů z různých zdrojů, snaha interpretovat přečtený text, kritické čtení předloženého textu • Literární historie a teorie; internet a CD-ROM jako zdroj informací; knihovna jako kulturní a literární centrum; knihovní katalog; referát

5.1.3 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- je realizován v 3. až 9. ročníku (v 3. ročníku po dvou hodinách týdně, v ročnících 4. až 9. po třech hodinách)
- jeho obsahem je naplňování výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tématických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělání
- cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd.
- výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou, kromě 6. ročníku, kde výuka probíhá ve dvou skupinách

Nejdůležitější integrovaná průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k pochopení důležitosti umět komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- vede žáky k propojování probraných témat a jazykových jevů
- učí žáky samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- učí žáky řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- vede žáky k tomu, aby se nebáli mluvit anglicky s cizím člověkem
- vede žáky k tomu, aby se snažili popsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k porozumění jednoduchého sdělení v anglickém jazyce
- vede žáky k zformulování jednoduché myšlenky anglicky
- učí žáky porozumět promluvě i přiměřenému testu v anglickém jazyce
- vede žáky k využívání dovedností osvojených v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- učí žáky v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- učí žáky dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- vede žáky ke spolupráci na jednoduchém úkolu v anglicky hovořící skupině

Kompetence občanské

Učitel:

- pomáhá žákům získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky českými, polskými a oblastními

Kompetence pracovní

Učitel:

- učí žáky samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- vede žáky k využívání anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace**Vyučovací předmět: Anglický jazyk**

Ročník: 3.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti	
- vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby;	• Základní fonetické značky • Slovní zásoba z tematických celků: Číslovky 1 – 12 Základní barvy Školní potřeby a třída Vybraná domácí zvířata Nálady a pocity Obličej a tělo – základní smysly Rodina Můj pokoj Oblečení Dětské nápoje a jídlo Hračky Osobní údaje
- rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje;	• Pozdravy a rozloučení • Reakce na pokyny • Představování se • Vyjádření souhlasu a nesouhlasu • Sdělení záliby
- rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova; - píše jednoduchá slova a věty dle předlohy a přečte je;	• Abeceda (spelling) • Četba z autentických textů • Psaní tematické slovní zásoby • Používání slovníku s výslovností

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- pojmenuje věci, které mu jsou blízké, a napíše je;	
- používá abecední slovník učebnice;	• Abeceda – hláskování (jména)
- pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovené konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění;	• Otázka, zápor, rozkazovací způsob, vyjádření libosti, nelibosti, domněnky, jistoty

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 4.-5.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Receptivní řečové dovednosti	Typy textů:
- rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům; - rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci; - čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu; - vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku; - používá dvojjazyčný slovník	• Pozdravy • Jednoduchá žádost a jednoduché poděkování • Jednoduché pokyny a příkazy ve škole • Jednoduchý popis • Pohlednice • Krátký neformální dopis • Jednoduchý e-mail, dopis, SMS • Jednoduchý dotaz • Říkadky, básničky a písničky • Jednoduché obrázkové knihy • Jednoduché návody • Komiksy
Produktivní řečové dovednosti	Tematické okruhy:
- sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů ; - reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace; - obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu;	• Abeceda • Číslovky 1 – 100 • Můj dům: místnosti a nábytek • Rodina • Město a venkov • Počasí a roční období • Čas: hodiny, dny v týdnu, měsíce v roce • Záluby a volný čas • Zvířata v zoo a ve volné přírodě • Školní třída, škola a vyučovací předměty • Základní jídlo, potraviny a chutě • Základní geometrické tvary • Oslavy narozenin a vybraných svátků

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Interaktivní řečové dovednosti	• Děti a mládež v anglicky mluvících zemích - Jazykové prostředky: • Člen určitý a neurčitý • Určování počitatelnosti s „much/many“ • Podstatná jména • Vybraná přídavná jména • Tázací a přivlastňovací zájmena • Základní číslovky • Vazba „there is / there are“ • Předložky místa • Kladné a záporné příkazy • Otázky na zjištění pozice věcí a osob • Určování času, otázky na čas • Slovosled kladné a záporné věty • Otázka, krátká odpověď kladná i záporná • Spojování hlásek do slov a jejich výslovnost • Sloveso „to be, to have, can“ v oznamovací větě, v otázce a v záporu, plné a zkrácené tvary • Plnovýznamová slovesa pro každodenní činnosti • Předložky času a místa • Otázky s „who/what/when/where/how/why“ • Pořádek slov ve větě a v otázce • Přítomný čas prostý • Přítomný čas průběhový • Základní fonetické znaky • Základní pravidla výslovnosti slov • Pravopis osvojených slov a tvarů
- aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci;	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 6.-7.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Receptivní řečové dovednosti	Typy textů: • Formální a neformální pozdravy • Popis třídy • Ilustrované příběhy, komiksy • Písně • Jednoduchá prosba a žádost • Souhlas a nesouhlas
- čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu ; - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá	

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky; - rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu; - používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku ;	• Formuláře • Recepty Tematické okruhy: • Číslovky 1 – 1000 • Osobní údaje • Jídelníček a stravovací návyky • Denní režim • Zboží v obchodě • Volný čas a záliby
Produktivní řečové dovednosti	• Data – narozeniny, měsíce • Škola a třídní klima • Nakupování • Sporty a volný čas • Prázdniny a dovolená • Části a vybavení domu/bytu • Domácí práce • Zvířata, další domácí zvířata, obojživelníci, hmyz, plazi • Člověk a jeho popis • Základní zdravotní péče • Život v přírodě • Názvy některých států • Moderní technologie a média Jazykové prostředky: • Člen určitý a neurčitý • Počitatelnost podstatných jmen se „some“ a „any“ • Přídavná jména a příslovce • Zájmena v pozici předmětu • Řadové číslovky • Vyjádření budoucnosti pomocí vazby „going to“ • Frekvenční příslovce a fráze • Předložky místa a času • Vazba „like + -ing“ • Přítomný čas průběhový • Přítomný čas prostý • Minulý čas prostý vybraných pravidelných a nepravidelných sloves • Fonetický přepis známých slov • Základní pravidla výslovnosti větných celků • Pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov a základy interpunkce
- sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy; - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty; stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace; - vyžádá jednoduchou informaci ;	
Interaktivní řečové dovednosti	
- jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích;	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 8.- 9.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Receptivní řečové dovednosti - při čtení nahlas užívá správné frázování, slovní a větný přízvuk, výšku a sílu hlasu, tempo řeči pro zajištění plynulosti čtení; - vystihne hlavní myšlenky čteného textu přiměřeného rozsahu; - v textu nalezne odpovědi na otázky; při práci s textem nalezne podstatnou informaci a specifickou informaci; - rozumí jednoduché konverzaci na každodenní téma; - rozumí pomalu pronášenému projevu na běžné téma; - odhadne význam nových a neznámých slov a frází v přiměřeně obtížném textu a z kontextu; - využívá slovníkové příručky, cizojazyčný i výkladový slovník v tištěné i elektronické podobě; - pracuje s autentickými materiály pro vyhledání a zpracování nových informací, např. s internetem, encyklopedií;	Typy textů: • Omluva, žádost, prosba • Poděkování a reakce na poděkování • Navrhování, přijímání a odmítání návrhů • Písně • Jednoduché ilustrované příběhy, komiksy • Zjednodušená literární díla • Rozhovor • Popis • Jednoduché vyprávění • Formální a neformální žádost, zpráva • Detailní popis osoby/věci/události • Příkazy, zákazy a rady • Referát o přečtené knize • Omluva a reakce na omluvu • Žádost o pomoc a službu Tematické okruhy: • Cestování • Volný čas • Hudba a film • Divadlo • Škola a pravidla školy v různých zemích • Zaměstnání • Přátelství • Rodinné vztahy • Rodokmen • Zdraví a zdravý životní styl • Volba povolání • Móda a módní trendy • Věci denní potřeby • Pocity, nálady • Vnitřní a vnější charakteristika člověka • Volný čas a sport • Kultura • Životní prostředí • Problémy mládeže • Různé stravovací návyky Jazykové prostředky: • Člen určitý a neurčitý
Produktivní řečové dovednosti - ústně i písemně předá základní informace o sobě, své rodině a škole; - napíše jednoduchý text o svém oblíbeném filmu, hudbě a knize; - v samostatném ústním projevu mluví o každodenních tématech; - aktivně se účastní rozhovoru a diskuse o každodenních tématech; - svými slovy vypráví jednoduchý příběh; - samostatně shrne obsah mluveného či čteného textu; - ústně sestaví otázku, žádost, prosbu;	
Interaktivní řečové dovednosti	
- jednoduchým způsobem se domluví v	

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
běžných každodenních situacích; - v reálných situacích, např. v obchodě, na nádraží, na poště a v restauraci, u lékaře; - jednoduchým způsobem se vyjádří o současné situaci, věcech minulých a budoucích; - rozlišuje a používá druhy vět podle postoje mluvčího;	• Neurčitá zájmena • Minulý čas průběhový • Vyjadřování modality pomocí „should/shouldn’t“ • Trpný rod • Podmínkové věty • Neurčitá příslovce • Stupňování příslovce • Spojky „and, but, because, while, if“ • Druhy vět podle postoje mluvčího • Slovní a větný přízvuk • Výslovnost všech hlásek a slovních spojení • Pravopisné změny při tvorbě mluvnických tvarů • Pořadí rozvíjejících přídavných jmen • Abstraktní podstatná jména • Přítomný čas prostý a průběhový • Předpřítomný čas s „for“ a „since“ • Minulý čas prostý a průběhový • Částice „too, enough“ • Modální slovesa • Plynulost projevu – frázování, větný přízvuk, výška a síla hlasu, tempo řeči • Pravopis – pravidla interpunkce

5.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- předmět je realizován jako samostatný předmět v 1. až 9. ročníku s hodinovou dotací 4 hodiny týdně
- 3. čtvrtletí 9. ročníku – důkladné opakování učiva základní školy

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě a vytváří předpoklady pro úspěšné uplatnění ve většině oborů profesionální přípravy i různých směrů studia na středních školách. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku. Současně přispívá k vytváření určitých rysů osobnosti, jako je vytrvalost, pracovitost, kritičnost.

Poznatky a dovednosti získané v matematice jsou předpokladem k poznávání přírodních oborů, ekonomiky, techniky a využití počítačů.

Předmětem prolínají průřezová témata:

Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Enviromentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakci zobecňováním reálných jevů
- vede žáky k vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- vede žáky k využívání prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k zjištění, že realita je složitější než její matematický model
- vede žáky k provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- vede žáky k volbě správného postupu při řešení slovních úloh a reálných problémů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k zdůvodňování matematických postupů
- vede žáky k vytváření hypotéz
- vede žáky k komunikaci na odpovídající úrovni

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k spolupráci ve skupině
- vede žáky k podílení se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- vede žáky k věcné argumentaci, schopnosti sebekontroly

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k respektování názorů ostatních
- vede žáky k formování volných a charakterových rysů
- vede žáky k zodpovědnému rozhodování podle dané situace

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k zdokonalování si grafického projevu
- vede žáky k efektivitě při organizování vlastní práce

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace**Vyučovací předmět: Matematika**

Ročník: 1.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Číslo a početní operace	
- spočítá prvky daného souboru; - vytvoří skupinu s daným počtem prvků; - podle obrázku rozhodne o vztahu více, méně, porovnává soubory; - využívá modely čísel; - napíše a přečte číslice; - doplní chybějící čísla v řadě; - porovnává čísla, používá znaky rovnosti a nerovnosti, řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel; - využívá číselnou osu, orientuje se na ní, zobrazí číslo na číselné ose; - používá pojmy před, za, hned před, hned za, mezi; - sčítá a odčítá z paměti bez přechodu přes desítku; - tvoří a řeší slovní úlohy s využitím sčítání a odčítání bez přechodu přes desítku; - tvoří a řeší slovní úlohy vedoucí ke vztahu o x více, o x méně;	• Přirozená čísla 1 - 20 • Číslice 0 – 9, čísla 0 - 20, • Znaky $<$, $>$, $=$ • Číselná osa • Číselný obor 0 – 10, 10 – 20 • Slovní úlohy

VÝSTUPY	UČIVO
Žák:	
Závislosti, vztahy a práce s daty	
- čte a nastavuje celé hodiny; - orientuje se ve struktuře času; - zaznamenává jednoduché situace související s časem pomocí tabulek a schémat; - doplní zadanou tabulku; - orientuje se v jednoduchých schématech;	• Struktura času: hodina, den, týden, měsíc, rok • Tabulky a schémata
Geometrie v rovině a v prostoru	
- rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí; - rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí; - orientuje se v prostoru, užívá prostorové pojmy; - modeluje rovinné i prostorové útvary pomocí stavebnic;	• Rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník a kruh; • Tělesa: krychle, kvádr, koule, válec • Orientace v prostoru: před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo
Žák:	
Číslo a početní operace	
- používá přirozená čísla z modelování situací běžného života; - samostatně pracuje s univerzálními modely přirozených čísel; - zapisuje a čte čísla v daném oboru; - počítá po jednotkách a desítkách, rozliší sudá a lichá čísla; - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla, chápe rovnost a nerovnost i v různých významových kontextech; - zobrazí číslo na číselné ose; - využívá číselnou osu k porovnání čísel; - orientuje se v zápisu desítkové soustavy, sčítá a odčítá z paměti dvojčíselné	• Přirozená čísla 1 - 100 • Počítání s penězi, modelování reálných situací • Číselný obor 1 – 100 • Lichá a sudá čísla • Řád jednotek a desítek • Násobilka 2, 3, 4, 5, 10

Výstupy Žák:	Učivo
číslo s jednociferným i dvojciferným číslem s přechodem násobků deseti; - násobí z paměti formou opakovaného sčítání i pomocí násobilky, dělí z paměti v oboru osvojených násobílek; - řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení a dělení; - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu $o\ x\ více$, $o\ x\ méně$;	• Součet a rozdíl • Strategie řešení úloh z běžného života
Závislosti, vztahy a práce s daty	
- čte časové údaje na různých typech hodin, orientuje se v kalendáři; - sleduje různé časové intervaly; - používá vhodné časové jednotky a provádí jednoduché převody mezi nimi; - zachycuje výsledky měření pomocí tabulek a schémat; - provádí odhady délky a množství; - navrhne a použije tabulku k organizaci údajů; - třídí soubor objektů;	• Časové údaje: čtvrt hodiny, půl hodiny, tři čtvrtě hodiny, celá hodina • Měření délky, hmotnosti, objemu • Jednotky: centimetr, litr, kilogram • Tabulková evidence zadaných údajů
Geometrie v rovině a v prostoru	
- rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí; - rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí; - pomocí stavebnic modeluje rovinné a prostorové útvary podle zadání; změří délku úsečky, používá jednotky délky; - provádí odhad délky úsečky;	• Rovinné útvary: lomená čára, křivá čára, bod, úsečka, přímka, polopřímka • Tělesa: kužel, jehlan • Práce s pravítkem

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 3.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Číslo a početní operace	
- zapisuje a čte čísla v daném oboru ; - počítá po jednotkách, po desítkách a stovkách, porovnává čísla; - zobrazí číslo na číselné ose a jejich úsecích; - využívá číselnou osu k porovnání čísel; - rozloží číslo v desítkové soustavě v oboru do tisíce; - sčítá a odčítá čísla bez přechodu násobků sta; - násobí a dělí z paměti v oboru osvojených násobílek; - násobí z paměti dvojciferná čísla jednociferným číslem mimo obor malé násobilky; - násobí a dělí součet nebo rozdíl dvou čísel; - používá závorky při výpočtech; - řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení; - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu o x více, o x méně a xkrát více, xkrát méně; - ovládá jednoduché řešitelské strategie;	• Číselný obor 0 - 1000 • Rozklad čísla v desítkové soustavě • Číselná osa – nástroj modelování • Zápis čísla v desítkové soustavě • Násobilka 6, 7, 8, 9 • Nejbližší, nižší a vyšší násobek čísla • Řešitelské strategie pokus-omyl, řetězení od konce, vyčerpání všech možností, zjednodušování Rozšiřující učivo: • Písemné sčítání a odčítání v oboru do 100
Závislosti, vztahy a práce s daty	
- využívá časové údaje při řešení různých situací z běžného života; - eviduje složitější statické i dynamické situace pomocí slov a tabulek; - čte a sestavuje tabulky násobků; - doplní chybějící údaje do strukturované tabulky podle zadání;	• Jízdní řády • Teplota, teploměr, stupeň celsia • Evidence sportovních výkonů • Tabulka jako nástroj pro řešení úloh
Geometrie v rovině a v prostoru	
- rozezná, pojmenuje a načrtne rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí;	• Rozeznávání rovinných útvarů

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- třídí trojúhelníky dle délek stran, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí; - určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran; - pomocí stavebnic modeluje rovinné útvary podle zadání ; - provádí odhad délky úsečky; - rozezná a modeluje osově souměrné rovinné útvary, uvede konkrétní příklady;	• Klasifikace trojúhelníků / obecný, rovnostranný, rovnoramenný/ • Rovinné útvary: mnohoúhelník /čtyřúhelník, pětiúhelník, šestiúhelník/ • Vrchol, strana, úhlopříčka mnohoúhelníku • Jednotky délky: milimetr, kilometr • Osově souměrné rovinné útvary Rozšiřující učivo: • Pravoúhlý trojúhelník • Kruh, kružnice • Využití počítačových programů pro geometrii na 1. stupni ZŠ

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 4.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Číslo a početní operace	
- používá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení; - čte a zapisuje čísla v daném oboru; - počítá po statisících, desetitisících a tisících, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; - porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejich úsecích; - sčítá a odčítá čísla v daném oboru /z paměti jen čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od nuly/; - písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem, písemně dělí jednociferným dělitelem; - účelně propojuje písemné i pamětné počítání; - používá římské číslice při zápisu čísel;	• Komutativnost a asociativnost • Číselný obor 0 – 1 000 000 • Písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení • Římské číslice • Hospodaření domácnosti: rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- zaokrouhluje přirozená čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta a desítky; - provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací; - provádí kontrolu výpočtu pomocí kalkulátoru; - řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení, a slovní úlohy se dvěma početními operacemi; - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu o x více, o x méně a xkrát více, xkrát méně;	• Zaokrouhlování čísel • Odhad a kontrola výsledku • Práce s kalkulátorem • Matematizace reálné situace Rozšiřující učivo: • Znázornění celého záporného čísla na číselné ose
Závislosti, vztahy a práce s daty	
- provádí a zapisuje jednoduchá pozorování /např. měření teploty/; - používá tabulky k evidenci, modelování a řešení různých situací; - doplňuje údaje, které chybí ve strukturované tabulce; - vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku a sloupkový diagram;	• Zásady sběru a třídění dat • Strukturovaná tabulka • Sloupkové diagramy
Geometrie v rovině a v prostoru	
- dodržuje zásady rýsování; - narýsuje přímku, vyznačí polopřímku; - narýsuje různoběžky a označí jejich průsečík; - narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem; - narýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník ve čtvercové síti ; - měří vzdálenosti, používá vhodné jednotky délky a převodní vztahy mezi nimi; - sčítá a odčítá graficky úsečky, porovná úsečky podle délky; - určí délku lomené čáry a obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran; - sestrojí rovnoběžné a kolmé přímky pomocí trojúhelníku s ryskou; - určí vzájemnou polohu přímek v rovině; - určí pomocí čtvercové sítě obsah čtverce,	• Zásady rýsování • Rýsování jednoduchých rovinných útvarů • Čtvercová síť • Jednotky délky a jejich převody: milimetr, centimetr, metr, kilometr • Grafické sčítání a odčítání úseček • Obvod mnohoúhelníku • Vzájemná poloha přímek v rovině: rovnoběžky, různoběžky, kolmice • Jednotky obsahu: mm², cm², m²

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
obdélníku, trojúhelníku a obsahy porovná; - používá základní jednotky obsahu; - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary; - určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru; - rozpozná a využije osovou souměrnost i v praktických činnostech a situacích;	• Osová souměrnost rovinného útvaru
Nestandardní aplikační úlohy a problémy	
- využívá úsudek pro řešení jednoduchých slovních úloh a problémů;	• Řešení úloh úsudkem • Číselné a obrázkové řady

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 5.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Číslo a početní operace	
- čte a zapisuje čísla v daném oboru ; - počítá po milionech, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; - porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejich úsecích; - písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla; - písemně násobí až čtyřciferným činitelem; - písemně odčítá dvě přirozená čísla; - písemně dělí jednociferným nebo dvojciferným dělitelem; - účelně propojuje písemné i pamětné počítání / i s použitím kalkulatoru/; - zaokrouhluje přirozená čísla na miliony; - provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v daném oboru; - provádí kontrolu výpočtu pomocí kalkulatoru; - řeší a tvoří slov.úlohy z praktického života s využitím matematizace reálné situace;	• Číselný obor 0 – miliarda • Písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení • Zaokrouhlování • Fáze řešení problému: zápis, grafické znázornění, stanovení řešení, odhad a kontrola výsledku, posouzení reálnosti výsledku, formulace odpovědi

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Závislosti, vztahy a práce s daty	
- vyhledává, sbírá a třídí data podle zadaného kritéria; - zjistí požadované údaje z kruhového diagramu, ve kterém nejsou k popisu použita procenta;	• Statistické údaje a jejich reprezentace • Kruhový diagram • Finanční produkty: úspory
Geometrie v rovině a v prostoru	
- při konstrukcích rovinných útvarů využívá elementární geometrické konstrukce a základní vlastnosti těchto útvarů; - sestrojí k dané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou; - určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného obrazce, který je tvořen čtverci, obdélníky a trojúhelníky a obsahy porovná;	• Konstrukce čtverce a obdélníku • Konstrukce pravoúhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku • Konstrukce rovnoběžky a kolmice daným bodem • Složené obrazce ve čtvercové síti
Nestandardní aplikační úlohy a problémy	
- ovládá některé řešitelské strategie, v průběhu řešení nestandardních úloh objevuje zákonitosti a využívá je;	• Magické čtverce, pyramidy, sudoku
- zavádí zlomky, využívá příklady z praxe; - rozlišuje základní pojmy;	Rozšiřující učivo: • Propedeutika zlomků, význam slov polovina, čtvrtina, třetina • Zavedení zlomků, příklady z praxe; využívá názorných obrázků z praxe $\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}$ (koláč, čtverec, chléb, jablko, hodina, metr apod.) • Čítec, jmenovatel, zlomková čára; celek, část, zlomek • Vyjadřování části celku zlomkem se jmenovatelem 10 nebo 100

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 6.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Číslo a proměnná	
- čte, zapíše, porovná desetinná čísla a zobrazí je na číselné ose; - z paměti a písemně provádí početní operace s desetinnými čísly (sčítání, odčítání, násobení a dělení desetinného čísla děliteli 10, 100, 1 000), využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení; - převádí jednotky délky a hmotnosti v oboru desetinných čísel;	• Desetinná čísla • Algoritmy početních operací • Tabulkový kalkulátor
- čte, zapíše, porovná zlomky a zobrazí je na číselné ose; - vyjádří část celku graficky i zlomkem; - sečte zlomky se stejným jmenovatelem; - vysvětlí pojem číselný výraz, určí hodnotu číselného výrazu v daném oboru;	• Zlomky: polovina, čtvrtina, třetina, pětina, zlomky se jmenovatelem 10 a 100 (desetinné zlomky) • Číselný výraz, • Rozšiřující učivo: • Propedeutika proměnné • Používání proměnné v matematice
- ovládá a používá pravidla pro zaokrouhlování desetinných čísel; - provádí odhady početních operací s desetinnými čísly s danou přesností; - účelně využívá kalkulátor, využívá formát čísla při zaokrouhlení v tabulkovém kalkulátoru;	• Zaokrouhlování desetinných čísel; • Formát čísla v tabulkovém kalkulátoru;
- vysvětlí základní pojmy týkající se dělitelnosti přirozených čísel; - určí podle znaků dělitelnosti, čím je dané přirozené číslo dělitelné; - určí nejmenší společný násobek, největší společný dělitel dvou až tří přirozených čísel, používá algoritmus rozkladu čísla na součin prvočísel; - modeluje a řeší úlohy s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel;	• Dělitelnost přirozených čísel, základní pojmy: násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené, sudé a liché číslo, společný násobek, společný dělitel, největší společný dělitel (D), nejmenší společný násobek (n), soudělná a nesoudělná čísla • Znaky dělitelnosti dvěma, třemi, pěti, deseti (čtyřmi, šesti, osmi, devíti, stem)
- převede desetinné číslo na desetinný zlomek a naopak;	• Převod desetinných zlomků a desetinných čísel
- vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, uplatňuje osvojené početní operace s desetinnými	• Slovní úlohy

číslky a zlomky; - posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho zkouškou;	
Závislosti, vztahy, práce s daty	
- vyznačí bod v pravoúhlé soustavě souřadnic na základě zadaných souřadnic, zapíše souřadnice daného bodu; - spočítá aritmetický průměr a aplikuje jej v úlohách z praxe; - vkládá data do tabulky v prostředí tabulkového kalkulátoru, seřadí data v tabulce podle jednoho kritéria;	• Pravoúhlá soustava souřadnic • Aritmetický průměr • Využití tabulkového kalkulátoru k práci s daty Rozšiřující učivo: • Jednoduché statistické šetření
Geometrie v rovině a v prostoru	
- využívá při řešení úloh a jednoduchých problémů vzájemnou polohu dvou přímek v rovině, totožné, kolmé a rovnoběžné přímky, vzdálenost bodu od přímky; - rozpozná shodné geometrické útvary; - používá příslušnou matematickou symboliku;	• Vzájemná poloha dvou přímek v rovině • Shodnost geometrických útvarů
- rozezná základní rovinné útvary a určí jejich vzájemnou polohu; - rozlišuje a používá různé druhy čar; - modeluje úhel pomocí polorovin, rozlišuje druhy úhlů podle jejich velikosti (ostrý, tupý, pravý, přímý), odhaduje jejich velikost; - určuje velikost úhlu pomocí úhloměru a výpočtem; používá jednotky a převody; - sčítá a odčítá úhly graficky a početně; - graficky i početně násobí a dělí úhel dvěma; - charakterizuje vlastnosti dvojic úhlů (vrcholové, vedlejší, střídavé, souhlasné), využívá vlastnosti dvojic úhlů; - používá pro označení úhlů písmena řecké abecedy; - třídí a popisuje trojúhelníky (rozdělené podle stran a velikosti vnitřních úhlů); - charakterizuje a používá vlastnosti úhlů v trojúhelníku, vlastnosti výšky a těžnice trojúhelníku; - při řešení problému provádí rozbor (náčrt) úlohy a rozhodne, zda zvolit pro řešení známý algoritmus, nebo řešit úlohu úsudkem; - při řešení úloh používá trojúhelníkovou nerovnost; - vysvětlí pojem pravidelný mnohoúhelník;	• Základní rovinné útvary: bod, přímka, polopřímka, úsečka, čtyřúhelník, trojúhelník, kruh, kružnice, polorovina • Druhy čar • Úhel a jeho velikost • Operace s úhly • Druhy trojúhelníků, konstrukce trojúhelníku • Vnitřní a vnější úhly trojúhelníku • Výšky, těžnice a těžiště trojúhelníku, kružnice opsaná, vepsaná • Pravidelný mnohoúhelník Rozšiřující učivo: • Střední příčka trojúhelníků

- používá a převádí jednotky délky a obsahu; - využívá čtvercovou síť pro výpočet obvodu a obsahu mnohoúhelníku; - odhaduje a vypočítá obvod a obsah čtverce, obdélníku a trojúhelníku;	• Obsah a obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku, mnohoúhelníku
- přiřadí k sobě vzor a obraz, rozezná samodružný bod a samodružný útvar, charakterizuje osově souměrné útvary; - sestrojí osu úhlu a úsečky; - rozpozná útvary souměrné podle osy, určí osu souměrnosti, sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti;	• Osová souměrnost
- charakterizuje krychle a kvádr; - načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádru ve volném rovnoběžném promítání; - načrtne síť krychle a kvádru, tělesa vymodeluje; - používá a převádí jednotky délky, obsahu a objemu; - odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kvádru; - řeší aplikační geometrické úlohy na výpočet obsahu a objemu (čtverec, obdélník, trojúhelník, krychle, kvádr);	• Krychle a kvádr • Volné rovnoběžné promítání • Síť krychle a kvádru • Objem a povrch krychle a kvádru • Postup při řešení slovní úlohy
- používá názvosloví; - modeluje a zapisuje zlomkem část celku; - dovede znázornit zlomek na číselné ose; - krátí a rozšiřuje zlomky, zapíše převrácený zlomek, zapíše zlomek v základním tvaru; - převede smíšené číslo na zlomek a naopak; Porovnává zlomky; - provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení);	Rozšiřující učivo: • Zlomky bez omezení • Čtení a zápis zlomku • Zobrazení zlomků na číselné ose • Převrácený zlomek • Smíšené číslo • Porovnávání zlomků • Početní operace

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 7.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Číslo a proměnná	
- dovede zobrazit zlomky na číselné ose; - krátí, rozšiřuje zlomky; - porovnává zlomky; - provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení); - upraví složený zlomek; - využívá nejmenší společný násobek k určování společného jmenovatele; - převádí zlomky na desetinná čísla a naopak; - používá pravidla pro zaokrouhlování racionálních čísel; - porovnává racionální čísla; - provádí početní operace v oboru racionálních čísel; - zapíše periodické číslo a porovná s jinými čísly; - účelně využívá tabulkový kalkulátor při provádění početních operací v oboru racionálních čísel;	• Zlomky - opakování • Složený zlomek • Společný jmenovatel zlomků • Vztah mezi zlomky a desetinnými čísly • Racionální čísla
- čte a zapíše celé číslo; - rozlišuje kladná a záporná čísla; - umí zobrazit kladná a záporná čísla na číselné ose vodorovné i svislé, porovnává je; - určí číslo opačné; - určí absolutní hodnotu celého čísla a uvede praktický význam; - provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) v oboru celých čísel; - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, využívá matematický aparát v oboru celých čísel;	• Celá čísla • Zobrazení na číselné ose • Opačné číslo • Absolutní hodnota • Početní operace
- dělí celek v daném poměru, změní číslo v daném poměru; - upravuje poměr rozšiřováním a krácením; - vysvětlí, co znamená postupný a převrácený poměr, zapíše jej a upraví; - používá pojem úměra a umí vypočítat neznámý člen úměry; - řeší aplikační úlohy s využitím úměry,	• Poměr, úměra • Zvětšení, zmenšení • Měřítko plánu a mapy • Trojčlenka • Přímá a nepřímá úměrnost

poměru a trojčlenky; - využívá měřítko mapy (plánu) k výpočtu, odvodí měřítko mapy (plánu) ze zadaných údajů;	
- rozpozná přímou a nepřímou úměrnost v příkladech reálného života; - určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti z textu úlohy, z tabulky, z grafu; - sestojí graf přímé a nepřímé úměrnosti; - využívá vztahy a grafy přímé a nepřímé úměrnosti k řešení aplikačních úloh a problémů;	• Procenta
- určí z textu úlohy, které z hodnot (počet procent, procentová část, základ) jsou zadány a které má vypočítat, provede výpočet; - rozhodne, zda zvolit pro řešení úlohy známý algoritmus, nebo zda úlohu řešit úsudkem, provede odhad výsledku a ověří správnost svého řešení; - řeší jednoduché úlohy z oblasti finanční matematiky (úrok);	• Finanční matematika
Závislosti, vztahy, práce s daty	
- doplňuje a vytváří tabulky, orientuje se v nich; - orientuje se ve sloupkových a kruhových diagramech, ze vstupních dat vytvoří vhodný diagram; - využívá graf přímé a nepřímé úměrnosti při zpracování dat; - porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat v tabulkách, grafech a diagramech; - vybere data podle jednoho kritéria, účelně využívá tabulkový kalkulátor, setřídí data v tabulce podle více kritérií;	• Tabulky, grafy, diagramy, • Třídění dat; • Přímá a nepřímá úměrnost • Hospodaření domácnosti • Rozpočet domácnosti Rozšiřující učivo: • Základy statistiky
- vytváří a řeší úlohy, modeluje a matematizuje reálné situace, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace s celými a racionálními čísly; - odhadne výsledek, posoudí reálnost výsledku řešené slovní úlohy a ověří ho;	• Slovní úlohy
Geometrie v rovině a v prostoru	
- zná rozdělení trojúhelníků; - pozná shodné útvary, vysvětlí pojem shodný trojúhelník; matematicky jej vyjádří; - používá věty o shodnosti trojúhelníků k řešení geometrických úloh; - při řešení problémů provádí rozbor úlohy,	• Trojúhelník • Shodnost geometrických útvarů • Shodnost trojúhelníků • Trojúhelníková nerovnost • Konstrukce trojúhelníků

- používá trojúhelníkovou nerovnost; - používá příslušnou matematickou symboliku; - dbá na přesnost a kvalitu rýsování;	
- třídí a popisuje čtyřúhelníky; - rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků; - využívá vlastnosti čtyřúhelníků při řešení úloh; - odhaduje a vypočítá obvod obecného čtyřúhelníku; - odhaduje a vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku; - umí převody jednotek délky a obsahu; - sestrojí čtyřúhelník ze zadaných údajů (provede rozbor úlohy, náčrt a jednoduchý zápis konstrukce, využívá matematickou symboliku);	• Čtyřúhelníky • Rovnoběžníky • Lichoběžníky • Obvod a obsah čtyřúhelníků • Konstrukce čtyřúhelníků
- přiřadí k sobě vzor a obraz, určí střed souměrnosti, rozezná samodružný bod a samodružný útvar, charakterizuje středově souměrný útvar;	• Středová souměrnost
- rozlišuje pojmy rovina a prostor, správně používá pojmy: podstava, hrana, stěna, vrchol, stěnová a tělesová úhlopříčka; - charakterizuje kolmý hranol, pravidelný hranol; - pracuje s půdorysem a nárysem kolmého hranolu - odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu; - načrtne a sestrojí síť kolmých hranolů a tělesa vymodeluje; - načrtne hranol ve volném rovnoběžném promítání;	• Hranoly • Objem a povrch hranolu • Síť kolmého hranolu • Volné rovnoběžné promítání
- řeší aplikační úlohy s využitím znalostí o obvodu a obsahu čtyřúhelníků, s využitím znalostí o hranech, o středově souměrných rovinných útvarech, při řešení úloh provede rozbor úlohy, náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; - účelně využívá kalkulátor;	• Aplikační slovní úlohy s využitím znalosti geometrie v rovině a prostoru
- vysvětlí pojem proměnná, výraz s proměnnou, člen výrazu, jednočlen, mnohočlen, rovnost výrazu; - zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými (a naopak), vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných; - řeší jednoduché lineární rovnice;	• Výrazy s proměnnou • Používání proměnné v matematice • Jednoduché lineární rovnice • Nestandardní aplikační úlohy

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 8.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Číslo a proměnná	
- rozlišuje pojmy umocňování a odmocňování; - určuje z paměti druhou mocninu čísel 1 – 20; - určí druhou mocninu a odmocninu přirozených a desetinných čísel, výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky; - ovládá pravidla pro umocňování a odmocňování zlomku a součinu dvou čísel; - určuje hodnotu číselného výrazu s druhou mocninou a odmocninou; - využívá geometrický význam druhé mocniny v praxi; - chápe pojem reálné číslo;	• Druhá mocnina a odmocnina Rozšiřující učivo: • Mocniny s přirozeným činitelem • Zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti ve tvaru $a \cdot 10^n$; kde $a < 10$
- vysvětlí pojem proměnná, výraz s proměnnou, člen výrazu, jednočlen, mnohočlen, rovnost výrazu; - zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými (a naopak), vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných; - provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení a dělení) s mnohočleny, - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vytýkání; - umocní dvojčlen a rozloží mnohočleny na součin pomocí vzorců $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$; - využívá tabulkový kalkulátor;	• Výrazy s proměnnou • Mnohočleny maximálně druhého stupně • Vzorce v tabulkovém kalkulátoru
- řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav a provádí zkoušku správnosti řešení; - rozhodne, zda má rovnice jedno řešení, nekonečně mnoho řešení, nebo nemá řešení; - sestaví rovnice ze zadaných údajů slovní úlohy; - vyjádří neznámou ze vzorce;	• Lineární rovnice • Výpočet neznámé ze vzorce

- matematizuje reálné situace využitím vlastnosti rovnic, při řešení úloh označí neznámou a sestaví rovnici; - posoudí reálnost výsledku řešení slovní úlohy a ověří ho zkouškou;	• Matematizace reálné situace s použitím proměnné
- užívá a zapisuje znak nerovnosti; - řeší lineární nerovnice; - znázorní řešení lineární nerovnice na číselné ose;	• Nerovnice • Nerovnost • Lineární nerovnice
- vysvětlí pojem - lomený výraz; - zjednoduší lomený výraz; - provádí početní operace s lomenými výrazy; - řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalosti řešení rovnic a lomených výrazů;	• Lomené výrazy • Pojem - lomený výraz • Početní operace • Rovnice s neznámou ve jmenovateli
Geometrie v rovině a v prostoru	
- vysvětlí pojmy odvěsna a přepona v pravoúhlém trojúhelníku; - používá Pythagorovu větu pro výpočet třetí strany pravoúhlého trojúhelníku; - vypočítá délku hrany, tělesovou a stěnovou úhlopříčku krychle a kvádrů; - řeší praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty, situaci načrtne, odhadne výsledek a ověří reálnost, využívá potřebnou matematickou symboliku;	• Pravoúhlý trojúhelník • Pythagorova věta
- definuje a sestaví kružnici, kruh, vysvětlí vztah mezi poloměrem a průměrem; - určí vzájemnou polohu kružnice a přímky (tečna, sečna, vnější přímka); - určí vzájemnou polohu dvou kružnic (body dotyku) a narýsuje je; - účelně používá tvar zápisu Ludolfova čísla (desetinné číslo, zlomek); - vypočítá obvod a obsah kruhu a délku kružnice pomocí vzorců;	• Kruh, kružnice • Obvod a obsah kruhu • Délka kružnice
- pomocí množiny všech bodů dané vlastnosti charakterizuje osu úhlu, osu úsečky a sestaví je; - využívá Thaletovu kružnici při řešení úloh, sestaví tečnu ke kružnici z bodu vně kružnice;	• Množiny bodů dané vlastnosti • Thaletova kružnice a věta
- sestaví rovinné útvary dle zadaných prvků; - při řešení konstrukční úlohy provádí rozbor úlohy, načrtne, diskusí o počtu řešení, zapisuje postup konstrukce s využitím matematické symboliky (případně ji	• Konstrukce rovinných útvarů: • Trojúhelník, čtyřúhelník, (rovnoběžník, lichoběžník), kružnice

kombinuje se slovním vyjádřením); - narýsuje kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku;	
- charakterizuje válec, kouli; - pracuje s půdorysem a nárysem válce, koule; - odhaduje a vypočítá objem a povrch válce a koule; - načrtne a sestrojí síť válce, válec vymodeluje; - načrtne obraz rotačního válce v rovině;	• Válec • Koule • Objem a povrch válce a koule • Síť válce • Volné rovnoběžné promítání
- řeší aplikační slovní úlohy s využitím osvojených znalostí o válci a kouli; - při řešení úloh provede rozbor úlohy, načrtne, vyhodnotí reálnost výsledku; - účelně využívá kalkulačtor;	• Aplikační slovní úlohy

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 9.

VÝSTUPY	UČIVO
Žák:	
Číslo a proměnná	
- objasní a používá základní pojmy finanční matematiky (jistina, úroková míra, úrok, úrokovací doba, daň, inflace); - vypočítá úrok z vkladu za jeden rok a daň z úroku; - získá základní informace o půjčkách a úvěrech; - řeší aplikační úlohy na procenta;	• Základy finanční matematiky • Rozšiřující učivo: • Lomený výraz • Složené úrokování • Produkty bank a peněžních ústavů (bankovky, mince, bankovní karty, měna)
- řeší soustavu rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací; - řeší slovní úlohy z praxe, provede rozbor úlohy, pro řešení zvolí známý algoritmus nebo řeší úlohu úsudkem, provede zkoušku správnosti řešení;	• Soustavy lineárních rovnic o dvou neznámých • Rozšiřující učivo: • Grafické řešení soustavy rovnic
Závislosti, vztahy a práce s daty	
- vysvětlí základní statistické pojmy (statistický soubor, statistická jednotka, statistický znak, statistické šetření)	• Základy statistiky

a používá je; - určí četnost, aritmetický průměr, modus, medián; - provede jednoduché statistické šetření, zapíše jeho výsledky a zvolí vhodný diagram k jejich znázornění; - účelně využívá tabulkový kalkulátor, výpočty provádí pomocí vzorců a funkcí, jež nabízí tabulkový kalkulátor; - v tabulkovém kalkulátoru vytváří grafy, k reprezentaci dat volí vhodný typ grafu; - rozhodne, zda je daná závislost mezi dvěma veličinami funkcí, uvede příklady s běžného života; - určí definiční obor funkce, obor hodnot, funkční hodnotu; - vyjádří lineární funkci, konstantní funkci a nepřímou úměrnost tabulkou, rovnicí, grafem; - účelně využívá tabulkového kalkulátoru k vyjádření funkce; - odhalí funkční vztah v textu úlohy; - využívá znalostí funkcí k řešení praktických úloh;	• Funkce • Grafy funkcí • Rozšiřující učivo: • Kvadratická funkce • Funkce s absolutní hodnotou • Funkční vztah
Geometrie v rovině a v prostoru	
- rozlišuje shodné a podobné rovinné útvary; - určí poměr podobnosti z rozměru útvaru a naopak (na základě poměru podobnosti určí rozměry útvarů); - využívá věty o podobnosti trojúhelníků (věta sss, uu, sus);	• Podobnost • Věty o podobnosti trojúhelníků • Rozšiřující učivo: • Goniometrické funkce • Trigonometrie trojúhelníku • Využití trigonometrických funkcí při řešení úloh
- charakterizuje jehlan a kužel; - pracuje s půdorysem a nárysem jehlanu a kužele; - využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti jehlanu a kužele; - odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu a kužele; - využívá Pythagorovu větu při řešení metrických úloh v rovině a prostoru; - narýsuje síť jehlanu a kužele, vymodeluje tato tělesa; - načrtne a sestrojí jehlan ve volném rovnoběžném promítání; - načrtne kužel ve volném rovnoběžném promítání;	• Jehlan, rotační kužel • Objem a povrch jehlanu a kužele • Síť jehlanu a kužele • Volné rovnoběžné promítání

- využívá podobnost při řešení slovních úloh, využívá měřítko mapy (plánu) k určení skutečných rozměrů a naopak; - řeší aplikační slovní úlohy s využitím znalostí o tělesech (jehlan, kužel), při řešení úloh provede rozbor úlohy a náčrt, vyhodnotí reálnost výsledku; - účelně využívá kalkulátor;	• Podobnost v úlohách z praxe
- řeší úlohy na prostorovou představivost s využitím poznatků a dovedností z jiných tematických a vzdělávacích oblastí; - řeší úlohy různým způsobem, zdůvodní optimální řešení;	• Aplikovaná matematika • Optimalizace řešení úloh

5.3.1 Informační a komunikační technologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- předmět je realizován v 5. a 6. ročníku po jedné hodině týdně (všichni žáci v 5. ročníku získají základy práce na počítači pro vstup na 2. stupeň)
- žáci mohou být v hodině děleni do dvou skupin. Učební osnovy jsou tedy zpracovány jednotně pro obě skupiny.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, s tabulkami a k tvorbě prezentací. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na Internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu.

Nejdůležitější integrovaná průřezová témata:

Mediální výchova, Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Enviromentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- zadávanými úkoly vede žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě
- pro toto poznávání vede žáky k využívání zkušeností s jiným SW, spolupráci mezi žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadávanými úlohami a projekty vede žáky k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí je chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více

Kompetence komunikativní

Učitel:

- učí žáky pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce žáci odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci učí žáky dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)
- vede žáky k pochopí důležitosti věcné a správné prezentace výsledků jejich práce

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- při práci vede žáky ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech je učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- vede žáky k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci vede žáky k ohleduplnosti a taktu, učí je chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

Učitel:

- seznamuje žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací vede žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Vyučovací předmět: Informační a komunikační technologie

Ročník: 5.

VÝSTUPY	UČIVO
Žák: - umí správně zapnout a vypnout stanici a přihlásit se do a odhlásit ze sítě;	• Postup zapnutí a vypnutí počítače, přihlášení do a odhlášení ze sítě
- vysvětlí význam pojmu HARDWARE, pojmenuje a zařadí nejběžnější součásti a zařízení počítače;	HW - HARDWARE <u>Skříň (základní jednotka)</u> – procesor, pevný disk (HDD), operační paměť (RAM), základní deska, zdroj, mechaniky (disketová, CD, DVD) <u>Periferie</u> – klávesnice, myš, monitor, tiskárna, skenner, reproduktory, ...
- vysvětlí význam pojmu SOFTWARE;	SW – SOFTWARE = programy
- orientuje se na klávesnici, zná funkce nejdůležitějších kláves (Enter, Esc, Delete, Shift ...); - s myší ovládá základní operace: klik – výběr, tažení se stisknutým levým tlačítkem, dvojklik, klik pravým tlačítkem – místní menu;	Práce s klávesnicí a myší • Části klávesnice • Pojmy: klik, dvojklik, uchopení a tažení

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- s použitím nástrojů dokáže nakreslit obrázek a uložit jej, příp. otevřít pro změny a změněný znovu uložit;	Grafika • Programy na tvorbu obrázků • Uložení vytvořeného obrázku nebo změn, otevření obrázku • Základní nástroje a možnosti nastavení (tvary štětce, barvy, základní tvary ...)
- ve Wordu dokáže napsat krátký text včetně dodržení základních typografických pravidel, otevřít existující soubor, upravit vlastnosti písma a odstavce, příp. vložit obrázek, změnit jeho vlastnosti a umístit jej v textu; - dokáže uložit změny na stejné místo nebo jinde, příp. pod jiným názvem;	Textové editory • Pojem: textové editory (příklady: WordPad, Write, Word ...) • Uložení, otevření souboru • Pohyb v dokumentu (klávesnice, myš) • Označení části textu do bloku • Psaní, oprava textu (vel. pís. s diakritikou, další znaky) • Základní typografická pravidla (psaní mezer za interpunkčními a dalšími znaky) • Písmo – typ, velikost, tučné, kurzíva, podtržené, barva (panel nástrojů) • Zarovnání odstavce (panel nástrojů) • Vložení obrázku – WordArt, klipart – formát obrázku (velikost, barvy a čáry – výplň a ohraničení)
- chápe pojmy Internet a web;	Internet: • Co to je, kdy vznikl, služby Internetu
- dokáže napsat zprávu, přečíst si došlou zprávu, smazat zprávu;	El. pošta = e-mail • Vztah k Internetu • Pojem: poštovní programy (příklady: MS Outlook, MS Outlook Express) • Spuštění poštovního programu, odeslání zprávy, čtení došlých zpráv a mazání zpráv
- na webu dokáže vyhledat stránku o určitém tématu. Z webové stránky dokáže uložit obrázek;	WWW = world wide web = web: • Vztah k Internetu • Pohyb po webu: - přes hypertextové odkazy - známá adresa - jednoduché vyhledávání • Ukládání z webu: - obrázek
- orientuje se ve struktuře složek, rozlišuje místní a síťové disky; - dokáže vytvořit složku nebo prázdný soubor, přejmenovat je, zkopírovat či přesunout, případně je odstranit;	Práce se složkami a soubory: • Nejznámější manažery (M602, Správce souborů, Tento počítač, Průzkumník, ...) • Pojmy: disk (logický), složka (adresář), soubor • Postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie
Vyučovací předmět: Informační a komunikační technologie

Ročník: 6.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
	Přihlášení a odhlášení ze sítě. - Bezpečnost práce v síti (hesla). Práce se složkami a soubory: - Připomenutí postupů vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru včetně variant (menu, myš, klávesové zkratky)
- rozlišuje pojmy hardware a software; - dokáže vysvětlit funkce procesoru, operační paměti a pevného disku, a jakým způsobem ovlivňují výkon počítače; - zná jednotky, kterými se označuje výkon procesorů a kapacita pamětí; - dokáže vysvětlit pojem periferie a zařadit sem nejběžnější zařízení; - dokáže vysvětlit pojem software, zná základní skupiny software a dokáže vysvětlit, jaké programy sem zařazujeme, k čemu takové programy slouží;	HARDWARE – SOFTWARE - Vysvětlení pojmů - HW – základní jednotka (procesor, pevný disk, operační paměť, mechaniky + vnější paměťová média, karty, porty, zdroj, základní deska) - Jednotky: výkon procesoru (Hz), kapacita pamětí (B) a jejich násobky (K, M, G, T) - HW – periferie (klávesnice, myš, monitor, tiskárny, reproduktory, ...) - SW – operační systémy, aplikace, utility, antivirové programy, komprimační programy
- suverénně pracuje s myší, orientuje se na klávesnici a uspořádává si okna pro svou práci;	Ovládání OS Windows - Orientace na klávesnici, důležité klávesy – Enter, Esc, Delete, Backspace, kurzorové šipky, Shift ... - Práce s myší – klik, uchopení a tažení, dvojklik, klik pravým tlačítkem ... - Práce s okny – zavřít, minimalizovat na lištu, maximalizovat na celou obrazovku, zmenšit do původní velikosti, změna velikosti nemaximalizovaného okna, posun okna za titulkový pruh, rolování obsahem okna (posuvníky), přepínání mezi okny
- samostatně si uspořádává data na svém uživatelském kontě;	Práce se složkami a soubory: Postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru včetně variant (menu, myš, klávesové zkratky)
- dokáže vysvětlit pojem Internet a uvést jeho význam. Zná základní služby Internetu a ví, k čemu slouží;	Internet: Co to je, kdy vznikl, služby Internetu (e-mail, www, el. konference, e-banking, ... příp. telnet, ftp)

- el. poštu dokáže používat pro komunikaci i pro odesílání a přijímání souborů (prací, úkolů);	El. pošta = e-mail • Přístup k poště (samostatná služba, přes web. rozhraní) • Poštovní programy • Napsání zprávy, čtení došlé zprávy, smazání došlé zprávy • Odpověď (Reply) a poslat kopii došlé zprávy dál (Forward) • Připojení přílohy (Attachment) k odesílané zprávě, uložení přílohy z došlé zprávy
- Web používá jako zdroj informací;	WWW = world wide web = web: • Pojmy: hypertext, multimediální • Pohyb po webu: - přes hypertextové odkazy - známá adresa - vyhledávání • Ukládání z webu: - obrázek - celá stránka - vykopírování části textu
- dokáže vytvořit vlastní dokument nebo upravit existující a změny uložit; - umí změnit vlastnosti písma a odstavců; - do dokumentu dokáže vložit jakýkoliv obrázek, upravit jeho vlastnosti a vhodně jej umístit do textu; - dokáže vytvořit jednoduchou tabulku, naplnit ji údaji, upravit její vzhled podle potřeb a umístit ji do textu;	Textové editory – Word • Otevření, uložení změn, uložení jako (na jiné místo, pod jiným jménem) • Pohyb v dokumentu, označení části textu (klávesnice, myš) • Pojmy: slovo, věta, odstavec – jak je chápe Word, zobrazení netisknutelných znaků • Změna vlastností písma (panel nástrojů, menu: Formát – Písmo) • Psaní textu, diakritika, základní typografická pravidla, vložení symbolu (znaky, které nejsou na klávesnici) • Změna vlastností odstavce (panel nástrojů, menu: Formát – Odstavec) • Vložení obrázku (klipart, WordArt, automatické tvary, obrázek ze souboru do textového pole), nastavení vlastností: pravé tl. myši – Formát objektu (velikost, barvy a čáry, obtékání), vytvoření obrázku v grafickém editoru a vložení do Wordu • Pojmy: buňka, řada, sloupec • Vytvoření jednoduché tabulky, naplnění údaji, změna vlastností tabulky vč. přidávání a ubírání řad nebo sloupců
- orientuje se v Excelovském okně, sešitě apod. - dokáže vytvořit tabulku, naplnit ji daty a upravit její vzhled; - s daty pomocí vzorců dokáže provádět jednoduché početní operace;	Tabulkové procesory – Excel • K čemu jsou tabulkové procesory • Pojmy: sešit, list, řada, sloupec, buňka • Pohyb mezi sešity, mezi listy, na listu • Označení řady, sloupce, buněk • Zadávání údajů

- na základě tabulky dokáže vytvořit graf a upravit jeho vzhled; - graf i tabulku dokáže vložit do Wordu;	• Vzhled tabulky – Formát – Buňky (formát čísla, písmo, zarovnání, ohraničení, stínování) • Vložení řady, sloupce, buněk, sloučení buněk, rozdělení buněk • Jednoduché vzorce (součet, rozdíl, násobení, dělení) • Pojem: graf, vytvoření grafu, úprava vzhledu a vlastností grafu • Vložení tabulky a grafu do Wordu
- dokáže vhodně odprezentovat výsledky své práce;	• Prezentace • Ústní projev (verbální a neverbální složka) • Prezentační technika (SW, technika) • PowerPoint – tvorba jednoduché prezentace • Tvorba www stránek a publikování na webu

5.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast je v 1. – 3. r. realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu Prvouka (v 1. ročníku 1 hodina týdně, v 2. a 3. ročníku 2 hodiny týdně),
Ve 4. a 5. r. prostřednictvím předmětů Vlastivěda (po 2 hodiny týdně) a Přírodověda (ve 4. ročníku 2 hodiny týdně, v 5. ročníku 1 hodina týdně).

Cílem výuky předmětu Prvouka je

- učit žáky pozorovat přírodní jevy a orientovat se v prostoru a čase
- vytvářet představy o podstatných věcech a jevech, které je obklopují doma, ve škole, obci
- učit žáky, aby na základě svých vlastních zkušeností docházeli k jednoduchým pojmům a objevování souvislostí
- vytvářet u žáků pozitivní vztah k rodině, spolužákům, škole, domovu i k přírodě
- dát žákům základní poučení o lidském těle a ochraně zdraví
- naučit žáky cílevědomému osvojování základních hygienických návyků

Pro výuku prvouky v 1. období je charakteristické její prolínání s učivem ostatních předmětů. Výuku vhodně doplňují obrazy, videozáznamy, filmy, besedy, vycházky i exkurze. Činnosti vyučování prvouce podněcuje aktivitu všech žáků a vede žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování zaznamenávali různými způsoby, to je výtvarně i písemně.

Cílem výuky předmětů Přírodověda a Vlastivěda je

- učit žáky objevovat vztahy mezi živou a neživou přírodou
- sledovat změny v přírodě v souvislosti s pohyby Země ve vesmíru
- vést žáky k objevování přírodních jevů na základě pozorování a pokusů
- učit žáky pozorovat vlastní tělo a vést k chápání funkce a činností jednotlivých soustav
- učit žáky sledovat činnosti ohrožující zdraví a život člověka a vyvozovat z nich poučení pro zdravý život
- učit žáky orientovat se v dějích a v čase
- poznávat dějiny a kulturu naší vlasti a regionu, zeměpis, práce s mapou
- ukazovat základy vhodného chování a jednání mezi lidmi (tolerance, pomoc a solidarita mezi lidmi, vzájemná úcta, postavení mužů a žen, lidé různých kultur, barvy pleti, vzdělání, postavení starších a nemocných atd...)

Žáci se učí vnímat lidi a vztahy mezi nimi. Učí se poznávat, že Země a život na ní tvoří jediný celek, že všechny jevy a děje spolu souvisí a jsou v rovnováze a jakékoli narušení může být pro život rozhodující. Všechny poznatky i souvislosti vycházejí z pozorování skutečných jevů, z prožitků a zkušeností žáků z jejich života, ale i z modelových situací a pokusů. Informace získávají z literatury a dalších informačních zdrojů. Zjištěné výsledky i jejich třídění žáci zaznamenávají a prezentují různými způsoby. Nezbytnou součástí výuky jsou vycházky, exkurze, besedy a nejrůznější projekty.

Nejdůležitější integrovaná průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova, Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetenci žáků**Kompetence k učení**

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- učí žáky operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí
- vede žáky k pozorování a experimentování, porovnávání získaných výsledků, posuzování a vyvozování z nich závěrů pro využití v budoucnosti
- učí žáky získávat pozitivní vztah k učení, posuzovat vlastní pokrok a určovat překážky či problémy bránící učení a hodnotit výsledky svého učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k vnímání problémových situací ve škole i mimo ní, v přírodě, doma
- vede žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků
- učí žáky rozlišovat shodné, podobné a odlišné znaky (klasifikace rostlin, zvířat), a samostatně řešit problémy a volit vhodné způsoby řešení

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- učí žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory, naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim a vhodně na ně reagovat, zapojovat se do diskuse, obhajovat svůj názor, učí je porozumět různým typům textů a záznamů, obrazovým materiálům

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- učí žáky spolupracovat ve skupině a poznávat a respektovat práci v týmu
- učí žáky diskutovat v malé skupině i v celé třídě, oceňovat zkušenosti druhých lidí, ovládat a řídit svoje jednání a chování

Kompetence občanské:

Učitel:

- seznamuje žáky se základními principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- učí žáky respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot
- vede žáky k ochraně našich tradic, kulturního a historického dědictví
- učí žáky chápat základní ekologické souvislosti a problémy životního prostředí
- navozuje modelové situace směřující k pomoci druhým a správnému chování v krizových situacích

Kompetence pracovní:

Učitel:

- učí žáky dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech
- vede žáky k zodpovědnému přístupu k zadaným úkolům, k dokončení každé práce
- poukazuje na možná zdravotní a hygienická rizika při práci s různými látkami a pomůckami

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět**Předmět: Prvouka**

Ročník: 1.

Žák: VÝSTUPY	UČIVO
Místo, kde žijeme	
- dojde samostatně do školy, šatny, tříd; - orientuje se v budově školy; - dokáže se připravit na vyučování; - dbá na bezpečnost při cestě do školy; - pojmenuje město, ve kterém žije a ulici, ve které bydlí; - zvládne cestu ze školy domů; - spolehlivě se pohybuje v blízkém okolí školy;	• <u>Domov</u>- prostředí domova, dům, byt, funkce jednotlivých prostorů domu • <u>Škola</u> – orientace ve škole a okolí školy, chování ve škole, režim školy • <u>Obec</u> – orientace v místě bydliště, bezpečnost na silnici, cesta do školy a zpět
Lidé kolem nás	
- vyjmenuje nejbližší rodinné příslušníky; - vypráví o práci rodičů; - respektuje spolužáky s jejich přednostmi i nedostatky, pokusí se přizpůsobit; - hovoří o chování v rodině; - aplikuje zásady správného chování ve škole i mimo ni; - ve škole rozpozná zaměstnance a váží si jejich práce; - rozliší nesprávné chování jiných;	• <u>Rodina</u> – příbuzenské vztahy, rodinné prostředí a zázemí • <u>Soužití lidí</u> – tolerance k odlišnostem spolužáků • <u>Chování lidí</u> – pravidla slušného chování, nevhodnost neslušných, hrubých výrazů
Lidé a čas	
- vyjmenuje dny v týdnu; - rozlišuje čas práce a odpočinku; - určí celé hodiny; - na příkladech porovnává odlišnosti života lidí; - vypráví o zvycích a práci lidí; - rozpozná současnost a minulost;	• <u>Orientace v čase</u> – rok a roční období, měsíc, týden, den, části dne, hodiny, časová orientace a časový řád • <u>Současnost a minulost v našem životě</u> včera, dnes, zítra,

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Rozmanitost přírody	
- pojmenuje věci kolem nás, pokusí se určit materiál; - rozliší den a noc; - rozpozná roční období; - zhodnotí odlišnosti v přírodě během ročních období; - popíše základní části rostliny; - určí základní podmínky pro život rostlin; - pozná dané rostliny;	• <u>Látky a jejich vlastnosti</u> – věci kolem nás • <u>Vesmír a Země</u> – střídání dne a noci • <u>Rostliny</u> - rostliny na poli, v sadě, na zahradě, změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích, stavba těla rostlin
- vyjmenuje základní části těla u určených savců a ptáků; - porovná chování živočichů v závislosti na ročním období; - vymezí živočichy domácí a volně; žijící; - dodržuje pravidla správného chování v přírodě;	• <u>Živočichové</u> – na poli, v lese, na zahradě, domácí zvířata a jejich mláďata, volně žijící zvířata, ochrana přírody
Člověk a jeho zdraví	
- učí se dodržovat základní hygienické návyky (mytí rukou, používání WC); - dodržuje režim dne; - projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví; - rozpozná základní části lidského těla; - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdravé své a zdravé jiných; - uplatňuje pravidla účastníků silničního provozu; (ovládá chůzi po chodníku, využívá podchodu a nadchodu); - užívá světelných signálů pro chodce, umí se chovat v dopravních prostředcích; - odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; - umí požádat o pomoc pro sebe i pro jiné lidi; - dokáže se chovat bezpečně v nouzové situaci (pozdní příchod do školy, zamčená šatna, ztracení se); - reaguje na pokyny dospělých při mimořádných situacích;	• <u>Péče o zdraví</u> – části lidského těla , zdravá výživa, osobní hygiena, režim dne, osobní bezpečí, setkání s cizími lidmi, bezpečnost v silničním provozu, situace hromadného ohrožení

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Předmět: Prvouka

Ročník: 2.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Místo, kde žijeme	
- žák se orientuje v okolí školy a svého bydliště; - bezpečně zvládá pohyb po budově školy; - připravuje se na vyučování podle rozvrhu; - pamatuje si adresu svého bydliště; - respektuje pravidla silničního provozu; - pojmenuje důležité dopravní značky; - dokáže pojmenovat a ukázat specifické orientační body v okolí;	• <u>Domov</u> – přesné bydliště, adresa • <u>Škola</u> – školní budova, okolí školy, školní řád, rozvrh hodin • <u>Obec</u> – orientace v obci, bezpečná cesta do školy a ze školy, význačné budovy v obci
Lidé kolem nás	
- vyjmenuje další rodinné příslušníky nad rámec vlastní rodiny, uvědomuje si věkové rozdíly a posloupnost; - vysvětlí povolání rodičů a objasní další jemu známá povolání, pokusí se objasnit práci zaměstnanců školy; - seznámí se s školním řádem a respektuje ho, samostatně rozlišuje zásady správného chování; - dokáže posoudit nesprávné chování a vysvětlí správný postup nápravy; - konkretizuje svá práva a povinnosti; - učí se obhajovat své názory;	• <u>Rodina</u> – vztahy mezi členy rodiny, další příbuzenské vztahy • <u>Soužití lidí</u> – podobnost a odlišnost lidí, povolání • <u>Chování lidí</u> – základní společenská pravidla chování mezi lidmi, spolužáky • <u>Právo a spravedlnost</u> – práva a povinnosti žáka
Lidé a čas	
- vyjmenuje měsíce, rozlišuje pojmy hodina, den, týden, měsíc, rok; - posoudí posloupnost včera, dnes, zítra; - rozpozná na hodinách celou, půl, čtvrt; - vyznačí čas na digitálním displeji; - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě s přihlédnutím k minulosti, přítomnosti a budoucnosti; - porovnává zvyky a práci lidí v minulosti a současnosti; - pojmenuje některé kulturní či historické památky a místa, kde žije;	• <u>Orientace v čase</u> – hodiny, poznávání hodin, rok, měsíc, dny v týdnu, pracovní dny, volné dny, části dne • <u>Současnost a minulost v našem životě</u> datum narození, bydlení dříve a nyní, památky a zajímavosti v okolí
Rozmanitost přírody	
- určí a roztrídí některé přírodniny podle	• <u>Látky a jejich vlastnosti</u> – rozdělení a

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
nápadných určujících znaků; - uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě; - pozoruje, popíše a porovná viditelné změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích; - provádí jednoduché pokusy, pozoruje a upevňuje si a rozšiřuje poznatky o rostlinách; - pozná dané rostliny ve známé lokalitě; - opakuje a upevňuje si poznatky o určených savcích a ptácích; - popíše jednotlivé části těla; - rozliší a porovná chování živočichů v závislosti na ročním období; - třídí živočichy na domácí a volně žijící; - zná jejich význam pro člověka; - dbá na dodržování pravidel správného chování v přírodě; - aktivně se podílí na ochraně přírody a životního prostředí;	pojmenovávání látek podle vlastnosti • <u>Vesmír a Země</u> - den a noc • <u>Rostliny</u> – proměny přírody podle ročních období, rostliny, stromy • <u>Živočichové</u> – životní podmínky zvířat, zvířata kolem nás, prostředí ve kterém žijí, ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody
Člověk a jeho zdraví	
- dodržuje základní hygienické návyky; - orientuje se v režimu dne, rozpozná dobu práce a povinností od doby odpočinku; - zhodnotí správnost chování a činností ve vztahu ke zdraví; - pozná základní části lidského těla a polohu základních orgánů v těle; - upevňuje si základní postupy při preventivní péči o své zdraví a tělo; - rozlišuje nemoc a úraz; - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných; - důsledně dbá na uplatňování pravidel účastníků silničního provozu (zvládá chůzi po krajnici, umí přejít bezpečně přes železniční přejezd, zná nebezpečí za snížené viditelnosti – vidět a být viděn – reflexní materiály, důsledně používá přilbu na kolo); - chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi a učí se ;vyhodnotit nebezpečí a závažnost situace; - odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná a dodržuje bezpečnou vzdálenost od neznámé osoby;	• <u>Péče o zdraví</u> - zdravá výživa, hygienické návyky, denní režim • <u>Lidské tělo</u> – stavba lidského těla • <u>Osobní bezpečí</u> – přivolání pomoci, telefonní čísla 150, 155, 158, pravidla silničního provozu, dopravní značky, setkání s cizími lidmi, návykové látky a zdraví, situace hromadného ohrožení - chování při mimořádných událostech

VÝSTUPY	UČIVO
Žák: - dokáže přivolat pomoc pro sebe i pro jiné lidi v případě nebezpečí, učí se zachovat rozvahu a klid, nezmatkuje; - uposlechne pokynů dospělých při mimořádných situacích; - respektuje je a řídí se jimi;	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Předmět: Prvouka

Ročník: 3

VÝSTUPY	UČIVO
Žák:	
Místo, kde žijeme	
- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy a cestu na určené místo; - začlení obec (město) do příslušné části kraje; - pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě); - rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině; - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich; - používá buzolu, v turistické mapě blízkého okolí dokáže vyznačit trasu; - umí se bezpečně pohybovat v přírodě;	• <u>Domov</u> ,škola, obec • Naše obec, orientace v obci, plánec obce, minulost a současnost obce, začlenění obce do příslušného kraje • <u>Okolní krajina</u> - místní oblast, region, historie, významné budovy, památky • <u>Mapy</u> - obecně zeměpisné a tématické, světové strany
Lidé kolem nás	
- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi; - vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, rodině, v obci; - rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci; - obhájí při konkrétní činnosti své názory; - přizná svou chybu, učí se domluvě na společném postupu, řešení problému v kolektivu; - snaží se rozpoznat ve svém okolí jednání a chování, která nelze tolerovat a která porušují základní lidská práva;	• <u>Rodina</u> – vztahy mezi členy rodiny, další příbuzenské vztahy, role • <u>Soužití lidí</u> – podobnost a odlišnost lidí, povolání, soužití ve škole a rodině • <u>Chování lidí</u> – základní společenská pravidla chování mezi lidmi, spolužáky, na veřejných prostranstvích a v dopravních prostředcích • <u>Právo a spravedlnost</u> – práva a povinnosti žáka, školní řád, základní lidská práva, kultura

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny v kladném i záporném smyslu a přemýšlí o možnostech zlepšování životního prostředí obce; - v místě bydliště nabídne možnosti kulturního využití;	
Lidé a čas	
- určí čas jako fyzikální veličinu; - přesně určí jakýkoli čas; - orientuje se bezpečně v kalendářním a školním roce; - objasňuje odlišnosti způsobu života a bydlení dříve a nyní; - orientuje se v památkách svého regionu; - seznámí se s pověstmi svého regionu; - rozumí pojmům rodný kraj, domov, vlast;	• <u>Orientace v čase</u> - časový řád, děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • <u>Regionální památky</u> – významní rodáci a události v regionu, báje, mýty a pověsti spjaté s místem bydliště a školy Rozšiřující učivo: • Zajímavosti z oblasti historie Polska
Rozmanitost přírody	
- rozlišuje prvky živé a neživé přírody; - určí a roztrídí některé přírodniny podle určujících znaků; - uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě; - provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek; - určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti; - podrobně zkoumá vlastnosti vody, vzduchu a půdy; - hodnotí a uvědomuje si význam vody, vzduchu a půdy pro život; - změří základní veličiny pomocí jednotkových nástrojů a přístrojů; - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období; - zkoumá zákl. společenstva v daných lokalitách regionu; - zdůvodní základní vzájemné vztahy mezi organismy; - nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí; - porovnává základní projevy života na konkrétních organismech; - prakticky třídí organismy do známých skupin a využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy;	• <u>Látky a jejich vlastnosti</u> – vlastnosti látek, veličiny, základní jednotky • <u>Voda, vzduch a půda</u>– důležitost, oběh vody v přírodě, výskyt vody v přírodě, vznik a význam půdy, nerosty a horniny • <u>Vesmír a Země</u> – Země součást vesmíru, střídání ročních období • <u>Živá příroda</u>- rostliny, houby a živočichové shody a rozdíly, základní projevy života, třídění živých organismů, péče o domácí mazlíčky • <u>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</u> - proměny v přírodě v různých ročních obdobích, ochrana rostlin, živočichů, přírody, ekologie, likvidace odpadu

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- zhodnotí některé konkrétní činnosti; - zdůvodní základní vzájemné vztahy mezi organismy; - nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí;	
Člověk a jeho zdraví	
- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně návyky; - využívá znalostí lidského těla k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav; - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života; - orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození; - chová se ohleduplně k druhému pohlaví a objasní a respektuje rozdíly mezi chlapci a děvčaty v daném věku; - účelně organizuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek dle vlastních potřeb; - aplikuje naučené způsoby chování na modelových situacích ohrožující zdraví; - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s rozvojem zdraví a jeho preventivní ochranu; - dokáže přivolat lékařskou pomoc a ošetří drobná poranění (krvácení z nosu, odřenina, drobná řezná rána, opařenina a popálenina); - osvojuje si na modelových situacích odmítání návykových látek; - ovládá přiměřeně svému věku pravidla silničního provozu v rolích chodce a cyklisty (správně reaguje na světelné signály, používá stezky pro chodce a cyklisty, správně reaguje na vozidla se zvláštními výstražnými znameními, zná pravidla jízdy na skateboardu a koloběžce, používá přilbu); - seznamuje se s krizovými situacemi (šikana, týrání, sexuální zneužívání) a učí se dbát na vlastní bezpečí, zná, případně vyhledá čísla linky důvěry; - řídí se důkladně pokyny dospělých při mimořádných situacích; - využívá poznatků z médií a nacvičuje chování při modelových situacích;	• <u>Péče o zdraví</u>, zdravá výživa, základní hygienické , zdravotní a preventivní návyky • <u>Lidské tělo</u>- stavba těla, nejdůležitější Vnitřní orgány a jejich funkce • <u>Partnerství</u>, rodičovství, zákl. sexuální výchovy (odlišnost chlapec, dívka) • <u>Návykové látky a zdraví</u> • <u>Zdravá výživa</u>, pitný režim • <u>Osobní bezpečí</u>, odmítání návykových látek, závislost na hracích automatech a počítačových hrách • <u>Situace hromadného ohrožení</u>, zásady bezpečného chování

5.4.2 Přírodověda

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Předmět: Přírodověda

Ročník: 4.-5.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Rozmanitost přírody	
- objevuje propojenost prvků živé a neživé přírody; - seznamuje se s principem rovnováhy v přírodě; - uvědomuje si souvislosti mezi vzhledem přírody a činností člověka; - rozšiřuje si poznatky o významu vody a vzduchu pro život; - pozná a porovná některé hospodářsky významné horniny a nerosty a jejich využití; - dokáže vysvětlit pojem zvětrávání, vznik půdy a její význam; - porovnává základní projevy života na konkrétních organismech; - s využitím jednoduchých klíčů a atlasů prakticky třídí organismy do známých skupin; - založí jednoduchý pokus, vyhodnotí, vysvětlí a zaznamená výsledky svého pozorování; - v encyklopediích vyhledá a seznamuje se s problematikou vzniku Země; - blíže objasní zákonitosti střídání ročního období; - pozoruje, porovnává a zaznamenává rozmanitost v závislosti na ročních obdobích a v závislosti na rozmanitosti životních podmínek; - vyvozuje a konkretizuje vzájemné vztahy mezi organismy ve vybraných lokalitách;	• <u>Rovnováha v přírodě</u> – souvislosti v přírodě, vliv člověka na přírodu, projevy života • <u>Voda , vzduch a půda - důležitost a význam pro život</u> • <u>Látky a jejich vlastnosti</u> – třídění, změny látek a skupenství, vlastnosti látek, měření veličin s praktickým využitím základních jednotek • <u>Horniny a nerosty</u> – rozpoznávání a využití • <u>Vesmír a Země</u> – vznik Země, sluneční soustava, Slunce • <u>Rostliny, houby, živočichové</u> znaky a projevy života, rozmanitost podmínek života na Zemi, rozdíly v podnebí základní přírodní společenstva-

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- charakterizuje jednotlivá společenstva, postupuje na základě vlastních pozorování v přírodě; - u vybraných živočichů popíše stavbu těla, výživu, průběh a způsob života; - vyhodnotí jejich význam pro člověka; - nachází shody a rozdíly přizpůsobení organismů prostředí; - uvědomuje si odpovědnost lidí za ochranu a tvorbu životního prostředí, rostlin a živočichů; - zajímá se o způsob likvidace odpadů; - v rámci svých možností se aktivně zapojuje do aktivit, které mohou ochranu životního prostředí podporovat; - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka, které životní prostředí a přírodu poškozují; - uvědomuje si a uvede příklady živelných pohrom;	vzájemné vztahy mezi nimi, změny v přírodě podle ročních období stavba těla, výživa, průběh a způsob života u vybraných živočichů a rostlin • <u>Ohleduplné chování k přírodě</u> - ochrana životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů
Člověk a jeho zdraví	
- upevňuje si a rozvíjí základní znalosti o lidském těle a funkcích životně důležitých orgánů (mozek, plíce, srdce); - v encyklopediích vyhledá a srovnává etapy vývoje dítěte před a po jeho narození; - vysvětlí pojmy rodina a partnerství; - učí se rozlišovat biologické a psychické změny v dospívání; - uvědomuje si pravidla dodržování denního a pitného režimu, zdravého stravování a prevence nemocí a řídí se jimi; - aktivně tyto základní dovednosti a návyky uplatňuje; - orientuje se v pojmech aktivní pohyb, úrazová zábrana a reklamní vlivy; - dokáže ošetřit další drobná poranění (bodnutí hmyzem a hadem, malá řezná rána, znehybnění končetiny), umí pomoci dospělému při poskytování první pomoci; - zvládne přivolat lékařskou pomoc; - rozšiřuje si poznatky o návykových látkách;	• <u>Lidské tělo</u> – životní potřeby člověka, základní stavba a funkce lidského těla, vývoj jedince, pohybová, dýchací, oběhová, trávicí a vylučovací soustava, kůže, smysly, růst a vývoj člověka • <u>Partnerství</u>, rodičovství, zákl. sexuální výchovy (odlišnost chlapec, dívka), biologické změny v dospívání, pravidla slušného chování • <u>Péče o zdraví</u> – zdravá výživa, denní režim, pitný a pohybový režim, úrazy a poranění, první pomoc, závislost na hracích automatech a počítačových hrách • <u>Návykové látky a zdraví</u> – škodlivé látky negativní vliv na organismus • <u>Osobní bezpečí</u> - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, chování při komunikaci s cizími lidmi, chování v mimořádných situacích

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- posoudí nebezpečí závislosti na hracích automatech a počítačích; - nacvičuje a dokáže zvládnout bezpečné chování v rizikovém prostředí; - dále nacvičuje bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty (vyjíždění, jízda při pravém okraji, objetí překážky, zastavení, vyhýbání, odbočování a jízda přes křižovatku, používá přilbu); - rozlišuje krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) a diskutuje o nich; - seznamuje se službami odborné pomoci a dokáže je využít; nacvičuje chování na modelových situacích;	

5.4.3 Vlastivěda

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Předmět: Vlastivěda

Ročník: 4.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Místo, kde žijeme	
- určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu; - vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách ČR; - čte jednoduchou historickou mapu, načrt a seznamuje se s počátečními historickými událostmi naší země, našeho regionu; - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody; - sleduje a porovnává osídlení, hospodářství a kulturu naší země a regionu; - posoudí jednoduše a srozumitelně jejich význam z hlediska přírodního, historického; - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce; - rozpozná symboly našeho státu a jejich význam; - orientuje se na mapě podle světových stran; - objasní vysvětlivky a grafiku mapy;	• <u>Domov</u> – místní krajina, současnost a minulost obce, specifika regionu • <u>Naše vlast</u> – domov, národ, státní zřízení politický systém, státní správa, samospráva, státní symbolika • <u>Regiony ČR</u> – nejvýznamnější česká, moravská města, vodstvo, hory a pohoří surovinové zdroje, výroba, zemědělství, služby a obchod • <u>Mapy</u> obecně zeměpisné a tématické grafika, vysvětlivky, druhy map, značky, orientace na mapě
Lidé kolem nás	
- vyjádří na základě vlastních zkušeností vztahy mezi lidmi, postavení jedince v rodině, role členů rodiny; - dokáže vysvětlit příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkci rodiny; - rozliší fyzickou a duševní práci; - prohlubuje si poznatky o mezilidských vztazích a vzájemné komunikaci; - shromažďuje informace o politických stranách, zájmových spolcích, církvích; - poukáže na možnosti charitativní činnosti; - upevňuje si vědomosti o základních lidských právech; - seznamuje se s demokrat. principy a	• <u>Rodina</u> – příbuzenské vztahy, zaměstnání rodičů, práce • <u>Soužití lidí</u> – mezilidské vztahy a komunikace • <u>Právo a spravedlnost</u> – lidská práva, společnost, práva a povinnosti dítěte • <u>Kultura</u> - region • <u>Základní globální problémy- zlepšování životního prostředí</u>

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
diskutuje o nich; - zná svá práva a povinnosti žáka školy; - rozpozná protiprávní jednání; - vysvětlí pojmy právní ochrana občanů a majetku, soukromé vlastnictví a duševní hodnoty; - konkretizuje podoby a projevy kultury; - seznamuje se s významnými sociálními problémy a nesnášenlivostí mezi lidmi a dokáže vyjádřit a obhajovat svůj názor; - uvědomuje si globální problémy přírodního prostředí a v rámci svých možností se aktivně podílí na zlepšování přírodního prostředí;	
Lidé a čas	
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy; - rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti, našeho regionu; - zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek archivů, knihoven a sbírek; muzeí a galerií pro pochopení minulosti a využívá nejrůznější informace z dostupných zdrojů; - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v hlavních dějinných obdobích; - využívá regionálních bájí, mýtů a pověstí k rozšíření svých vědomostí; - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů;	• <u>Orientace v čase a časový řád</u>- současnost a minulost v našem životě, naší vlasti, regionu • <u>Regionální památky</u>- naše vlast a region návštěva muzeí, knihoven, besedy se známými lidmi • <u>Báje, mýty, pověsti</u>- naše vlast a region • <u>Významné události našich dějin</u> nejstarší osídlení naší vlasti, Slované, Velká Morava, Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci, Habsburkové Rozšiřující učivo: • Zajímavosti z oblasti historie Polska

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
 Vyučovací předmět: Vlastivěda

Ročník: 5.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Místo, kde žijeme	
- rozšiřuje si historické znalosti o místě bydliště a širším okolí; - shromažďuje a využívá poznatky z kronik, archivů a muzeí;	• <u>Regiony ČR</u> – Čechy, Morava, Slezsko • <u>Sousední země</u> – Polsko, Slovensko, Rakousko, Německo
- utřídí a začlení nabyté vědomosti do jednotlivých historických etap; - objevuje dějinné souvislosti regionu a vlasti;	
- zařadí umístění ČR z hlediska zeměpisného (svět, Evropa) ; - dokáže vysvětlit grafiku map a používá vysvětlivky; - třídí poznatky o přírodních podmínkách v Evropě získané z dostupných materiálů; - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest; - porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i jiných zemích; - vyčte z map základní údaje všech evropských zemí ; - shromažďuje poznatky o EU, využívá médií;	• <u>Evropa a svět</u> – státy EU, hlavní města, řeky, pohoří • <u>Mapy obecně zeměpisné a tématické</u> orientace, čtení map
Lidé kolem nás	
- uvědomuje si funkci rodiny; - rozliší vazby mezi fyzickou a duševní prací; - konkretizuje své představy o budoucím povolání; - posoudí mezilidské vztahy a vzájemnou komunikaci na základě vlastních zkušeností; - orientuje se v informacích o politických stranách, zájmových spolcích a církvi; - zkusí vyvodit a objasnit základní principy demokracie; - aplikuje teoretické vědomosti o základních lidských právech do praxe - uvede a posoudí příklady protiprávního jednání, právní ochrany občanů a majetku; - prohlubuje si poznatky o podobách a projevech kultury; - využívá vlastních zkušeností s kulturními institucemi a vypráví o nich;	• <u>Mezilidské vztahy</u> – pomoc sociálně slabým • <u>Právo a spravedlnost</u> – základní lidská Práva dětská práva a povinnosti, chování lidí, protiprávní jednání • <u>Vlastnictví</u> – soukromé, veřejné, osobní, hmotný a nehmotný majetek, hodnota peněz • <u>Základní globální problémy</u> – ochrana životního prostředí

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- posuzuje významné sociální problémy a problematiku nesnášenlivosti mezi lidmi, uvede příklady a diskutuje o nich; shromáždí příklady o globálních problémech přírodního prostředí, vyhodnotí je a pokusí se navrhnout řešení, obhájí svůj názor;	
Lidé a čas	
- orientuje se bezpečně v časové přímce; - zařadí zjištěné údaje historicky správně a vyvozuje souvislosti mezi jednotlivými ději;	• <u>Orientace v čase a časový řád</u> – letopočet, století, generace, časová přímka
- z vlastních zkušeností zpracuje informace o chráněných částech přírody, nemovitých a kulturních památkách, archivech, knihovnách a sbírkách muzeí a galerií;	• <u>Současnost a minulost v našem životě</u> – návštěva muzeí, knihoven, besedy s významnými lidmi
- upevňuje si již získané znalosti o způsobu života našich předků na našem území v hlavních dějinných obdobích a rozšiřuje si je; - prokáže znalosti bájí, mýtů a pověstí v rámci regionu i vlasti; - zdůvodní zařazení státních svátků a významných dnů z hlediska historického;	• <u>Regionální památky</u> • <u>Báje, mýty, pověsti</u> – rozlišení pověstí a historické události • <u>Významné události našich dějin</u> Dějiny českého národa, národní obrození, 1. svět.válka a vznik ČSR, 2. svět.válka, období totality, demokracie Rozšiřující učivo: • Zajímavosti z oblasti historie Polska

5.5.1 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Předmět dějepis je realizován na druhém stupni ZŠ v 6. až 9. ročníku po 2 hodiny týdně.
- Vzdělávací obsah je zaměřen na:
 - rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společností, k utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
 - odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
 - hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
 - rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
 - vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
 - rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
 - úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společností
 - rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- Organizace
 - výuka probíhá v kmenových třídách, počítačové učebně a také ve specializovaných zařízeních jako je např. muzeum.

Nejdůležitější integrovaná průřezová témata:

osobnostní a sociální, výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova a mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- upřednostňuje různé aktivity, vede žáky k samostatnosti, tvořivosti a k vyhledávání a třídění informací
- učí žáky pracovat s fakty a informacemi
- učí je plnit plánovitě zadané úkoly
- vede žáky k plánování a řízení vlastního učení, hledání efektivních způsobů učení a

- motivuje je k další práci
- zařazuje práci s literaturou a internetem

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k samostatnému a zodpovědnému plnění úkolů
- umožňuje žákům vyslovit a obhájit svůj názor
- zařazuje projektovou práci, třídní a školní soutěže
- učí žáky plánovat úkoly, spolupracovat a vhodně argumentovat

Kompetence komunikativní

Učitel:

- motivuje žáky k vytvoření vlastního názoru
- zařazuje úkoly, práce ve skupinách, při kterých žáci spolupracují
- podporuje kooperativní myšlení žáků
- vytváří zdravé prostředí pro zapojení se do diskuse
- učí žáky slušně se vyjadřovat
- vede žáky k využití informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- posiluje u žáků uvědomění si vlastní hodnoty a vážení si lidského života
- uplatňuje pravidla slušného a ohleduplného chování
- navozuje situace, ve kterých se žáci mohou prosadit jako aktivní občané
- pomáhá žákům zvolit vhodné postupy k řešení problémů

Kompetence občanské

Učitel:

- učí žáky podřizovat se pravidlům při plnění úkolů
- zapojuje žáky do skupinové práce tak, aby se každý mohl svobodně vyjádřit
- podporuje účast na třídních akcích a soutěžích
- seznamuje žáky s životem a kulturou, zvyky a tradicemi v jiných zemích

Kompetence pracovní

Učitel:

- zařazuje projekty a skupinové práce, na kterých žáci samostatně pracují a odpovídají za ně
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k učení, práci a vytváření zkušeností při volbě povolání
- vede žáky k systematickosti a odpovědnosti za plnění úkolů

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 6.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- uvede konkrétní příklady důležitosti dějepisných poznatků;	• Praktické využití a význam dějepisu
- uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány;	• Druhy historických pramenů, instituce zabývající se bádáním a shromažďováním historických informací
- orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu;	• Historický čas a prostor – historické mapy, časová osa
- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců;	• Člověk a lidská společnost v pravěku – paleolit, mezolit
- objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost;	• Člověk a lidská společnost v pravěku – neolit
- uvede příklady archeologických kultur na našem území;	• Pozůstatky po pravěkých lidech na našem území
- rozpozná souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací;	• Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz – civilizace Mezopotámie, Egyptu – náboženství, politický systém, architektura, vynálezy
- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví;	• Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz – stopy starověkých civilizací
- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem;	• Antické Řecko a Řím – kultura, umění, věda, literatura, politické systémy, vojenství, výboje
- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie;	• Antické Řecko a Řím – politické systémy, společenské vrstvy

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 7.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států;	• Nový etnický obraz Evropy – stěhování národů, přijetí křesťanství, vznik středověkých států
- porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti;	• Specifický vývoj států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu – Franská říše, Císařství (Východofranská říše – Německo), Polsko, Čechy, Kyjevská Rus, byzantsko-slovanská a západoevropská kultura
- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech;	• Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě – vnitřní vývoj Velké Moravy, východní křesťanství na Velké Moravě, vznik českého státu, vláda Přemyslovců a Lucemburků v českém státě
- vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám;	• Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy – rozdělení křesťanství na západní a východní, spor o investituru, politika papežství, husitství
- ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury;	• Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev – společenské vrstvy a jejich právní postavení, románská a gotická kultura
- objasní vnitřní vývoj polského státu a jeho postavení v evropských souvislostech;	• Polský stát – jeho vnitřní vývoj a postavení v Evropě - vnitřní vývoj, vznik polského státu, vláda Piastovců a Jagellonců v polském státě

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 8.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto	• Renesance, humanismus a jejich šíření Evropou – umění, literatura, nové myšlení

požadavky;	
- vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	• Husitství – Jan Hus a jeho učení, husitské války
- popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky;	• Zámorské objevy a počátky dobývání světa – portugalské a španělské objevy, první koloniální výboje
- objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky;	• Třicetiletá válka
- na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus;	• Politické systémy v Evropě v XIX století
- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek;	• Barokní kultura a osvícenství – charakteristika baroka a osvícenství, barokní památky v Čechách
- objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé;	• Velká francouzská revoluce a napoleonské období – příčiny, průběh a následky Velké francouzské revoluce, napoleonské války
- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti;	• Industrializace a její důsledky pro společnost – nové společenské vrstvy, vynálezy a industrializace
- charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích;	• Sociální otázka – postavení a cíle různých společenských vrstev, evoluce XIX století – politické, sociální a národnostní cíle vybraných revolucí a povstání v XIX století
- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů;	• České národní obrození, národní hnutí velkých a malých národů – porovnání národních hnutí Čechů, Poláků, Maďarů, Slováků, Italů, Němců
- objasní vnitřní vývoj polského státu a jeho postavení v evropských souvislostech;	• Polské dějiny od XVI do poloviny XVII století
- objasní příčiny a důsledky trojího dělení Polska;	• Polské dějiny od poloviny XVII do konce XVIII století
- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie;	• Český stát a velmoci v XV - XVII století – Jagellonci a Habsburkové na českém trůně, třicetiletá válka, Habsburská monarchie – XVII – XIX století
- na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy;	• Politické proudy – konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus
- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií;	• Industrializace a její důsledky pro společnost - nové společenské vrstvy, vynálezy a industrializace, konflikty mezi velmocemi, kolonialismus rozdělení světa mezi velmoci, nejdůležitější krize mezi velmocemi

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 9.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky;	• I. a II. světová válka
- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů;	• Demokracie ve světě a u nás
- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu;	• Totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus; důsledky pro Československo a svět
- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv;	• Xenofobie, rasismus, šovinismus, holocaust
- zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí;	• Československo – hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy
- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků;	• Studená válka – rozdělení světa do vojenských bloků, politické a hospodářské soupeření
- vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce;	• Západní Evropa a USA po II světové válce, NATO
- posoudí postavení rozvojových zemí;	• Dekolonizace – průběh dekolonizace, mimoevropský svět, „třetí svět“
- prokáže základní orientaci v problémech současného světa;	• Problémy současnosti - bída, nemoci, globální oteplování, znečišťování, terorismus

5.5.2 Občanská výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Vyučovací předmět Občanská výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost.
- Vyučuje se na 2. stupni základní školy od 6. do 9. ročníku s časovou dotací 1 vyučovací hodina týdně.
- Vzdělávací obor Výchova k občanství nastiňuje cestu žáka k realistickému sebepoznávání a poznávání osobnosti jiných lidí, orientuje žáka v společenské realitě a pomáhá mu v začleňování do různých společenských vztahů a vazeb. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s činnostmi důležitých politických a hospodářských institucí a orgánů a se způsoby začlenění občana do veřejného života. Učí žáky respektovat a používat mravní principy a pravidla soužití ve společnosti. Učí žáky mít odpovědnost za své názory, chování i jejich důsledky. Zaměřuje se na utváření pozitivních postojů. Důležitou součástí je prevence rasistických a xenofobních postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv. Motivuje žáky k aktivní účasti na životě v demokratické společnosti.
- Rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována.
- Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.
- Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití.
- Žáci mohou být v hodině dělení do dvou skupin. Učební osnovy jsou tedy zpracovány jednotně pro obě skupiny.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání a třídění informací dle zadaných kritérií samostatně i ve spolupráci s ostatními žáky
- seznamuje žáky s obecně používanými termíny a symboly a učí je dávat je do vzájemných souvislostí

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- učí žáky vnímat nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji a porovnávat je s podobnými či naopak odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- učí žáky porovnávat odborné názory, mediální tvrzení a vlastní praktické zkušenosti a vyvozovat závěry
- vede žáky ke spontánnímu nacházení správné cesty k řešení konfliktů mezi lidmi

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k výstižnému a souvislému formulování svých názoru, k vyjadřování vlastních myšlenek, citů a postojů
- učí žáky pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím

- vede žáky k obhajování vlastních názorů
- umožňuje žákům využívat dostupné komunikační prostředky a technologie
- učí žáky využívat různorodé zdroje informací společenského a společenskovešedního charakteru

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- motivuje žáky k přijímání a získávání rolí v různých skupinách
- učí žáky diskutovat
- spoluvytváří pozitivní atmosféru ve třídě
- vede žáky k rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost

Kompetence občanské

Učitel:

- učí žáky přijímat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- učí žáky respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot
- vede žáky k získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě
- motivuje žáky k vytváření úcty k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům

Kompetence pracovní

Učitel:

- pomáhá žákům nacházet způsoby, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další občanský rozvoj

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost **Vyučovací předmět: Občanská výchova**

Ročník: 6

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje; - zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají; - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situaci ohrožení; - uplatňuje vhodné chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem; - objasní potřebu tolerance ve společnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám;	• Rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, tradice a jejich respektování • Ochrana majetku, boj proti lhostejnosti • Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti, mezilidská komunikace, solidarita • Humanitární organizace • Soužití, tolerance, rovnocennost lidí, menšiny – historie, kultura, migrace obyvatelstva

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci; - dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi;	• Dělbá práce a činnosti, výhody spolupráce lidí • Funkce rodiny, rozdělení rolí ve skupině • Rozpočet rodiny, příjmy a výdaje, kapesné – hospodaření s penězi, šetrnost k majetku vlastnímu, společnému, spoření – možnosti

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Občanská výchova

Ročník: 7

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání; - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady; - objasní potřebu dodržování zásad ochrany vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání; - rozlišuje typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky; - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu; - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů; - vyloží smysl voleb do zastupitelstev;	• Státní symboly a jejich používání, státní svátky, památná místa na našem území, vlastenectví, významní rodáci • Majetek a vlastnictví, ochrana majetku duševního a hmotného, autorské právo • Druhy majetku, získávání majetku, spoluvlastnictví, sociální spravedlivost • Království, republika a další formy státu. • Demokracie – diktatura • Rozdělení státní moci – zákonodárná, výkonná a soudní, prezident, vláda, ministerstva, ústava ČR, zastupitelská demokracie, politické strany – levice, pravice • Demokracie, demokratické režimy, svobodná volba a rozhodování v každodenním životě • Volby-parlamentní, obecní, volby-jako demokratické právo

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Občanská výchova

Ročník: 8.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti; - přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí; - posoudí význam ochrany lidských práv a svobod; - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů-vlastnictví, pracovní poměr, manželství; - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování; - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů; - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestní čin, uvede jejich příklady; - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory; - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci regionu; - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání;	• Rasismus, fašismus, antisemitismus – jejich projevy v historii a současnosti • Vlastenectví – nacionalismus, svoboda • Pravidla chování • Základní lidská práva, práva dětí, diskriminace • Všeobecná deklarace lidských práv • Právo, právní úkony – druhy a postihy protiprávního jednání, trestněprávní řízení • Policie ČR, městská – činnost, pravomoci • Trestní zákoník, druhy trestů, soudy, právní orgány, předpisy a jejich porušování • Přestupek – trestní čin, alternativní tresty • Významné globální problémy v Evropě a ve světě – AIDS, bída států třetího světa, terorismus, ekologické planetární problémy • Význam OSN, neziskové organizace – jejich činnost • NATO, OSN, EU, boj proti mezinárodnímu terorismu a jeho prevence, příčiny terorismu

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Občanská výchova

Ročník: 9.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života; - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, - objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek; - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání; - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru; - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti; - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci; - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění; - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva;	• Podobnost a odlišnost lidí, rozdílnost myšlení a jednání, empatie • Sebepoznávání, realistické posuzování skutečnosti, systém osobních hodnot, vrozené předpoklady člověka, hodnocení druhých lidí • Sebekritika – korekce svého chování • Tržní hospodářství, nabídka – poptávka, fungování trhu, výroba, obchod, služby a jejich funkce • Druhy a postihy protiprávního jednání, trestní zákoník, právo, právní úkony, trestněprávní řízení • OSN, NATO, Evropská unie, význam spolupráce • Národní a mnohonárodnostní střety, konfliktní ohniska, vliv náboženství • Ekologie

5.6.1 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6. a 7. ročníku jednu hodinu týdně a v 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- krátkodobé projekty

Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie
- přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů, srdce – kardiostimulátor
- zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava

Předmětem prolínají průřezová témata:

- rozvíjení kritického myšlení, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupracovat (VDO)
- rozvíjení dovedností a schopností (OSV)
- posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energetiky (EV)
- komunikace a kooperace, kritické čtení (MDV)
- evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi, výroba a potřeba energie v globálním měřítku, udržitelný rozvoj (EGS)
- vzájemné respektování (MKV)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- vede žáky k používání odborné terminologie
- vede žáky k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- vede žáky k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby práce ve skupinách byla založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- využívání skupinového a inklusivního vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- vede žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 6.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- rozlišuje látku a těleso, dovede uvést příklady látek a těles; - správně používá pojem atom, molekula, iont; - má představu o tom, z čeho se skládá atom; - popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší; - zjistí, zda na těleso působí magnetická síla; - dokáže popsat využití magnetické síly v praktických situacích; - ověří existenci magnetického pole; - u konkrétního magnetu dokáže pokusně určit druh pólu a graficky znázornit indukční čáry; - rozpozná, zda na dané těleso působí síla ; - změří sílu siloměrem; - užívá s porozuměním vztah mezi gravitační silou působící na těleso a hmotností tělesa $F=m \cdot g$ při řešení jednoduchých úloh - ovládá značky a jednotky základních veličin; - vyjádří hodnotu veličiny a přiřadí jednotku; - změří délku tělesa, výsledek zapsat a vyjádřit v různých jednotkách; - změří hmotnost pevných a kapalných těles na sklonných a rovníramenných vahách a výsledek zapíše ve vhodné jednotce; - změří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a zapsat výsledek; - z hmotnosti a objemu vypočítá hustotu, s porozuměním používá vztah $\rho=m/V$, měří hustoměrem, pracuje s tabulkami;	• Látka a těleso • Částicové složení látek, složení atomu (jádro, obal, proton, neutron a elektron) • Rozdělení látek na pevné, kapalné a plynné • Magnetické vlastnosti látek, magnetické pole • Síla působící na těleso • Gravitační síla, gravitační pole • Fyzikální veličiny • Délka • Hmotnost • Objem • Hustota

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- změří teplotu pomocí teploměrů, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot; - předpoví, zda se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší; - změří časový úsek pomocí stopek a orientuje se na ciferníku hodin;	• Teplota • Teplotní roztažnost těles • Čas

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 7.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- fyzikální veličiny dokáže vyjádřit v různých jednotkách (d, V, m, t, t); - rozeznává jednotlivé druhy sil; - třecí síla; - užívá s porozuměním poznatek, že třecí síla závisí na druhu materiálu a drsnosti třecích ploch, ale nikoli na jejich obsahu; - navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly; - určí výpočtem i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů; - určí pokusně těžiště tělesa a pro praktické situace využívá fakt, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese; - využívá Newtonovy zákony k vysvětlení nebo předvídání změn pohybu tělesa při působení sil; - využívá poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce a pevné kladce pro vysvětlení praktických situací;	• Fyzikální veličiny • Síla • Třecí síla • Skládání sil • Výslednice sil • Těžiště tělesa • Newtonovy pohybové zákony (první a třetí) • Otáčivé účinky síly • Páka • Pevná kladka

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- rozhodne, zda je dané těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu; - změří dráhu uraženou tělesem a odpovídající čas; - určí průměrnou rychlost z dráhy uražené tělesem za určitý čas; - používá s porozuměním vztah $v=s/t$ pro rychlost rovnoměrného pohybu tělesa při řešení úloh; - znázorní grafem závislost dráhy rovnoměrného pohybu na čase a určí z něj k danému času dráhu a naopak;	• Pohyb a klid tělesa, jejich relativnost • Dráha a čas • Okamžitá a průměrná rychlost rovnoměrného pohybu

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 8.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- v jednoduchých případech určí velikost a směr působící tlakové síly; - užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, takovou silou a obsahem plochy na níž síla působí; - užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulických zařízení; - vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním používá vztah $p=h \rho g$ k řešení problémů a úloh; - objasní vznik vztlakové síly a určí její velikost a směr v konkrétní situaci; - porovnáním vztlakové a gravitační síly dokáže předpovědět, zda se těleso potopí v kapalině, zda se v ní bude vznášet nebo zda bude plovat na hladině; - vysvětlí vznik atmosférického tlaku, změří ho a určí tlak plynu v uzavřené nádobě;	• Tlaková síla • Tlak • Pascalův zákon • Hydrostatický tlak • Vztlaková síla působící na tělesa v kapalině • Plování, vznášení se a potápění těles v kapalině • Atmosférický tlak • Tlak plynu v uzavřené nádobě

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- rozumí pojmu mechanická práce a výkon, dokáže určit, kdy těleso ve fyzice práci koná, s porozuměním používá vztah $W=Fs$ a $P=W/t$ při řešení problémů a úloh; - z vykonané práce určí v jednoduchých případech změnu polohové a pohybové energie, je schopen porovnat pohybové energie těles na základě jejich rychlostí a hmotností; - vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty; - rozpozná v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením); - dokáže určit množství tepla přijatého a odevzdaného tělesem, zná-li hmotnost, měrnou tepelnou kapacitu a změnu teploty tělesa (bez změny skupenství); - rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a bude schopen uvést praktický příklad (tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace a desublimace); - určí skupenské teplo tání u některých látek - zjistí, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu; - rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla; - rozliší mezi zdrojem světla a tělesem, které světlo pouze odráží; - objasní vznik stínu; - vyhledá hodnotu rychlosti světla v tabulkách pro vakuum a pro další optická prostředí; - využívá zákona odrazu světla na rozhraní dvou optických prostředí k nalezení obrazu v rovinném zrcadle; - pokusně určí rozdíl mezi dutým a vypuklým zrcadlem a dokáže uvést příklad jejich využití v praxi; - rozhodne na základě znalostí o rychlostech	• Mechanická práce • Výkon • Polohová a pohybová energie • Vnitřní energie tělesa • Tepelná výměna • Teplo přijaté a odevzdané tělesem • Změny skupenství • Světlo, zdroj světla • Přímocháze šíření světla • Rychlost světla • Odraz světelného paprsku • Zrcadla • Lom světla na optickém rozhraní

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
světla ve dvou prostředích, zda se světlo při přechodu z jednoho prostředí do druhého bude lámat ke kolmici nebo od kolmice; - rozliší pokusně spojku a rozptylku, dokáže popsat jak se využívají v běžném životě; - porozumí pojmům krátkozrakost a dalekozrakost a způsobu nápravy těchto očních vad brýlemi; - pokusně objasní rozklad bílého světla optickým hranolem, vysvětlí vznik duhy v přírodě;	• Optické čočky • Rozklad světla

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 9.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- porozumí základním pojmům (atom a jeho složení, molekula, iont); - na základě znalosti druhu náboje rozhodne, zda se budou dvě tělesa elektricky přitahovat či odpuzovat; - podle počtu protonů a elektronů v částici pozná, zda jde o kladný či záporný iont; - ověří, jestli na těleso působí elektrická síla; - pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud; - objasní účinky elektrického proudu (tepelné, světelné, pohybové); - změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem; - dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními; - používá s porozuměním Ohmův zákon; - pochopí, že odpor vodiče se zvětšuje s rostoucí délkou a teplotou vodiče, zmenšuje se se zvětšujícím se obsahem jeho průřezu a souvisí s materiálem, ze	• Proton, neutron, elektron elektrický náboj iont • Elektrická síla, elektrické pole • Elektrický proud • Elektrické napětí • Pravidla bezpečné práce • Ohmův zákon • Odpor vodiče

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
kterého je vodič vyroben; - správně sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod podle schématu; - volí k jednotlivým spotřebičům vhodný zdroj napětí; - odliší zapojení spotřebičů v obvodu za sebou a vedle sebe; - rozliší pokusně vodič od izolantu; - uvede příklady vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech z běžného života a z přírody; - rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu; - objasní vznik střídavého proudu; - popíše funkci transformátoru a jeho využití při přenosu elektrické energie; - dokáže popsat způsob výroby a přenosu elektrické energie; - popíše některé nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie v elektrárnách na životní prostředí; - vysvětlí, jak se štěpí atomové jádro, pojem řetězová reakce; - porozumí jak je zajištěn bezpečný provoz v jaderné elektrárně; - dokáže popsat nepříznivý vliv radioaktivního a ultrafialového záření na lidský organismus; - popíše Sluneční soustavu; - odliší planetu a hvězdu; - popíše hlavní součásti Sluneční soustavy (planety, měsíce, planetky, komety); - objasní střídání dne a noci; - určí, co je v jeho okolí zdrojem zvuku, pozná, že k šíření zvuku je nezbytnou podmínkou látkové prostředí; - chápe odraz zvuku; - využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří; - zjistí, že výška tónu je tím větší, čím větší	• Jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod • Vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech • Elektromagnetická indukce • Střídavý proud • Transformátor • Výroba a přenos elektrické energie • Štěpení atomového jádra • Řetězová reakce • Jaderný reaktor • Vesmír • Sluneční soustava • Akustika • Zvuk, zdroj zvuku • Šíření zvuku • Tón, výška tónu

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
je jeho kmitočet; - rozumí pojmu hlasitost zvuku a má představu, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí; - určí možnosti, jak omezit nepříznivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka;	• Kmitočet tónu • Hlasitost zvuku

5.6.2 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Vzdělávání v předmětu chemie:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů
- práce ve skupinách
- demonstrační pokusy

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Řád učebny chemie a laboratorní řád je nedílným vybavením učebny a laboratoře, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Předmět **chemie** je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** a z části s matematikou (např. zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu, přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví, fyzika – vlastnosti látek, matematika – chemické výpočty).

Předmětem prolínají **průřezová témata**, důraz je kladen na zodpovědnost každého jedince za své zdraví (Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana), na zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí (Environmentální výchova, Myšlení v evropských a globálních souvislostech).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických

- vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
 - dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcuje žáky k argumentaci
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Kompetence občanské

Učitel:

- společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel / povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: 8.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- pozná skupenství a jejich přeměny (včetně sublimace); - rozliší fyzikální a chemický děj; - zná zásady bezpečné práce; - dovede poskytnout 1. pomoc; - zná tel. číslo záchranné služby, umí přivolat pomoc; - umí rozlišit a pojmenovat druhy směsí; - zná pojmy rozpustnost, koncentrovaný, zředěný, nasycený, nenasycený; - zná vliv teploty, plošného obsahu, povrchu na rychlost rozpouštění; - zná příklady z praxe; - umí vypočítat hmotnostní zlomek složek směsí a %koncentraci; - zná princip, postup a užití v praxi metody oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace; - umí provést filtraci a destilaci ve školních podmínkách; - umí zvolit vhodný postup k oddělování složek směsí; - umí vyjmenovat druhy a význam vod podle užití a znečištění; - zná hlavní znečišťovatele pitné vody; - zná procentový obsah hlavních složek Vzduchu; - umí vysvětlit význam vzduchu jako průmyslové suroviny; - zná hlavní znečišťovatele vzduchu; - umí vysvětlit vznik a význam inverze a smogu; - zná pojmy atomové jádro, elektronový obal, proton, neutron, elektron, valenční elektron, valenční vrstva, protonové číslo, hmotnostní	• Látky, jejich vlastnosti, skupenství, rozpustnost, chemické děje • Bezpečnost práce v laboratoři a při pokusech • Směsi různorodé a stejnorodé • Roztoky, složení roztoků • Oddělování složek směsí • Voda • Vzduch • Atom, molekula, ionty

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
číslo; - zná vztahy mezi počty protonů, elektronů a neutronů v atomu; - s PSP umí nakreslit schéma atomu; - umí odvodit vznik kationtů a aniontů z atomu; - umí vysvětlit rozdíl mezi atomem a Molekulou; - zná české názvy a značky prvků H, Li, Na, K, e, Mg, Ca, a, Ra, V, Cr, Mo, W, Mn, Fe, Os, Co, Ni, Pt, Cu, Ag, Au, Zn, Cd, Hg, B, Al, C, Si, Sn, P, N, P, As, Sb, O, S, F, Cl, Br, I, He, Ne, Ar; - s pomocí PSP umí přiřadit protonové číslo prvku a naopak; - zná princip uspořádání prvků v PSP; - umí zařadit prvek do skupiny a periody PSP; - umí vyhledat prvek podle skupiny a periody PSP; - zná znění a význam periodického zákona; - zná pojmy kovy, nekovy, polokovy, těžké kovy; - umí vysvětlit rozdíl mezi prvkem a Sloučeninou; - určí počet atomů ve vzorci; - zná pojem elektronegativita; - umí vyhledat elektronegativitu prvku v PSP; - určí charakter chemické vazby podle Elektronegativity; - zná význam symbolů v chemické rovnici; - umí zapsat slovně popsany chemický děj chemickou rovnicí; - umí zapsat jednoduché rovnice (hoření C, S apod.); - umí zformulovat zákon zachování hmotnosti; - dokáže opravit špatně vyčíslenou rovnici; - dokáže vyčíslit jednoduchou rovnici; - umí vysvětlit pojem halogenid; - zná pravidla názvosloví halogenidů;	• Chemické prvky • Periodická soustava prvků (PSP) • Chemické sloučeniny • Chemická vazba • Chemické reakce • Zákon zachování hmotnosti • Jednoduché anorganické sloučeniny • Halogenidy

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- umí vytvořit vzorec z názvu a naopak; - zná význam a užití NaCl; - umí vysvětlit pojem oxid; - zná pravidla názvosloví oxidů; - umí vytvořit vzorec z názvu a naopak; - zná význam a užití CO, CO₂, SO₂, SO₃, NO, NO₂, CaO; - zná pojmy kyselinotvorný oxid, zásadotvorný oxid; - orientuje se na stupnici pH; - zná rozmezí pH kyselin a zásad; - zná pojem pH indikátor; - zná barevné přechody lakmusu, fenolftaleinu a univ. indikátoru; - zná podstatu vzniku kyselých dešťů a vliv v přírodě; - umí vysvětlit pojem kyselina; - zná pravidla názvosloví kyselin bezkyslíkatých a kyslíkatých; - umí vytvořit vzorec z názvu a naopak; - zná vzorec, vlastnosti, význam a užití HCl, H₂SO₄, HNO₃; - zná zásady bezpečné práce s kyselinami; - zná postup ředění H₂SO₄ konc.; - umí poskytnout první pomoc při poleptání; - umí vysvětlit pojem hydroxid (zásada); - zná pravidla názvosloví hydroxidů; - umí vytvořit vzorec z názvu a naopak; - zná vzorec, vlastnosti, význam a užití NaOH, KOH, NH₄OH, Ca(OH)₂; - zná zásady bezpečné práce s hydroxidy; - umí poskytnout první pomoc při poleptání;	• Oxidy • Kyselost a zásaditost roztoků, pH • Kyseliny • Hydroxidy

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: 9.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- zná reaktanty a produkty neutralizace (obecně); - ze zadání konkrétních reaktantů dokáže určit názvy a vzorce produktů; - zná příklady užití neutralizace v praxi; - umí vysvětlit pojem sůl; - zná pravidla názvosloví solí; - umí vytvořit vzorec z názvu a naopak; - zná vybrané metody přípravy solí; - zná příklady použití solí z praxe - hnojiva, stavební pojiva, modrá skalice, vápenec; - zná chemický princip výroby páleného vápna a hašeného vápna; - zná princip tvrdnutí malty; - zná pojmy oxidace, redukce, redox reakce; - umí určit oxidační číslo prvku ve sloučenině; - pozná redox reakci; - zná princip výroby surového železa a oceli; - zná princip koroze a způsob ochrany kovů před korozi; - umí vysvětlit děje na elektrodách při elektrolýze NaCl; - zná příklady užití elektrolýzy v praxi; - zná příklady užití galv. článku v praxi; - umí vysvětlit rozdíl mezi exotermickou a endotermickou reakcí; - umí třídit paliva podle skupenství, původu, výhřevnosti a zná příklady z praxe; - zná rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie; - umí poskytnout první pomoc při popáleninách; - zná způsoby hašení požáru, typy a užití hasících přístrojů; - zná vliv produktů spalování na životní prostředí; - zná význam ropy, zemního plynu a uhlí, hlavní produkty zpracování ropy a uhlí;	• Neutralizace • Soli • Redox reakce • Energie

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- zná rozdělení sacharidů (mono-, oligo-, poly-); - zná obecné vlastnosti mono- a polysacharidů; - umí zařadit glukózu, fruktózu, sacharózu, škrob, glykogen, celulózu, zná jejich výskyt a význam; - zná podstatu diabetes; - umí provést důkaz glukózy a škrobu; - rozliší tuky podle původu, zná příklady z praxe; - rozliší tuky a oleje, zná příklady z praxe; - zná schéma rovnice vzniku tuků; - zná zdroje tuků ve výživě a jejich význam v organismu; - zná princip a význam ztužování tuků; - zná princip zmýdelnění; - umí vysvětlit rozdíl v užitných vlastnostech mýdel a saponátů a vliv na životní prostředí; - zná zdroje bílkovin ve výživě a jejich význam; - zná význam DNA, RNA; - zná faktory poškozující bílkoviny; - umí vyjmenovat některé z funkcí bílkovin; - zná význam enzymů, hormonů, vitamínů A, B, C, D, E; - zná zdroje vitamínů A, B, C, D, E v potravě; - zná zásady zdravé výživy; - umí vysvětlit rozdíl mezi plastem a přírodním materiálem z hlediska užitných vlastností a vlivu na životní prostředí; - zná rozdělení plastů podle vlastností; - zná význam recyklace plastů; - zná významné chemické závody v ČR; - zná pravidla bezpečné práce s chemickými látkami běžně užívanými v domácnosti – lepidla, barvy, laky, čisticí prostředky, ředidla atd. - zná pojmy léčiva, analgetika, antipyretika, analgetika, drogy, doping, pesticidy, herbicidy, fungicidy, insekticidy, karcinogeny; - zná příklady návykových látek a nebezpečí jejich požívání;	• Sacharidy • Tuky • Bílkoviny • Plasty a umělá textilní vlákna • Chemie v životě člověka

5.6.3 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět přírodopis se vyučuje jako samostatný předmět v **6. až 9. ročníku**. Časová dotace v **6. a 9. ročníku je jedna hodina týdně a v 7. a 8. ročníku po dvou hodinách týdně**. Hodiny probíhají v **učebně přírodopisu**.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda **navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět**, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Vzdělávání v předmětu přírodopis:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních pojmů a zákonitostí
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce
- učí základům poskytování první pomoci

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- výklad
- diskuze
- práce ve skupinách
- demonstrační pokusy, laboratorní práce

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Řád učebny přírodopisu je nedílným vybavením učebny, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Předmět přírodopis je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** (např. zeměpis – výskyt živých organismů v různých částech světa, biomy; zdraví; fyzika – vlastnosti látek atd.).

Předmětem prolínají **průřezová témata**, důraz je kladen na zodpovědnost každého jedince za své zdraví (Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana), na zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí (Environmentální výchova, Myšlení v evropských a globálních souvislostech).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k vytváření komplexního pohledu na přírodní vědy,
- vede žáky k experimentování a porovnávání dosažených výsledků

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k hledání vlastních postupů při řešení problémů,
- učí žáky získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle,
- učí žáky vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k týmové práci při řešení obsáhlejších úkolů
- při společné práci učí žáky komunikovat způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vede žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty,
- vede žáky k stanovení pravidel pro práci ve skupině i pro samostatnou práci a k jejich dodržování

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k uvědomování si svých školních povinností v souvislosti se zodpovědností za svou domácí přípravu
- vede žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů a k pohlížení na ně komplexně
- učí žáky poskytnout podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích
- vysvětluje žákům výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému používání laboratorních a dalších potřeb a k jejich údržbě tak, aby byla zajištěna jejich funkčnost,
- vede žáky ke kritickému hodnocení vlastní práce,
- vede žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce.

Vzdělávací oblast: Člověk a přírody
Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 6.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- rozliší předmět zkoumání jednotlivých biologických věd; - uvede příklady rozmanitosti přírody; - k danému typu pozorování dokáže vhodně použít lupu, dalekohled, mikroskop; - pojmenuje a specifikuje základní projevy života, uvede jejich význam; - vysvětlí pojmy: buňka, pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus; - popíše buňku, vysvětlí funkci organel; - vysvětlí rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou; - objasní rozdíl mezi jednobuněčným a mnohobuněčným organismem, uvede příklady; - pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát; - dokáže rozřadit organismy do říší; - pochopí rozdíl mezi bakterií a virem; - uvede význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka; - popíše stavbu těla a základní životní funkce řas, uvede jejich význam v přírodě a pro život člověka; - zná vybrané zástupce řas; - určí rozdíl ve stavbě buňky hub a rostlin; - popíše jednotlivé části hub; - posoudí význam hub v přírodě i pro člověka, rozlišuje mezi parazitismem a symbiózou; - rozpozná (i s pomocí atlasu) naše nejznámější jedlé a jedovaté houby; - pochopí nezbytnost jednotlivých složek	• Rozmanitost života • Praktické metody poznávání přírody • Projevy života: fotosyntéza, dýchání, výživa, růst, rozmnožování, dráždivost, vývin • Základní struktura života • Buňka • Třídění organismů • Viry a bakterie • Řasy • Houby

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
v potravním řetězci; - vysvětlí rozdíl mezi stélkou a tělem vyšších rostlin; - objasní funkci houby a řasy ve stélce lišejníků; - zdůvodní výskyt lišejníků a určí jejich význam v přírodě i pro člověka; - popíše stavbu těla a význam prvků, zná vybrané zástupce prvků; - popíše vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů; - porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky; - rozlišuje vnitřní a vnější parazity; - podle charakteristických znaků rozlišuje plže, mlže, hlavonožce; - pochopí vývojové zdokonalení stavby těla; - rozlišuje vodní a suchozemské druhy; - pozná vybrané zástupce; - zná jejich význam a postavení v přírodě; - popíše tělo žízály a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů; - vysvětlí význam žízály v přírodě; - dokáže popsat vnější i vnitřní stavbu těla členovců; - rozlišuje jednotlivé třídy členovců podle; - charakteristických znaků; - uvede nejznámější zástupce jednotlivých tříd; - dokáže popsat tělo včely medonosné jako modelový příklad hmyzu; - rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou - orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu a pozná vybrané zástupce; - zhodnotí pozitivní i negativní význam hospodářský a epidemiologický vybraných druhů hmyzu; - prověří si, zhodnotí a systematicky utřídí poznatky;	• Lišejníky • Prvoci • Nižší živočichové (bezobratlí) - žahavci - ploštěnci - hlísti - měkkýši - kroužkovci - členovci - pavoukovci - korýši - hmyz • Opakování

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 7.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- vysvětlí význam a zásady třídění organismů; - zná jednotlivé taxonomické jednotky; - porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů; - dokáže rozdělit zástupce do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování; - vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí; - pozná vybrané zástupce ryb; - rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby; - rozumí postavení ryb v potravním řetězci, význam ryb v potravě člověka; - pozná vybrané zástupce obojživelníků; - vysvětlí přizpůsobení obojživelníků vodnímu prostředí; - pozná vybrané zástupce plazů; - zná význam plazů v potravním řetězci; - chápe vývojové zdokonalení stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu; - pozná vybrané zástupce a rozčlení je podle znaků do nejznámějších řádů (pěvci, dravci, hrabaví, atd.); - zná zástupce tažných a přezimujících ptáků; - specifikuje základní znaky nižších a vyšších rostlin; - vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod); - pochopí význam charakteristických znaků pro určování rostlin; - popíše stavbu těla a fyziologické procesy vybraných zástupců výtrusných rostlin; - vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kaprad'orosty; - určí význam výtrusných rostlin v přírodě;	• Opakování • Třídění organismů • Strunatci: podkmen obratlovci - třídy - kruhoústí - paryby - ryby - obojživelníci - plazi - ptáci • Vyšší rostliny • Stavba rostlinného těla • Rostliny výtrusné - mechorosty - kaprad'orosty - plavuně, přesličky, kapradiny • Nahosemenné rostliny

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami; - podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin; - zdůvodní význam lesa a určí způsoby jeho ochrany; - vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklady; - rozliší podle morfologických znaků základní čeledi rostlin; - roztrídí významné zástupce jednotlivých čeledí; - vysvětlí význam lučních porostů; - zná příklady a využití kulturních plodin; - pracuje s atlasy a zjednodušenými klíči rostlin;	• Ekosystém les • Krytosemenné rostliny • Ekosystém louka

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 8.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- popíše stavbu těla savců a základní charakteristiku; - podle charakteristických znaků rozlišuje základní řády savců a správně roztrídí vybrané zástupce; - vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života (např. kytovci, netopýři, krtek, apod.); - pozná vybrané zástupce; - zná význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému; - zařadí člověka do systému živočišné říše, specifikuje biologické znaky lidského a živočišného organismu; - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka;	• Strunatci: podkmen obratlovci třída- savci • Vývoj člověka

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- zná lidské rasy a jejich charakteristické znaky; - objasní pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus; - rozliší stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla; - vysvětlí význam soustav tvořící oporu a tvar těla a umožňující pohyb; - dovede pojmenovat základní kosti a svaly; - vysvětlí, jak tělo získává energii; - pojmenuje a popíše části tráv. soustavy a objasní jejich funkci; - pojmenuje a popíše části dých. soust. - vysvětlí činnost dýchací soustavy; - zná složení krve a funkci jednotlivých částí krve; - popíše stavbu srdce a druhy cév; - vysvětlí činnost srdce a celé oběhové soustavy; - popíše stavbu a objasní funkci vylučovací soustavy; - objasní význam a popíše stavbu kůže; - popíše stavbu nervové soustavy; - objasní činnost nervové soustavy; - popíše části mozku a jejich význam; - popíše stavbu a objasní funkci zrakového, sluchového a rovnovážného ústrojí; - určí nejdůležitější hormony lidského těla a objasní jejich vliv na řízení lidského organismu; - zná prevenci nemocí jednotlivých soustav lidského těla a zásady první pomoci; - popíše stavbu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy; - vysvětlí princip oplození;	• Lidské rasy • Buňky, tkáně, orgány • Soustava opěrná a svalová • Trávicí soustava • Dýchací soustava • Oběhová soustava • Soustava vylučovací • Soustava kožní • Nervová soustava • Smyslové orgány • Žlázy s vnitřní sekrecí • Pohlavní soustava

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- objasní způsob přenosu pohlavních chorob; - popíše jednotlivé etapy života jedince; - objasní vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka; - objasní nebezpečí návykových látek; - vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu;	• Vývoj jedince • Člověk a zdraví • Genetika

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda
Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 9.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- vysvětlí teorii vzniku Země; - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života; - rozliší prvky souměrnosti krystalu; - orientuje se ve stupnici tvrdosti; - podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty; - zná význam některých důležitých nerostů (руды); - zná důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů; - uvede konkrétní příklad vnitřních a vnějších geol. dějů; - specifikuje druhy zvětrávání; - rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku; - objasní význam a použití důležitých hornin (žula, vápenec, břidlice); - porovná význam půdních činitelů pro vznik Půdy; - rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy; - popíše teorii o vzniku a vývoji života na	• Země (vznik, stavba) • Mineralogie - nerost, hornina, krystal • Geologické děje vnitřní • Geol. děje vnější • Petrologie - horniny • Pedologie • Vznik a vývoj života na Zemi

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Zemi; - rozlišuje jednotlivé geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů; - orientuje se v základních ekologických pojmech (ekosystém, potravní řetězec, populace, společenstvo, biom); - rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí; - uvede konkrétní příklad potravního řetězce a vysvětlí důsledky oslabení jednoho článku řetězce; - vysvětlí základní vztahy mezi populacemi a uvede konkrétní příklady parazitismu a symbiózy; - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a jejich důsledky pro rovnováhu ekosystémů; - sleduje aktuální stav životního prostředí; - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie; - orientuje se v globálních problémech biosféry; - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti; - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů; - orientuje se v pojmech gen, křížení, genové inženýrství;	• Éry vývoje Země • Ekologie • Člověk a životní prostředí • Dědičnost

5.6.4. Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Samostatný vyučovací předmět Zeměpis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** a ze vzdělávacího oboru Zeměpis. Integruje také takto **průřezová**

témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a sociálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova. Zeměpis se realizuje rovněž v úzké koordinaci s dalšími vyučovacími předměty, se kterými integruje některá související témata (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Dějepis, Občanská výchova, Výtvarná výchova).

Tento komplexní přístup Zeměpisu naučí žáky pracovat v širším okruhu vzájemných tematických souvislostí a s více zdroji informací.

V poznatkové oblasti si žáci osvojují základní vědomosti o Zemi jako o vesmírném tělese, o znázornění povrchu Země (glóbus, mapy). Získávají základní vědomosti o přírodních, společenských, hospodářských a kulturních poměrech své vlasti a obce. Získávají důležité poznatky o světadílech a oceánech, o státech světa a současných globálních problémech lidstva. Rozšiřují si poznatky o krajinné sféře a životním prostředí. V činnostní oblasti žáci získávají dovednosti potřebné pro práci s mapami, statistickými daty a s informačními materiály a orientují se v nich. Učí se samostatně vyhledávat a třídit informace. Zeměpis je předmět, který se snaží charakterizovat různá území, rozmístění lidí, jevů a událostí v prostředí.

Vyučovací předmět Zeměpis disponuje touto **časovou dotací:**

6. ročník	2 hodiny týdně
7. ročník	2 hodiny týdně
8. ročník	1 hodina týdně
9. ročník	1 hodina týdně

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- učí žáky vyhledávat, sbírat, zpracovávat, třídit a hodnotit geografické informace z různých informačních zdrojů (internet, rozhlas, televize, encyklopedie, časopisy)
- učí žáky manipulovat s orientačními topografickými pomůckami, s globusem, mapami, plány, atlasy)

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadáváním úloh a projektů vede žáky k tvořivému řešení
- učí žáky diskutovat a usilovat o vhodné řešení problémů přírodní a společenské sféry
- vede žáky k sledování a hodnocení vlastního pokroku při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k pojmenovávání problémů, k vyjadřování vlastního názoru na konkrétní témata přírodního a společenského prostředí,
- vede žáky k vytváření vlastního názoru
- vede žáky k vhodné argumentaci svých názorů

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- při práci vede žáky ke kolegiální radě či pomoci, učí je pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci
- vede žáky k hodnocení své práce i práce jiných
- vede žáky k pochopení potřeby efektivní spolupráce

Kompetence občanské

Učitel:

- žáci si uvědomí nutnost ochrany životního prostředí, učí se vnímat krásy přírody, historických a kulturních objektů
- učí se bezpečné orientaci a pohybu v přírodním terénu a v urbanizované krajině
- žáci poznávají tradice, zvyky a kultury lidí v jednotlivých světadílech

Kompetence pracovní

Učitel:

- žáci se naučí manipulovat s pomůckami, nástroji ve třídě i v terénní výuce

Vzdělávací oblast: Člověk a svět

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 6.-7.

VÝSTUPY	UČIVO
Žák: - používá s porozuměním základní pojmy, zdroje zeměpisných dat, internet, grafické vyjádření v mapě, statistické prameny; - vyhledává informace z různých zdrojů dat: různé druhy textů (populární, novinové zprávy), encyklopedie, tabulky, grafy, kartodiagram, klimadiagram, kruhový diagram, bodový graf, fotografie, obrázky, schémata; - používá s porozuměním základní pojmy "glóbus, mapa, plán, obsah a měřítko plánů a map, výškopis, polohopis, legenda mapy, vysvětlivky mapy, vrstevnice, výšková kóta, nadmořská výška,	• Informační a dokumentační zdroje v geografii • Základy geografické kartografie a topografie

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
druhy map podle měřítka, poledníky, rovnoběžky, zeměpisná síť, hlavní poledník, rovník, obratníky, zeměpisné souřadnice, zeměpisná šířka, zeměpisná délka, zeměpisná poloha; - rozlišuje druhy map podle jejich měřítka a obsahu, aplikuje měřítko mapy na výpočet skutečných vzdáleností; - čte a přiměřeně interpretuje informace z různých druhů map a plánů; - určuje zeměpisnou polohu na mapách podle údajů zeměpisné šířky a zem. délky-žák používá s porozuměním základní pojmy, zdroje zeměpisných dat, internet, grafické vyjádření v mapě, statistické prameny;	
- určí a popíše tvar Země s pomocí globusu; - používá s porozuměním základní pojmy: vesmír, vesmírná tělesa, galaxie, Mléčná dráha, hvězda, souhvězdí, Slunce, Sluneční soustava, kometa, meteorická tělesa; - rozlišuje hvězdy od planet; - objasní postavení Slunce ve vesmíru; - vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi; - určí polohu Země ve Sluneční soustavě; - předvede otáčení země kolem zemské osy na globusu; - vysvětlí pojmy: zemská osa, severní, jižní pól; - určí délku jednoho otočení Země kolem osy a Země kolem Slunce; - objasní délku dne a noci v průběhu roku v závislosti na zeměpisné šířce; - popíše polohu, povrch a pohyby Měsíce; - pojmenuje kontinenty a oceány; - rozliší a popíše rozmanité pevninské tvary zemského povrchu podle horizontální a výškové členitosti; - objasní podstatu časových pásem na Zemi a úlohu nultého a 180 poledníku - orientuje se s pomocí atlasu při určování časových pásem; - objasní s porozuměním stavbu zemského tělesa a zemské kůry a její členění na litosférické desky; - vyjádří základní představu o působení vnitřních sil: zemětřesení, sopečná činnost; - objasní s porozuměním proces zvětrávání	• Planeta Země • Země ve vesmíru • Pohyby Země • Roční období • Měsíc-přirozená družice Země • Oceány a kontinenty • Časová pásma na Zemi • Přírodní obraz Země • Stavba zemského tělesa • Vnitřní přírodní síly • Zemětřesení a sopečná činnost

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
působením vnějších činitelů; - pojmenuje složky ovzduší a porovná podíl kyslíku mezi ostatními plyny; - objasní s porozuměním pojem podnebí; - porovná jednotlivé oblasti na Zemi podle množství dopadajícího slunečního záření a dalších vlivů ovlivňujících klima; - vysvětlí rozdíl mezi podnebím a počasím; - objasní vznik větru; - popíše vznik pravidelných větrů na Zemi, pasáty, monzuny; - popíše rozložení zásob vody na Zemi; - pojmenuje a porovná jednotlivé oceány, popíše jejich vertikální členitost; - pojmenuje a vyhledá na mapách příklady ostrovů, průlivů, průplavů; - pojmenuje pohyby mořské vody; - znázorní vodní tok od pramene k ústí; - rozdíl mezi jezerem a rybníkem; - popíše vznik podpovrchových vod; - ví, co jsou bezodtoké oblasti; - popíše vznik a složení půdy, půdní typy; - popíše a porovná jednotlivé typy přírodních krajin;	• Jak se mění povrch Země • Atmosféra • Podnebí a podnebné pásy • Počasí • Mechanismus větrů v atmosféře • Hydrosféra • Oceány a moře • Vodstvo na pevnině • Půdy • Přírodní krajiny
- vyhledá kontinent na mapách, určí jeho polohu; - pojmenuje na mapách nejvýraznější povrchové útvary Severní a Jižní Ameriky; - vyhledá a určí nejvyšší vrcholy Severní a Jižní Ameriky; - porovná podnebí v jednotlivých částech Ameriky podle teploty, množství srážek, podle vlivů oceánských proudů, určí podnebné pásy; - vyhledá na mapách toky vybraných amerických řek, určí úmoří amerického kontinentu; - vyhledá v mapách polohu velkých jezer; - pojmenuje, popíše příklady amerického živočišstva a zvířectva; - vyhledá několik příkladů amerických národních parků; - popíše základní etapy v osídlování Ameriky; - lokalizuje rozmístění původních obyvatel: Majové, Inkové, Aztékové, Eskymáci;	• Regiony světa - Amerika • Povrch Ameriky • Podnebí Ameriky • Vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo • Obyvatelstvo a sídla Ameriky • USA

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- srovnává obyvatelstvo Ameriky podle hustoty zalidnění, podle jazykové odlišnosti; - popíše hospodářský a politický význam USA v současném světě; - charakterizuje obyvatelstvo a hospodářství Kanady; - vyhledá v mapách pevninské a ostrovní části Střední Ameriky v oblasti Karibského moře; - určí na mapách hlavní hospodářské oblasti Jižní Ameriky; - určí geografickou polohu Afriky; - vyhledá a pojmenuje vybrané povrchové celky Afriky; - porovná podnebí a vodstvo Afriky podle množství srážek, teploty; - vyhledá a určí hlavní toky a jezera; - pojmenuje a popíše příklady afrického rostlinstva a živočišstva; - posoudí příčiny nerovnoměrné hustoty osídlení, vymezí etnické rozdíly; - vymezí na mapách oblast severní, jižní a střední Afriky, pojmenuje hlavní nerostné bohatství, příklady pěstovaných rostlin, vyhledá na mapách nejvýznamnější města, popíše hospodářství typické pro danou část Afriky; - vyhledá na mapách a určí polohu; - pojmenuje a lokalizuje regiony Polynésie, Melanésie, Mikronésie, Nový Zéland; - posoudí výškovou členitost a vyhledá vybrané povrchové útvary; - určí podnebné pásy Austrálie, vyhledá významnější toky a jezera; - pojmenuje a popíše příklady zástupců australské živočišné a rostlinné říše; - vyhledá a s pomocí mapy vyjmenuje členské státy a teritoria Australského svazu; - zhodnotí hospodářskou úroveň Australského svazu; - zhodnotí podnebí a přírodní podmínky v Antarktidě, posoudí význam vědeckých aktivit;	• Kanada • Střední Amerika • Mexiko • Karibská oblast • Jižní Amerika • Brazílie Argentina • Afrika • Poloha Afriky • Povrch Afriky • Podnebí a vodstvo Afriky • Rostlinstvo a živočišstvo v Africe • Obyvatelstvo Afriky • Oblasti/regiony/ Afriky • Austrálie a Oceánie • Poloha Austrálie a Oceánie • Povrch Austrálie • Podnebí a vodstvo Austrálie • Příroda Austrálie a Oceánie • Australský svaz, hospodářství • Polární oblasti • Antarktida
- vyhledá na globusu a mapách Asii, určí její geograf. polohu; - pojmenuje a vyhledá v mapách Asie	• Asie • Poloha a povrch Asie

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- významné prvky horizontální členitosti; - pojmenuje a vyhledá v mapách nejvýznamnější povrchové útvary Asie a pojmenuje činitele, které je formovaly; - vyhledá v mapách Asie oblasti s výskytem sopečné činnosti a s častými zemětřeseními; - vyhledá v mapách a určí nejvyšší pohoří a horské vrcholy Asie; - určí v mapách monzunové oblasti a zhodnotí význam monzunových dešťů pro osídlení a zemědělství; - vyhledá v mapách toky největších asijských řek; - vymezí v mapách úmoří asijského světadílu; - vyhledá v mapách polohu významných a velkých jezer Asie; - pojmenuje a popíše příklady typického asijského rostlinstva a živočišstva, zařadí je do příslušných podnebných pásů; - vyhledá v mapách nejhustěji a řídkce zalidněné oblasti Asie, určí nejvíce zastoupené lidské rasy v Asii, pojmenuje hlavní náboženství zastoupená v Asii; - popíše pomocí map přírodní poměry a přírodní zdroje jihozápadní Asie; - učí lokality se stálým politickým, náboženským a národnostním neklidem - lokalizuje vybrané státy v oblasti a jejich hlavní města, uvádí vybrané reálie; - vyhledá v mapách oblasti monzunové Asie: jižní, jihovýchodní a východní Asie; - posoudí hospodářský a politický význam oblastí; - určí v mapách hlavní sídelní a hospodářská střediska, hlavní lokality s těžbou významných nerostných surovin; - charakterizuje sídla a předpoklady pro cestovní ruch; - lokalizuje vybrané státy v oblasti a jejich hlavní města, uvádí vybrané reálie z jejich života; - zhodnotí aktuální hospodářský potenciál a politický význam Indie, Číny a Japonska; - vyhledá v mapách území Kazachstanu a států střední Asie; - posoudí jejich hospodářský vývoj; - vyhledá v mapách hlavní města,	• Podnebí, vodstvo, šířková pásma a výškové stupně • Obyvatelstvo a osídlení Asie • Oblasti Asie • Jihozápadní Asie • Monzunová Asie a její dílčí oblasti • Střední Asie

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
charakterizuje obyvatelstvo; - vyhledá v mapách evropský světadíl zhodnotí jeho geografickou polohu; - pojmenuje a vyhledá v mapách Evropy významné prvky horizontální členitosti: poloostrovy, ostrovy, zálivy, průlivy; - pojmenuje a vyhledá v mapách nejvýznamnější povrchové útvary; - vymezí a porovná jednotlivá podnebná pásma, zhodnotí oceánské a kontinentální vlivy v podnebí; - rozliší v mapách úmoří Evropy; - znázorní v mapách, přes které státy protékají největší řeky; - vyhledá v mapách polohu velkých jezer - určí a lokalizuje v mapách Evropy oblasti s nejstarším osídlením; - vyhledá v mapách nejhustěji a řídce zalidněné oblasti Evropy; - srovnává obyvatelstvo Evropy podle rozmístění jednotlivých národů a jejich jazykových skupin, podle kultury a náboženství; - vyhledá na politické mapě Evropy vybrané státy a vybraná hlavní města; - podává stručný komplexní geografický přehled vybraných modelových států střední Evropy, zejména států sousedících s Českou republikou; - podává stručný geografický přehled modelových států ve jmenovaných oblastech;	• Evropa • Rozloha, poloha hranice a členitost • Povrch Evropy • Podnebí v Evropě • Vodstvo Evropy • Obyvatelstvo a osídlení Evropy • Oblasti a státy Evropy • Státy střední Evropy • Ostatní evropské oblasti: • Západní Evropa • Severní Evropa • Jižní Evropa • Jihovýchodní Evropa • Rusko

Vzdělávací oblast: Člověk a svět
Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 8.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- určí geografickou polohu České republiky; - rozliší typy a průběh státní hranice se sousedními státy; - porovná rozlohu ČR s ostatními státy; - vymezí na geologické mapě ČR podle geologického vývoje oblasti Českého masivu a Karpat; - popíše s pomocí obecně zeměpisných a tematických map členitost povrchu, rozměry a typické znaky přírodních poměrů České republiky; - vyhledá, popíše a zdůvodňuje na mapách největší a nejmenší soustředění obyvatelstva v České republice; - vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v České republice a určí jejich lokalizační faktory; - srovnává ukazatele o lidnatosti, rozmístění, pohybu a struktuře obyvatelstva České republiky se sousedními státy; - člení hospodářství do jednotlivých sektorů a řadí do nich jednotlivé činnosti obyvatelstva; - rozlišuje nerostné suroviny podle jejich charakteru (rudy, nerudy, paliva) a využití; - vymezí, lokalizuje na mapách oblasti těžby paliv; - rozlišuje a porovnává předpoklady, rozmístění a perspektivy hospodářských aktivit v České republice; - lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky (kraje) v České republice, porovnává jejich hospodářskou funkci a vyspělost; - rozlišuje velkoplošná a maloplošná chráněná území z hlediska charakteru ochrany; - popíše a posoudí regionální zvláštnosti, typické znaky přírody, osídlení, hospodářství a kultury místního regionu a jejich možné perspektivy; - pojmenuje podstatné faktory pro rozvoj cestovního ruchu;	Česká republika • Poloha a rozloha • Geologická stavba a povrch • Členitost povrchu a přírodní poměry České republiky • Rozmístění obyvatelstva a sídelní poměry České republiky • Složky hospodářství • Přírodní zdroje, nerostné suroviny, paliva • Rozmístění hospodářských činností České republiky • Regiony (oblasti) České republiky • Ochrana přírody a životního prostředí • Místní region (oblast) • Cestovní ruch • Zeměpisná exkurze (školní výlet)

VÝSTUPY	UČIVO
Žák: - pracuje prakticky s mapou v terénu, jedná a chová se v krajině podle zásad osobní bezpečnosti a ohleduplnosti vůči přírodě;	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět
Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 9.

VÝSTUPY	UČIVO
Žák: - zhodnotí vývoj počtu obyvatel na Zemi; - objasní pojmy porodnost, úmrtnost, přirozený přírůstek; - nastíní územní rozdíly v hustotě zalidnění na Zemi, objasní příčiny těchto rozdílů; - rozlišuje typy migrací podle různých kritérií; - rozliší rozdíly ve fyzických znacích mezi lidmi v závislosti na přírodních podmínkách; - zařazuje hlavní světové a evropské jazyky do jazykových skupin; - lokalizuje hlavní náboženství světa, vymezuje jejich rozdíly; - vysvětlí pojem urbanizace, aglomerace, konurbace;	Společenské prostředí • Obyvatelstvo světa a jeho početní růst • Rozmístění obyvatelstva • Migrace obyvatelstva • Rozmístění lidských ras, národů a jazyků • Náboženství ve světě • Městská sídla, proces urbanizace, funkce měst
- uvádí a hodnotí kritéria pro porovnání hospodářské a společenské vyspělosti zemí; - posoudí význam zemědělství pro výživu lidstva a jeho propojení s ostatními složkami státního hospodářství; - vymezí s pomocí map hlavní zemědělské oblasti světa, určí a zdůvodní jejich specializaci; - hodnotí význam pěstování zemědělských plodin v různých částech světa; - navrhuje cvičným modelovým způsobem možná opatření v řešení situace nedostatku zemědělských plodin; - zhodnotí význam chovu hospodářských zvířat v různých částech světa; - rozlišuje nerostné suroviny podle charakteru a využití;	Hospodářské prostředí • Světové hospodářství • Světové zemědělství • Pěstování zemědělských plodin • Chov hospodářských zvířat • Těžba a dobývání nerostů, zpracování

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- navrhuje cvičně úsporná opatření a nahrazování některých surovin jinými látkami; - vysvětlí záležitosti lokalizace průmyslu, jmenuje nejvýznamnější průmyslové regiony světa; - lokalizuje vazby těžebního a energetického průmyslu na surovinovou základnu; - posoudí význam jiných druhů energie; - objasní výhody a nevýhody ve využívání jednotlivých druhů dopravy; - rozlišuje základní typy cestovního ruchu, uvádí, na které skupiny obyvatelstva se orientují jednotlivé typy cestovního ruchu a rekreace; - dokáže posoudit negativní vliv cestovního ruchu na krajinu;	surovin • Světová průmyslová výroba • Výroba a rozvod elektřiny • Alternativní zdroje energie • Doprava pozemní, železniční, silniční a potrubní • Cestovní ruch a rekreace • Mezinárodní obchod, nadnárodní společnosti, globální trh
- jmenuje příklady nejvýznamnějších světových hospodářských organizací a integrací;	
- pojmenuje a vyhledá v mapách lokality tradičních a aktuálních ozbrojených konfliktů ve světě; - objasní obecné příčiny ozbrojených konfliktů; - lokalizuje a porovnává státy ve světě; - posoudí příčiny a následky globálního poškozování životního prostředí;	• Politická mapa současného světa • Ohniska neklidu v současném světě • Politická mapa dnešního světa Životní prostředí • Globální civilizační a ekologické problémy

5.7.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- předmět je realizován v 1. až 9. ročníku po jedné hodině týdně
- výuka probíhá v učebně hudební výchovy.
- formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (skupinová práce, samostatná práce, krátkodobé projekty)

Vzdělávání v oboru hudební výchova

Hudební výchova vede žáky prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu. Hudební činnosti se vzájemně propojují a vedou k celkovému rozvoji osobnosti žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti. Hudební schopnosti se následovně projeví dovednostmi: hudebními sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými a poslechovými. Žáci získávají orientaci v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti, jsou vedeni k pochopení různorodé hudební kultury, různých národů a národností.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání a třídění informace
- seznamuje žáky s obecně užívanými hudebními termíny
- učí žáky získané znalosti propojovat do souvislostí

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k samostatnému a kritickému přemýšlení
- předkládá žákům dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů
- vede žáky k hledání nejvhodnějšího způsobu řešení problému

Kompetence komunikativní

Učitel:

- při práci ve skupině vede žáky k tomu, aby dokázali vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájili a tolerovali názor druhých.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k efektivní spolupráci a respektování názorů jiných
- učí žáky zhodnotit svoji práci i práci ostatních
- učí žáky respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k respektování názoru druhých
- učí žáky chránit a oceňovat naše kulturní tradice
- zapojuje žáky do kulturního dění

Kompetence pracovní

Učitel:

- při samostatné práci vede žáky ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržování vymezených pravidel

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 1.- 3.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- si osvojí 25 písní, z toho nejméně 10 z našeho regionu, projevuje zájem o zpěv, a hudební činnosti, intonačně a rytmicky zpívá správně; - dodržuje zásady hlasové hygieny; - zopakuje zpívané nebo hrané rytmicko melodické prvky; - zpívá ve skupině s oporou klavíru; - získává intonační jistotu; - rytmitizuje texty; - zpívá známé vánoční koledy;	Vokální činnosti, nácvik písní • Osvojení 25 písní • Seznámení se zásadami hlasové hygieny • Dechová cvičení, rytmická cvičení • Zpěv s klavírním doprovodem • Získávání a prohlubování intonačních schopností • Rytmizace textů • Vánoční koledy
- používá jednoduché nástroje Orffova instrumentáře; - používá improvizované hudební nástroje;	Instrumentální činnosti • Používání jednoduchých nástrojů Orffova instrumentáře • Používání improvizovaných hudebních nástrojů
- zapojí se do hudebně pohybových her; - doprovází zpěv tleskáním, luskáním nebo podupy; - pochoduje na počítání se zpěvem a podle hudby; - rozlišuje hudbu mírnou a ráznou; - používá ve správných souvislostech pojmy rychle a pomalu, potichu, nahlas, vysoké a nízké tóny;	Hudebně pohybové činnosti • Hudebně pohybové hry, jednoduché taneční kroky • Prvky hry na tělo • Pochod, pochod se zpěvem • Ukolébavka • Pohybové reakce na hudbu, improvizovaný tanec

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- dokáže v klidu vyslechnout jednoduchou skladbu; - rozlišuje tóny podle délky, síly, barvy a výšky; - rozlišuje hudbu vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas; - pozná podle zvuku některé hudební nástroje - slovní popis hudby, vyjádření svých pocitů;	Poslechové činnosti • Poslech jednoduché skladby • Rozlišování různých tónů • Rozlišování hudby vokální, instrumentální, vokálně instrumentální • Poznávání podle ukázek hudebních nástrojů • Poslech ukázek a popis svých pocitů

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 4.-5.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i molových tóninách; - při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti; - orientuje se v notovém zápisu jednoduché písně a podle svých schopností ji realizuje;	Vokální činnosti • Zdokonalování hlasové techniky, čisté zpívání písní, rytmicky , přesná realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu • Zpívání v jednohlase, dvojhlas a v kanónu • Automatizace pěveckých dovedností (dýchání,artikulace,hlasová hygiena) • Orientace v notovém záznamu jednoduché melodie (notová osnova, houslový klíč, takt, nota celá, půlová, čtvrt'ová, osminová)
- využívá na základě svých schopností a dovedností jednoduché nástroje k doprovodné hře a k reprodukci j jednoduchých motivů skladeb, rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby,vytváří jednoduché přehry a dohry;	Instrumentální činnosti • Doprovodná hra na jednoduché nástroje • Rozpoznání rytmického schématu jednoduché skladby, rozpoznání přehry,mezihry a dohry
- upozorní na změny tempa a dynamiky; - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků na základě individuálních schopností a dovedností vytvoří pohybové improvizace;	Hudebně pohybové činnosti • Taktování • Reagování na tempové, dynamické nebo harmonické změny pohybem • Pohybová improvizace

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje a hudební žánry;	Poslech • Rozpozná některé hudební nástroje (bicí, strunné, dechové, smyčcové) • Rozlišuje hudbu lidové kapely, symfonického orchestru, rockové kapely • Poslechové skladby Mozarta, Chopina, Smetany, Vivaldiho

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 6.-7.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách; - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého; - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace; - orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje; - rozpozná některé z tanců různých stylových období zvolí vhodný typ hudebně; pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu; - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky	Vokální činnosti • Vokálně instrumentální aktivity individuální a společné, hlasová hygiena • Tóniny, hudební improvizace, dynamika a její proměny Instrumentální činnosti • Rytmické a melodické zákonitosti • Notový záznam, jeho proměny vzhledem k žánru a charakteru hudby Hudebně pohybové činnosti • Taneční kroky, pantomima Poslech • Analýza významných prvků skladby

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku; - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovná ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami;	• Hudební dílo a případně její autor, doba vzniku, život autora

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 8.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu; - zpívá intonačně čistě, rytmicky přesně. - respektuje dynamiku písně; - umí použít k doprovodu jednoduché nástroje; - zná pojem akord; - rozliší durovou a molovou stupnici; - umí zazpívat lidový dvojhlas; - postihuje rytmické, dynamické a výrazové změny v hudebním proudu; - rozliší základní vlastnosti tónu; - sluchem rozliší melodii vzestupnou a sestupnou; - umí pojmenovat vybrané hudební formy;	Vokální činnosti • Hlasová a rytmická cvičení. • Intervaly. • Rytm. výcvik s oporou hud. Nástroje. • Zpěv lidových i umělých písní. (Cygańska ballada, Pocztówka z Beskidu, Raggae luz, Wędruj z nami, Góralu, czy ci nie żal, My, Cyganie, Ojcowski dom, Kołysanka, Mateczko kochana, Dawna piosenka, piosneczko, Nie płacz Ewka, Bo tutaj jest jak jest, Moja stara peleryna), Przeżyj to sam, Zielona piosenka, Mały obóz) • Akord. • Příklady v lidové tvorbě. Poslechové činnosti • Poslech různých hud. žánrů, srovnávání, postihování charakteristických rozdílů. • Renesance – G.P.da Palestrina, O. di Laso - moteto, madrigal, mše • Baroko – Vivaldi, Bach, Händel - opera, oratorium, koncert • Klasicismus – Haydn, Mozart, Beethoven - symfonie, smyčcové kvarteto

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- poznává nejstarší hudební památky a umí je zařadit do historických souvislostí; - orientuje se v jednotlivých hudebních Obdobích; - zná charakteristické znaky a umí nalézt souvislosti z jiných oborů umělecké činnosti; - tvoří jednoduché doprovody; - dokáže sestavit pásmo hudby a mluveného slova; - umí podle individuálních dispozic vytleskat obtížnější rytmus; - pohybem vyjadřuje různé taneční rytmy;	• Romantismus – Wagner, Verdi, Schubert, Brahms - písně, tance, balady • Polský romantismus – Chopin - nokturna, národní tance, serenády • Český romantismus – Smetana, Dvořák - symfonická báseň • Národní školy – Moniuszko, Čajkovský, Glinka - národní opery Instrumentální činnosti • Hud. projekt k příležitosti vánočních oslav: pásmo reprodukováné hudby, koled, vlastní instrumentální tvorby. • Hry na koordinaci pohybu a rytmu. Hudebně pohybové činnosti • Prolínají do ostatních hudebních činností v průběhu celého šk. roku. • Taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění • Choreografie. • Polka, valčík, mazurka. • Dramatizace v hud. projektu k příležitosti Vánoc.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 9.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu;	Vokální činnosti • Opakování učiva z předchozích ročníků. • Opakování lidových i umělých písní s důrazem na dynamiku, melodii, rytmus.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- podle svých individuálních hudebních dispozic zpívá kultivovaně a pěvecky správně písně různých žánrů; - při poslechu využívá získaných znalostí a zkušeností; - postihuje hudebně výrazové prostředky; - spojuje poslech s pohybovou činností; - prezentuje před třídou formou referátu svůj oblíbený hudební styl; - postihuje hudební výrazové prostředky; - spojuje poslech s instrumentální nebo pohybovou činností;	• Zpěv lidových i umělých písní. (Serce w plecaku, Remedium, Raz po raz, Tancuj, tancuj...Małe rzeczy, Wszystko trzeba przeżyć, Rota, Pije Kuba, Hej, z góry, z góry...Życie je jen náhoda, Bo tutaj jest jak jest, Pójdę boso, Pokonaj siebie, Życie jak poemat) Poslechové činnosti • Hudební žánry 20. století: • Avantgardní proudy v hudbě – Orff, Gershwin • Jazz – Armstrong, Fitzgerald • Šansony – Piaf • Rock’n’roll – Presley, Berry • Rhythm And Blues – Charles, Clapton • Pop – Abba, Madonna, Beatles, Jackson • Rock – The Doors, Joe Cocker, Pink Floyd, Rolling Stones, REM, Genesis • Metal – AC/DC, Deep Purple, Nirvana, Queen • Další proudy populární hudby – soul, reggae, rap, dance music Instrumentální a pohybové činnosti • Prolínají do vokálních i poslechových činností během celého školního roku. • Hudební výrazové prostředky.

5.7.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- předmět je realizován v 1. a 2. ročníku po dvou hodinách týdně, v 3. až 9. ročníku po jedné hodině týdně.

Výtvarná výchova jako předmět je součástí procesu rozvoje estetických vztahů ke skutečnosti i umění. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům. Úlohou učitele je posilovat sebevědomí žáků, rozvíjet jejich fantazii, podporovat jejich vlastní výtvarné vyjadřování, podněcovat zájem o výtvarnou práci vhodnou motivací. Zde má učitel příležitost jemně usměrňovat a postupně působit na vytváření výtvarného vkusu žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- rozvíjí vztah žáků k umění
- vede žáky k výtvarnému vyjadřování se k různým životním situacím
- vede žáky k pozorování okolního světa a jeho výtvarného ztvárnění
- vede žáky k rozvíjení tvarové, barevné i prostorové představivosti a jemné motoriky kreslením, malováním a modelováním

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadáváním úloh a projektů vede žáky k tvořivému přístupu při jejich řešení,
- u žáků rozvíjí schopnost respektovat vzájemné odlišnosti ve výtvarném vyjadřování
- učí žáky prezentovat svůj výtvarný projev a naslouchat sdělení druhých

Kompetence komunikativní

Učitel:

- učí žáky formulovat své názory a myšlenky různými technikami svého výtvarného projevu
- mladším dětem umožní spontánní a bezprostřední výtvarné vyjádření své představy pracemi, které jsou plné volnosti, naivnosti a psychologických záhad
- učí žáky při komunikaci dodržovat vžité konvence a pravidla

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k toleranci a pohledu na svět očima druhých
- učí děti vyslechnout a přijmout názor druhých, ale zároveň učí prosadit svůj názor
- při práci vede žáky ke kolegiální radě či pomoci (skupinové práce)
- každému žákovi pomáhá hledat jeho cestu k vlastnímu výtvarnému vkusu

Kompetence občanské

Učitel:

- rozvíjí u žáků schopnost komunikovat na základě dovednosti kritického myšlení a naslouchat názoru druhého
- vede žáky k sebeúctě, sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti, k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu.
- vede žáky ke kritickému myšlení, rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku.

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci v hodinách výtvarné výchovy

Vzdělávací oblast: Umění a kultura**Vyučovací předmět: Výtvarná výchova**

Ročník: 1.

VÝSTUPY	UČIVO
Žák:	
- osvojí si základní dovednosti pro další výtvarnou práci;	• Péče o pomůcky a materiál. • Dodržování čistoty • První zachycení děje
- uplatňuje osobitost při výtvarné práci;	• Vytvoření pracovního prostředí • Objevení barvy, pokusy s mícháním barev
- rozeznává vizuálně obrazné elementy; - umí popsat své prožitky a představy;	• Objevení linie, pokusy s vytvářením linií
- uplatňuje osobitost, snaží se vyjádřit své fantazijní představy, porovnává s ostatními;	• Kresba, malba, kombinovaná technika • První seznámení s kompozicí
- umí pracovat s různými nástroji a materiálem, rozšíří si škálu možností, jak výtvarně vyjádřit své prožitky; - uvědomuje si reliéf;	• První seznámení se strukturou, s povrchem a jeho vlastnostmi • Otisk, prostorový otisk, objevení reliéfu
- volně pracuje s vizuálně obraznými elementy, učí se je kombinovat, rozlišovat pozadí a popředí; - vnímá vrstvení materiálu, kombinuje různé techniky koláže;	• Plocha, tvar, prolínání tvarů, překrývání, vrstvení, kombinování neobvyklých materiálů
- objevuje a poznává různé způsoby modelace, různé postupy při modelaci objemu;	• Uvědomování si prostoru a hmoty, vrstvení a vršení jednotlivých částí

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 2.

VÝSTUPY	UČIVO
Žák:	
- uvědomuje si sama sebe, uplatňuje osobitost ve výtvarném projevu;	• Pokus o zachycení děje, vyprávění příběhu
- všímá si vztahů kolem sebe, následnosti dějů;	• Neverbální napodobení, prostor, detail • Hra s barvou, míchání barev
- dokáže výtvarně zpracovat, vyjádřit své představy, vymýšlet, dokončovat, měnit;	• Práce s linií, vytváření, dotváření linie
- dokáže vyjádřit své fantazijní představy, interpretovat je verbálně;	• Kresba, malba, kombinovaná technika • Kombinování neobvyklých materiálů
- vnímá souvislost mezi pohádkovou postavou (zvířetem) a prostředím, ve kterém žije. - volně pracuje s vizuálně obraznými elementy, pokouší se volit materiál a způsob vyjádření vlastních představ;	• Prostor, prostředí, účelnost, terén
- vnímá souvislost mezi detailem a celkem, zjednodušuje, vybírá prvky, uplatňuje osobitost ve svém pojetí;	• Děj, čas, změna a proměna • Povrch, struktura, objem

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 3. ročník

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- uvědomuje si sama sebe, je vnímavý ke svému okolí;	• Zachycení děje, prožitku, nových zkušeností • Ilustrace, vztah detail a celek
- všímá si vztahů a dějů kolem sebe, dovede je výtvarně zpracovat;	• Neverbální napodobení, prostor, detail, pozadí, kompozice • Práce s barvou, míchání barev
- dokáže výtvarně zpracovat, vyjádřit své představy, vymýšlet, dokončovat, měnit;	• Práce s linií, druhy linií (měkká, rovná, živá ...)
- dokáže vyjádřit své fantazijní představy, interpretovat je verbálně, porovnává svůj způsob vyjádření s tvorbou ostatních;	• Kresba, malba, kombinovaná technika. • Kombinace neobvyklých materiálů a technik
- vnímá souvislost mezi pohádkovou postavou (zvířetem) a prostředím, ve kterém žije, volně procuže s vizuálně obraznými elementy, volí materiál a způsob vyjádření vlastních představ;	• Prostor, oblast, prostředí, vliv na prostředí, účelnost, terén, zákoutí
- vnímá souvislost mezi detailem a celkem, zjednodušuje, vybírá prvky, uplatňuje osobitost;	• Reliéf, detail, celek a části, zjednodušení, stylizace, povrch, struktura, dekor
- domýšlí příběhy a kontexty, samostatně volí vizuálně obrazné elementy k vyjádření napětí, kontrastu, děje. Verbálně hodnotí dílo své i tvorbu ostatních. Snaží se vstupovat do společného projektu;	• Prostředí, prostor, kouzlo, atmosféra, písmo, vzpomínka
- nemá zábrany volně rozvíjet své myšlenky, své fantazijní představy;	• Vzpomínka, vědomí, podvědomí, negativ x pozitiv

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 4.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- pracuje dobře ve skupině, aktivně zasahuje do projektů. Snaží se o interpretaci vlastního pojetí;	• Projekt, koncept, průzkum, plošné vyjádření, materiál, struktura (otisk, monotyp, frotáž)
- vnímá rozdíly různých povrchů;	• Struktura, stavba, pletivo, linie
- prohlubuje sebepoznání a smyslové citění;	• Koláž, reliéf, vrstva, struktura
- hledá a všímá si plošných tvarů, vytváří různé kompozice, všímá si formátu, umí pracovat ve skupině;	• Linie, obrys, silueta, klid x pohyb, animace, malba světlo x stín
- umí slovně reagovat na text, obraz, hudbu, tanec. - domýšlí, dotváří, rozvíjí myšlenky;	• Oživení, personifikace, dotvoření, napodobení akce x reakce
- umí se pohybovat v keramické dílně, pracovat s hlínou, učí se zjednodušovat, stylizovat;	• Šablona, celek, detaily, stylizace, nadsázka, zjednodušení, povrch, reliéf

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 5

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- vnímá nepevné tvary kolem sebe (světlo, vzduch, vodu, šumění...), vnímá sebe jako součást svého okolí, rozlišuje pozadí a popředí;	• Bod, linie, plocha, tvar, síť, negativ x pozitiv, tečkovací technika, prstomalba
- všímá si světelných proměn v čase, vnímá barvy jako vlastnosti světla;	• Světlo, skvrna, plocha, barva, odstíny, pohyb vzduchu, vody
- vnímá proporce lidského těla, vztahy mezi jednotlivými částmi těla. Vnímá proporce věcí;	• Figura, stavba těla, proporce, schéma, pozorování, porovnávání, poměřování
- hledá zajímavé tvary (i deformované), volně pracuje s tvarem, barvou, kompozicí;	• Figurální kompozice, jednotící prvek, doplňkové barvy, kontrast (studené x teplé barvy)
- vnímá rytmy kolem sebe, uvědomuje si jejich význam pro člověka, život obecně; - uvědomuje si sebe jako živého, vnímajícího člověka;	• Rytmus v hudbě, v přírodě, v životě člověka, dekor, nefigurální umění
- všímá si věcí v jejich prostředí a zamýšlí se nad vztahem mezi nimi a prostředím; - uvědomuje si sama sebe jako součást vymezeného prostoru;	• Prostor, věci v prostoru. Postava a prostor, vytyčení určitého prostoru, mapování, kinetické umění (mobil), instalace
- volně pracuje s vizuálně obraznými elementy;	• Grafika-druhy, originál x kopie, pozitiv x negativ, doplňkové barvy, písmo

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
3. období

Ročník: 6.

VÝSTUPY	UČIVO
Žák: Uvádí se na konci celého období	Výtvarné vyjádření skutečnosti: • Postava /správné proporce lidského těla/ • Příroda-botanika /kresba, malba dle předlohy/ • Vesmír - práce s barvou
	Dekoratивní a prostorové práce: • Práce s různými druhy papíru /stříhání, lepení, spojování, vyklápění/ • Práce s přírodním materiálem • Výtvarné hry s linií a barvou • Netradiční výtvarné techniky /kašírování/
	Teorie: • Dějiny /pravěk, starověk, doba románská/ • Teorie barev, výtvarné pomůcky a materiály

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 7.

VÝSTUPY	UČIVO
Žák: Uvádí se na konci celého období	Výtvarné vyjádření skutečnosti: • Postava /v pohybu/ • Příroda - zoologie /kresba, malba dle předlohy/ • Krásy naší země, regionu, města /volná technika/
	Dekoratивní a prostorové práce: • Výtvarný rytmus, středová souměrnost, smysl pro pravidelnost • Práce s papírem, sádrou, plasty • Netradiční výtvarné techniky /slupovací reliéf, zdobení svíček/
	Teorie: • Dějiny /gotika, renesance, baroko, rokoko/ • Základní výtvarné techniky

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 8.

VÝSTUPY	UČIVO
Žák: Uvádí se na konci celého období	Výtvarné vyjádření skutečnosti: • Postava /v určité situaci/ • Příroda - savci, člověk /kresba, malba, volná technika/ • Barevnost přírodních objektů • Předměty kolem nás, perspektiva těles, budov
	Dekoratивní a prostorové práce: Práce s papírem, přírodninami, technickým materiálem • Netradiční výtvarné techniky /malba na sklo, prostorový slupovací reliéf/
	Teorie: • Dějiny /klasicismus, romantismus, realismus/ • Písmo

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 9.

VÝSTUPY	UČIVO
Žák: Uvádí se na konci celého období	Výtvarné vyjádření skutečnosti: • Postava /portrét/ • Perspektiva těles, budov • Příroda - krajina /malba, kresba/ • Svět kolem nás - vztahy, komunikace • Vyjádření abstrakce - pocit, myšlenka
	Dekoratивní a prostorové práce: • Práce s papírem, dřevem, přírodninami • Netradiční výtvarné techniky - kartonáž, enkaustika,

	decoupage, malba na textil, zedř
	Teorie: • Dějiny /2.pol. 19.stol.,20. stol./ • Novodobé výtvarné styly a techniky • Výtvarné umění v našem městě

Očekávané výstupy na konci 3. období:

- žák rozeznává a správně používá pomůcky a materiály v různých výtvarných technikách
- různými výtvarnými výrazovými prostředky umí vyjádřit konkrétní i abstraktní téma
- při své tvůrčí činnosti využívá osobní zkušenosti, znalosti, aktivně zapojuje fantazii a představivost
- zvládá správné vyjádření základních proporcí postavy, správného tvaru předmětu, správné zobrazení vnímané skutečnosti
- spojuje výtvarné práce s písmem
- umí pracovat s linií, barvou a jejími odstíny
- umí své práce prezentovat, hodnotit, obhajovat
- porovnává a hodnotí práce ostatních, vytváří si vlastní názory a postoje k výtvarnému umění okolního světa
- vyhledává souvislosti mezi výtvarným uměním a jinými druhy umění
- orientuje se v oblasti výtvarné kultury a dějin výtvarného umění, v oblasti regionálního umění
- je seznámen s některými netradičními výtvarnými technikami a styly
- svými pracemi se podílí na dotváření svého okolního prostředí

-

.

5.8.1 Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět Výchova ke zdraví je vyučován jako samostatný předmět v 7., 8. a 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Výchova ke zdraví rozvíjí a prohlubuje daná témata o specifické poznatky a dovednosti, které žákům umožňují lépe porozumět různým životním situacím a správně se rozhodovat v otázkách zdraví, partnerských vztahů, rodinného života, rodičovství a osobního bezpečí. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví a být za ně odpovědný. Zaměřuje se na upevňování hygienických, stravovacích i pracovních návyků. Rozvíjí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům. Rozšiřuje poznatky o rodině a širších sociálních prostředích. Vede žáky k rozhodování se ve prospěch zdraví, dívat se na činnosti z hlediska životních perspektiv dospívajících lidí. Umožňuje učiteli navazovat potřebný kontakt s žáky, vnést do školy více vzájemného lidského pochopení a zároveň vypěstovat nezbytné dovednosti, návyky a potřebné životní postoje.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k efektivnímu učení,
- se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků,
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů,
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k řešením a závěrům,

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- klade otevřené otázky,
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů,
- ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb,

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu,
- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů,
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat,
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé,
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování.
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé,
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky,
- zajímá se, jak vyhovuje žákům způsob jeho výuky.
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)

Kompetence pracovní

Učitel:

- umožňuje žákům, aby při hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi, webovými portály apod.,
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti,
- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání nástrojů a vybavení
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Ročník: 7.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- uvede základní složky potravin a orientuje se v jejich významu pro organismus; - uvede základní zdroje bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů; - uvědomuje si souvislosti mezi vysokou spotřebou tučných, sladkých, slaných pokrmů a civilizačními chorobami (obezita, srdeční choroby aj.); - uvědomuje si rozdíly mezi stravovacími zvyklostmi v rodině a doporučovanými zásadami zdravé výživy; - umí zhodnotit reklamu z hlediska výživy podporující zdraví (s pomocí učitele); - kontroluje při nákupu a skladování potravin v domácnosti datum výroby, záruční lhůtu; - rozpoznává možná nebezpečí ohrožující zdraví a ví, že dítě má právo na své bezpečí a nikdo mu nesmí ubližovat, ani ho týrat; může se svěřit důvěryhodné dospělé osobě; - účelně se chová v případě osobního	• Výživa a zdraví • Základní živiny a jejich význam v organismu • Bílkoviny, tuky, sacharidy, vitamíny, nerostné látky • Sestavení návrhu denního režimu žáka • Denní množství potravin a tekutin (energetická potřeba organismu, vhodný pitný režim) • Zásady zdravé výživy, vliv stravování na zdraví člověka, současné směry ve výživě • Nabídka rychlého občerstvení, preferování potravin zdravé výživy • Výběr kamarádů z hlediska osobního bezpečí a bezpečné chování v sociálním kontaktu s vrstevníky • Ochrana dítěte a jeho bezpečné způsoby chování v různých prostředích - výtah,

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
ohrožení; - uvědomuje si, že někteří lidé využívají různé "triky", aby přiměli děti k určitému chování; - ví o nebezpečných místech v blízkém okolí a svým chováním umí předcházet možným nebezpečím; - rozumí skutečnosti, že složení rodiny se v průběhu života mění, všichni členové rodiny nemusí žít stále pohromadě; že většina lidí se rozhoduje s někým trvale žít a uzavřít manželství, které někdy selže a v krajním případě se řeší rozvodem; - uvědomuje si základní práva a povinnosti jednotlivých členů rodiny a ví, že jejich naplňování přispívá k dobrým rodinným vztahům; - používá adresy a telefonní čísla odborných institucí poskytujících pomoc v nesnázích a dokáže je kontaktovat v případě potřeby;	schodiště, sklep, veřejné toalety, dopravní prostředky • Rodina - funkce a vývoj rodiny, výchovné vlivy, rodinné role; náhradní rodinná péče • Vztahy mezi lidmi - kamarádství, láska, manželství, rodičovství, příbuzenství • Komunikace v rodině, mezi lidmi • Konflikty v mezilidských vztazích • Přivolání pomoci v situacích ohrožení osobního bezpečí

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Ročník: 8.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- uvede základní zdroje bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů; - uvědomuje si souvislosti mezi vysokou spotřebou tučných, sladkých, slaných pokrmů a civilizačními chorobami (obezita, srdeční choroby aj.); - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí; - dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky; - usiluje v rámci svých možností a	• Výživa a zdraví • Zásady zdravého stravování, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; • Poruchy příjmu potravy • Ochrana před přenosnými i nepřenosnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy • Sport a zdraví

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
zkušeností o aktivní podporu zdraví; - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; - uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi; - uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany člověka za mimořádných událostí; - dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým; - respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery; pozitivní komunikací a kooperací; - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě); - □ vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví;	• Manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt • Ochrana člověka za mimořádných událostí – živelní pohromy, terorismus • Auto-destruktivní závislosti • Zdravotní a sociální rizika • Zneužívání návykových látek, patologického hráčství, práce s počítačem; návykové látky (bezpečnost v dopravě, trestná činnost, dopink ve sportu) • Vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství • Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Ročník: 9.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; - vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví ; - účelně se chová v případě osobního ohrožení; - uvědomuje si, že někteří lidé využívají různé "triky", aby přiměli děti k určitému chování; - ví o nebezpečných místech v blízkém okolí a svým chováním umět předcházet možným nebezpečím; - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; - svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; - dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zvládáním stresu a životní perspektivu mladého člověka; - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; - v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým; - respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery; pozitivní	• Výživa a zdraví • Zásady zdravého stravování, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; • Poruchy příjmu potravy • Ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy • Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, • Sexuální kriminalita • Šikana a jiné projevy násilí; • Formy sexuálního zneužívání dětí; • Komunikace se službami odborné pomoci • Bezpečné chování – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, pohyb v rizikovém prostředí, přítomnost v konfliktních a krizových situacích • Stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti □ • Civilizační choroby • Zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče • Psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, • Hledání pomoci při problémech • Mezilidské vztahy, • Komunikace a kooperace

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
komunikací a kooperací; - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) ; - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví; - optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví; - v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování;	• Respektování sebe sama i druhých, - přijímání názoru druhého, empatie; - chování podporující dobré vztahy, • Aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích • Dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny • Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – předčasná sexuální zkušenost; těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity

5.8.2 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

- předmět je realizována v 1., 4. a 5. ročníku v rozsahu 2 hodiny týdně, v 2. a 3. ročníku v rozsahu 2,5 hodiny týdně a v 6.-9. ročníku v rozsahu 2 hodiny týdně

Vzdělávací obsah je na 1. stupni rozdělen na 3 tematické okruhy:

1. činnosti ovlivňující zdraví – význam pohybu pro zdravý vývoj jedince, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace. Hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech.
2. činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností – pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, základy atletiky, sportovních her. Turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a další pohybové činnosti
3. činnosti podporující pohybové učení – komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací.

Na 2. stupni je vzdělávací obsah zaměřen na:

4. regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
5. rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
6. poznávání zdraví jako životní hodnoty

Organizace – žáci cvičí v tělocvičně, na školním hřišti, ve volné přírodě nebo v bazénu. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a používají veškeré dostupné náčiní a nářadí

Nejdůležitější integrovaná průřezová témata:

Mediální výchova, Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k osvojování tělocvičného názvosloví, měření a porovnávání svých výkonů, k orientování se v informačních zdrojích, k hodnocení svých výsledků
- vede žáky k plánování, organizování a řízení vlastní činnosti, k stanovení si dílčích a koncových cílů

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k adekvátním reakcím na nastalé situace, pomáhá jim řešit problémy v souvislosti s pravidly dané pohybové

aktivitu, posiluje jejich sebedůvěru

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k spolupráci při týmových činnostech, k reagování na základní povely a pokyny, ke kultivovanému verbálnímu projevu

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k jednání v duchu fair-play, k dodržování pravidel, k respektování opačného pohlaví a slabší spolužáky
- vede žáky k vzájemné pomoci

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k projevům samostatnosti a vůle po zlepšování,
- vede žáky ke kritickému myšlení, k spojování cvičení s vlastním zdravím a učí je být za ně zodpovědnými, k aktivnímu zapojování se do tělesných a sportovních aktivit,

Kompetence pracovní

Učitel:

- učí žáky dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla a používat jednotlivá tělocvičná nářadí a náčiní
- vede žáky k efektivnímu organizování vlastního času a činnosti
- seznamuje žáky se základními postupy první pomoci

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 1.

Žák: VÝSTUPY	UČIVO
- zvládá základní přípravu před pohybovou aktivitou, zná protahovací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění;	• Příprava ke sportovnímu výkonu, zdravotně zaměřené činnosti
- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím, dbá na správné držení těla a dýchání, zná kompenzační a relaxační cviky, dokáže vyjádřit melodii rytmem pohybu;	• Cvičení během dne, rytmické a kondiční formy, cvičení pro děti-jednoduché tanečky, estetika pohybu
- zná základní tělocvičné pojmy (činnosti, nářadí a náčiní, pravidla sportů...);	• Tělocvičné pojmy – komunikace v TV
- dodržuje pravidla BHP při sportování, zná a reaguje na smluvené povely a signály;	• Bezpečnost při sportování
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, jedná	• Základy sportovních her, pohybová tvořivost, pravidla (zjednodušená) her a

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
v duchu fair play, zvládne jednoduchou přihrávku, zná a dodržuje pravidla her, je schopen soutěžit v družstvu;	soutěží
- zná techniku hodů míčkem, nízký start, princip štafetového běhu, nacvičí skok do dálky, účastní se atletických závodů;	• Základy atletiky, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu
- zvládne kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod., cvičení na žebřinách, umí skákat přes švihadlo, provádí cvičení na lavičkách, přetahy, a přetlaky;	• Základy gymnastiky, průpravná cvičení a úpoly
- projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvalu a vůli, učí se respektovat zdravotní handicap, zná význam sportování pro zdraví;	• Vztah ke sportu, zásady fair-play
- rozvíjí základní plavecké dovednosti a návyky;	• Základy plavání – 18 hodinový plavecký kurz

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 2.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- zvládá základní přípravu před pohybovou aktivitou, zná protahovací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění;	• Příprava ke sportovnímu výkonu, zdravotně zaměřené činnosti
- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím, dbá na správné držení těla a dýchání, zná kompenzační a relaxační cviky, dokáže vyjádřit melodii rytmem pohybu;	• Cvičení během dne, rytmické a kondiční formy, cvičení pro děti-jednoduché tanečky, estetika pohybu
- zná základní tělocvičné pojmy (činnosti, nářadí a náčiní, pravidla sportů...);	• Tělocvičné pojmy – komunikace v TV
- dodržuje pravidla BHP při sportování, zná a reaguje na smluvené povely a signály;	• Bezpečnost při sportování
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, jedná v duchu fair play, zvládne jednoduchou přihrávku, zná a dodržuje pravidla her, je schopen soutěžit v družstvu;	• Základy sportovních her, pohybová tvořivost, pravidla (zjednodušená) her a soutěží
- zná techniku hodů míčkem, nízký start, princip štafetového běhu, nacvičí skok do dálky, účastní se atletických závodů;	• Základy atletiky, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- zvládne kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod., cvičení na žebřinách, umí skákat přes švihadlo, provádí cvičení na lavičkách, přetahy, a přetlaky;	• Základy gymnastiky, průpravná cvičení a úpoly
- projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli, učí se respektovat zdravotní handicap, zná význam sportování pro zdraví;	• Vztah ke sportu, zásady fair-play

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 3.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- zvládá základní přípravu před pohybovou aktivitou, zná protahovací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění;	• Příprava ke sportovnímu výkonu, zdravotně zaměřené činnosti
- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím, dbá na - správné držení těla a dýchání, zná kompenzační a relaxační cviky, zvládne základní kroky lidových tanců, seznámí se s dětským aerobikem;	• Cvičení během dne, rytmické a kondiční formy, cvičení pro děti-jednoduché tanečky, estetika pohybu
- zná a používá základní tělocvičné pojmy (činnosti, nářadí a náčiní, pravidla s portů...);	• Tělocvičné pojmy – komunikace v TV
- dodržuje pravidla BHP při sportování, zná a reaguje na smluvené povely a signály, adekvátně reaguje na úrazy spolužáka;	• Bezpečnost při sportování
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, jedná v duchu fair play, zvládne jednoduchou příhrávku, zná a dodržuje pravidla her, je s chopen soutěžit v družstvu, vytváří varianty pohybových her, rozlišuje míč na basketbal a volejbal, nacvičuje příhrávku a střelbu, ovládá hru s míčem, učí se ovládat hru s florbalovou holí, nacvičuje přehazovanou, dohodne se na jednoduché taktice a dodržuje ji; - pozná zjevné přestupky proti pravidlům;	• Základy sportovních her, pohybová tvořivost, pravidla (zjednodušená) her a soutěží
- zná techniku hodů míčkem, nízký start,	• Základy atletiky, rozvoj různých forem

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
princip štafetového běhu, uběhne 300m, umí skok do dálky, nacvičí skok z místa, účastní se atletických závodů;	rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu
- umí šplhat na tyči, zvládne cvičení na žíněnce-napojované kotouly, základní cviky na hrazdě, kruzích a kladině, cvičení na žebřinách, umí skákat přes švihadlo, provádí cvičení na lavičkách, přetahy, a přetlaky;	• Základy gymnastiky, průpravná cvičení a úpoly
- projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvalu a vůli, učí se respektovat zdravotní handicap, zná význam sportování pro zdraví;	• Vztah ke sportu, zásady fair-play
- rozvíjí základní plavecké dovednosti a návyky;	• Základy plavání – 18 hodinový plavecký kurz

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 4.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- zvládá základní přípravu před pohybovou aktivitou, zná protahovací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění;	• Příprava ke sportovnímu výkonu, zdravotně zaměřené činnosti
- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím, dbá na správné držení těla a dýchání, zná kompenzační a relaxační cviky, zvládne základní kroky lidových tanců, seznámí se s dětským aerobikem;	• Cvičení během dne, rytmické a kondiční formy, cvičení pro děti-jednoduché tanečky, estetika pohybu
- zná a používá základní tělocvičné pojmy (činnosti, nářadí a náčiní, pravidla sportů...);	• Tělocvičné pojmy – komunikace v TV
- dodržuje pravidla BHP při sportování, zná a reaguje na smluvené povely a signály, adekvátně reaguje na úrazy spolužáka;	• Bezpečnost při sportování
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, jedná v duchu fair play, zvládne jednoduchou přihrávku, zná a dodržuje pravidla her, je schopen soutěžit v družstvu, vytváří	• Základy sportovních her, pohybová tvořivost, pravidla (zjednodušená) her a soutěží

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
varianty pohybových her, rozlišuje míč na basketbal a volejbal, nacvičuje přihrávku a střelbu, ovládá hru s míčem, učí se ovládat hru s florbalovou holí, nacvičuje přehazovanou, osvojuje si základy stolního tenisu dohodne se na jednoduché taktice a dodržuje ji; - pozná zjevné přestupky proti pravidlům;	
- zná techniku hodů míčkem, nízký start, princip štafetového běhu, uběhne 300m, zná taktiku běhu na delší vzdálenost, umí skok do dálky, nacvičí skok z místa, účastní se atletických závodů;	• Základy atletiky, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu
- umí šplhat na tyči, zvládne cvičení na žíněnce-napojované kotouly, základní cviky na hrazdě-přitahování, kruzích a kladině, cvičení na žebřinách, umí skákat přes švihadlo, provádí cvičení na lavičkách, přetahy, a přetlaky, provádí roznožku a výskok do dřepu na švédské bedně;	• Základy gymnastiky, průpravná cvičení a úpoly
- projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli, učí se respektovat zdravotní handicap, zná význam sportování pro zdraví, dovede získat informace o pohybových aktivitách;	• Vztah ke sportu, zásady fair-play
- zvládne techniku 2 plaveckých stylů, provádí skoky do vody;	• Základy plavání – 18 hodinový plavecký kurz

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 5.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- zvládá základní přípravu před pohybovou aktivitou, zná protahovací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění;	• Příprava ke sportovnímu výkonu, zdravotně zaměřené činnosti
- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím, projevuje vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti, dbá na správné držení těla a	• Cvičení během dne, rytmické a kondiční formy, cvičení pro děti-jednoduché tanečky, estetika pohybu

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
dýchání, zná kompenzační a relaxační cviky, zvládne základní kroky lidových tanců, seznámí se s dětským aerobikem;	
- zná a používá základní tělocvičné pojmy (činnosti, nářadí a náčiní, pravidla sportů...);	• Tělocvičné pojmy – komunikace v TV
- dodržuje pravidla BHP při sportování, zná a reaguje na smluvené povely a signály, adekvátně reaguje na úraz spolužáka ;	• Bezpečnost při sportování
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, jedná v duchu fair play, zvládne jednoduchou přihrávku, zná a dodržuje pravidla her, je schopen soutěžit v družstvu, vytváří varianty pohybových her, rozlišuje míč na basketbal a volejbal, nacvičuje přihrávku a střelbu, ovládá hru s míčem, učí se ovládat hru s florbalovou holí, nacvičuje přehazovanou, osvojuje si základy stolního tenisu dohodne se na jednoduché taktice a dodržuje ji, pozná zjevné přestupky proti pravidlům, je schopen soutěžit v družstvu;	• Základy sportovních her, pohybová tvořivost, pravidla (zjednodušená) her a soutěží
- zná techniku hodu míčkem, nízký start, princip štafetového běhu, uběhne 300m, zná taktiku běhu na delší vzdálenost, umí skok do dálky, nacvičí skok z místa, účastní se atletických závodů, učí se základům skoku do výšky;	• Základy atletiky, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu
- umí šplhat na tyči, zvládne cvičení na žíněnce-napojované kotouly, kotouly s různým zakončením základní cviky na hrazdě-přitahování, kruzích a kladině, cvičení na žebřinách, umí skákat přes švihadlo, provádí kondiční cvičení s plnými míči, provádí cvičení na lavičkách, přetahy, a přetlaky, provádí roznožku a výskok do dřepu na švédské bedně;	• Základy gymnastiky, průpravná cvičení a úpoly
- projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli, učí se respektovat zdravotní handicap, zná význam sportování pro zdraví, dovede získat informace o pohybových aktivitách;	• Vztah ke sportu, zásady fair-play
- zvládne techniku 2 plaveckých stylů, provádí skoky do vody;	• Základy plavání – 18 hodinový plavecký kurz

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví**Vyučovací předmět: Tělesná výchova – chlapci**

Ročník: 6.

VÝSTUPY	UČIVO
Žák: - zvládá techniku nové disciplíny, při vytrvalosti dovede uplatnit volní vlastnosti, získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy; - zvládá základní cvičební prvky prostných, na hrazdě i kruzích, zvládne obtížný prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond, zvládá jednoduché taneční kroky, používá správnou techniku; - uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit utkání vrstevníků; - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, usiluje o zvýšení své tělesné zdatnosti, uplatňuje vhodné a bezpečné chování v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz);	• Atletika – vytrvalostní běh (600-1000m), sprint 60m, skok daleký (technika), skok vysoký-flop, hod míčkem, základy vrhu koulí • Gymnastika – kotouly, stoj na hlavě, výmyk na hrazdě, výdrž ve vzporu na kruzích, kotoul a roznožka na švédské bedně, šplh, rytmická a kondiční gymnastika • Sportovní hry – fotbal, florbal, basketbal, volejbal, stolní tenis • Význam pohybu pro zdraví, hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví**Vyučovací předmět: Tělesná výchova – dívky**

Ročník: 6.

VÝSTUPY	UČIVO
Žák: - zvládá techniku nové disciplíny, při - - vytrvalosti dovede uplatnit volní vlastnosti, získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy; - zvládá základní cvičební prvky prostných, na hrazdě i kruzích, zvládne obtížný prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond, zvládá jednoduché taneční kroky, používá správnou techniku; - uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit utkání vrstevníků; - aktivně vstupuje do organizace svého	• Atletika – vytrvalostní běh (500-800m), sprint 60m, skok daleký (technika), skok vysoký-flop, hod míčkem, základy vrhu koulí • Gymnastika – kotouly, stoj na hlavě, výmyk na hrazdě, základy cvičení na kladině, kotoul a roznožka na švédské bedně, šplh s přírazem, rytmická a kondiční gymnastika • Sportovní hry – florbal, basketbal, volejbal, stolní tenis • Význam pohybu pro zdraví, hygiena

VÝSTUPY	UČIVO
Žák: pohybového režimu, usiluje o zvýšení své tělesné zdatnosti, uplatňuje vhodné a bezpečné chování v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz);	a bezpečnost při pohybových činnostech

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova – chlapci

Ročník: 7.

VÝSTUPY	UČIVO
Žák: - zvládá techniku nové disciplíny, při vytrvalosti dovede uplatnit volní vlastnosti, získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy;	• Atletika – vytrvalostní běh (600-1000m), sprint 60m, skok daleký (technika), skok vysoký-flop, hod míčkem, základy vrhu koulí
- zvládá základní cvičební prvky prostných, na hrazdě i kruzích, zvládne obtížný prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond, zvládá jednoduché taneční kroky, používá správnou techniku;	• Gymnastika – kotouly, stoj na hlavě a rukou, toč vzad na hrazdě, výdrž ve vzporu na kruzích, kotoul a roznožka na švédské bedně, šplh, rytmická a kondiční gymnastika
- uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit utkání vrstevníků;	• Sportovní hry – fotbal, florbal, basketbal, volejbal, stolní tenis
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, usiluje o zvýšení své tělesné zdatnosti, uplatňuje vhodné a bezpečné chování v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz);	• Význam pohybu pro zdraví, hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech
- získává a rozvíjí základní lyžařské dovednosti;	• 5 denní lyžařský kurz – jízda pluhem, základní oblouk, zastavení

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova – dívky

Ročník: 7.

VÝSTUPY	UČIVO
Žák: - zvládá techniku nové disciplíny, při vytrvalosti dovede uplatnit volní vlastnosti,	• Atletika – vytrvalostní běh (500-800m), sprint 60m, skok daleký (technika), skok

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy;	vysoký-flop, hod míčkem, základy vrhu koulí
- zvládá základní cvičební prvky prostných, na hrazdě i kladině, zvládne obtížný prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond, zvládá jednoduché taneční kroky, používá správnou techniku;	• Gymnastika – kotouly, stoj na hlavě a přemet stranou, toč vzad na hrazdě, základní cvičení na kladině, kotoul a roznožka na švédské bedně, šplh s přírazem, rytmická a kondiční gymnastika
- uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit utkání vrstevníků;	• Sportovní hry – florbal, basketbal, volejbal, stolní tenis
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, usiluje o zvýšení své tělesné zdatnosti, uplatňuje vhodné a bezpečné chování v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz);	• Význam pohybu pro zdraví, hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech
- získává a rozvíjí základní lyžařské dovednosti;	• 5 denní lyžařský kurz – jízda pluhem, základní oblouk, zastavení

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova – chlapci

Ročník: 8.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- zvládá techniku nové disciplíny, při vytrvalosti dovede uplatnit volní vlastnosti, získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy;	• Atletika – vytrvalostní běh (1000-1500m), sprint 60m, skok daleký (technika), skok vysoký-flop, hod míčkem, vrh koulí
- zvládá základní cvičební prvky prostných, na hrazdě i kruzích, zvládne obtížný prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond, zvládá jednoduché taneční kroky, používá správnou techniku;	• Gymnastika – kombinace kotoulů, stoje na hlavě a rukou, toč vzad na hrazdě, překot vzad na kruzích, kotoul a roznožka na švédské bedně, šplh bez přírazu s obměnami, rytmická a kondiční gymnastika
- uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit utkání vrstevníků;	• Sportovní hry – fotbal, florbal, basketbal, volejbal, stolní tenis
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, usiluje o zvýšení své tělesné zdatnosti, uplatňuje vhodné a bezpečné chování v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz), samostatně se připraví před pohybovou činností, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim	• Význam pohybu pro zdraví, hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí

VÝSTUPY	UČIVO
Žák: svou činnost;	

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova – dívky

Ročník: 8.

VÝSTUPY	UČIVO
Žák:	
- zvládá techniku nové disciplíny, při vytrvalosti dovede uplatnit volní vlastnosti, získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy;	• Atletika – vytrvalostní běh (800-1000m), sprint 60m, skok daleký (technika), skok vysoký-flop, hod míčkem, vrh koulí
- zvládá základní cvičební prvky prostných, na hrazdě i kladině, zvládne obtížný prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond, zvládá jednoduché taneční kroky, používá správnou techniku;	• Gymnastika – kombinace kotoulů, stoje na hlavě a přemetu stranou, toč vzad na hrazdě, základní cvičení na kladině, kotoul a roznožka na švédské bedně, šplh s přírazem, rytmická a kondiční gymnastika
- uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit utkání vrstevníků;	• Sportovní hry – florbal, basketbal, volejbal, stolní tenis
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, usiluje o zvýšení své tělesné zdatnosti, uplatňuje vhodné a bezpečné chování v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz), samostatně se připraví před pohybovou činností, předvídá možné nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost;	• Význam pohybu pro zdraví, hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova – chlapci

Ročník: 9.

VÝSTUPY	UČIVO
Žák:	
- zvládá techniku nové disciplíny, při vytrvalosti dovede uplatnit volní vlastnosti, získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy;	• Atletika – vytrvalostní běh (1000-1500m), sprint 60m, skok daleký (technika), skok vysoký-flop, hod míčkem, vrh koulí
- zvládá základní cvičební prvky prostných,	• Gymnastika – kombinace kotoulů, stoje na

VÝSTUPY	UČIVO
Žák: na hrazdě i kruzích, zvládne obtížný prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond, zvládá jednoduché taneční kroky, používá správnou techniku;	hlavě a rukou, toč vzad na hrazdě, překot vzad na kruzích, kotoul a roznožka na švédské bedně, šplh bez přírazu s obměnami, rytmická a kondiční gymnastika
- uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit utkání vrstevníků;	• Sportovní hry – fotbal, florbal, basketbal, volejbal, stolní tenis
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, usiluje o zvýšení své tělesné zdatnosti, uplatňuje vhodné a bezpečné chování v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz), samostatně se připraví před pohybovou činností, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost, odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem;	• Význam pohybu pro zdraví, hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova – dívky

Ročník: 9. ročník

VÝSTUPY	UČIVO
Žák: - zvládá techniku nové disciplíny, při vytrvalosti dovede uplatnit volní vlastnosti, získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy;	• Atletika – vytrvalostní běh (800-1000m), sprint 60m, skok daleký (technika), skok vysoký-flop, hod míčkem, vrh koulí
- zvládá základní cvičební prvky prostných, na hrazdě i kladině, zvládne obtížný prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond, zvládá jednoduché taneční kroky, používá správnou techniku;	• Gymnastika – jednoduché sestavy, kombinace kotoulů, stoje na hlavě a přemetu stranou, toč vzad na hrazdě, základní cvičení na kladině, kotoul a roznožka na švédské bedně, šplh s přírazem, rytmická a kondiční gymnastika
- uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit utkání vrstevníků;	• Sportovní hry – florbal, basketbal, volejbal, stolní tenis
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, usiluje o zvýšení své tělesné zdatnosti, uplatňuje vhodné a bezpečné chování v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz), samostatně se připraví před pohybovou činností, předvídá	• Význam pohybu pro zdraví, hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
možné nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost, odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem;	

5.9.1 Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- předmět je realizován v 1. až 9. ročníku po jedné hodině týdně
- učební osnovy jsou na 1. stupni zpracovány pro dvě vzdělávací období (1. období – 1. až 3. ročník, 2. období – 4. a 5. ročník)

Při praktických činnostech je na 1. stupni vhodné práci individualizovat nebo pracovat ve skupinách a důsledně dbát na bezpečnost žáků. Praktické činnosti v prvním období základního vzdělávání se úzce vážou na ostatní předměty. Výuka rozvíjí u žáků motorické schopnosti, manuální dovednosti a pracovní návyky. Učí se spolupracovat, organizovat svou práci, pracovat v týmu. Žáci se učí základům technologické kázně a bezpečnosti práce. Výuka podporuje rozvoj individuálních schopností dětí a pozitivní vztah k práci.

Na 2. stupni zaměření tohoto předmětu vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za výsledky práce. Žáci se učí plánovat svou práci sami i v týmu, používat nástroje, nářadí a pomůcky.

Plněním zadaných úkolů se učí tvořivosti, vytrvalosti, soustavnosti a uplatňování vlastních nápadů. Ve všech vzdělávacích okruzích jsou žáci vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce, k poskytnutí první pomoci. Žáci jsou vedeni k pochopení práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 1. stupni na 4 tematické okruhy:

1. tematický okruh: **Práce s drobným materiálem**
2. tematický okruh: **Konstrukční činnosti**
3. tematický okruh: **Pěstitelské práce**
4. tematický okruh: **Příprava pokrmů**

Na 2. stupni se vyučuje 5 tematickým okruhům:

1. tematický okruh: **Práce s technickými materiály**
2. tematický okruh: **Pěstitelské práce a chovatelství**
3. tematický okruh: **Příprava pokrmu**
4. tematický okruh: **Využití digitálních technologií**
5. tematický okruh: **Svět práce** (tematický okruh Svět práce je povinný pro 8. a 9. ročník)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k poznávání vlastností materiálů
- vede žáky k plánování činnosti při práci
- vede žáky k pozorování okolního světa
- učí žáky osvojovat si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí,
- učí žáky používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě

- učí žáky pozorovat a experimentovat, porovnávat a vyvozovat závěry
- vede žáky ke zdokonalování a k hodnocení výsledků jejich práce

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadáváním úloh a projektů vede žáky k tvořivému přístupu při jejich řešení
- u žáků rozvíjí schopnost rozkládat složité problémy na jednodušší a ty pak řešit
- učí žáky promýšlet pracovní postupy při plnění zadaných úkolů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k formulování svých názorů a myšlenek v logickém sledu
- při komunikaci učí žáky dodržovat vžitá konvence a pravidla
- vede žáky k tomu, aby pochopili důležitost věcné a správné prezentace výsledků své práce
- učí žáky popsat postup práce
- vede žáky k užívání správné technologie

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k toleranci a pohledu na svět očima druhých
- při práci vede žáky ke kolegiální radě či pomoci
- každému žákovi pomáhá hledat jeho vlastní cestu k životní spokojenosti
- vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- umožňuje žákům pracovat ve skupině, vytvářet společné práce, při kterých se žáci učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k sebeúctě, sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti, k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu
- vede žáky ke kritickému myšlení, rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci v hodinách praktických činností
- rozvíjí jemnou motoriku žáků a jejich manuální zručnost
- vytváří při praktických činnostech s různými materiály základní pracovní dovednosti
- vede žáky k dovednosti rozlišovat jednotlivé materiály a uvažovat o různých možnostech jejich opracovávání
- rozvíjí pozitivní vztah k práci a k odpovědnosti za kvalitu své práce.
- vede k plánování práce a používání vhodných pomůcek, nástrojů a nářadí.

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 1.- 3.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Práce s drobným materiálem	
- vytváří různé předměty jednoduchými postupy z tradičních i netradičních materiálů; - vystřihuje, lepí, skládá, vytrhává papír; - suší rostliny a listy; - pracuje podle slovního návodu a předlohy;	• Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, folie) • Práce s papírem: prostorová zvířátka; ovoce, zelenina; záložky do knih; vánoční ozdoby, řetězy, přání; plošné loutky, masky, vločky • Práce s přírodním materiálem: obrázek z listů ; mozaika, korále , postavy zvířátek ; kraslice; výroba ručního papíru ; ozdoby, šperky • Práce s textilem: koláž; šaty na plošné loutky; bambule z vlny; • Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití • Sochařská hlína, sádra, plastelína, modurit, vizovické těsto • Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce • Lidové zvyky, tradice, řemesla
Konstrukční činnosti	
- zvládá elementární dovedností a činností při práci se stavebnicemi;	• Stavebnice (plošné, prostorové) • Montážní a demontážní práce • Práce podle předlohy, jednoduchého náčrtku, slovního návodu
Pěstitelské práce	
- provádí pozorování přírody, zaznamenává se a hodnotí výsledky pozorování;	• Sledování změn v přírodě podle ročních období, sledování změny počasí, jejich zaznamenání pomocí jednoduchých symbolů
- zná základní druhy nářadí pro zpracování půdy a umí s nimi zacházet; - dodržuje bezpečnost při jejich používání; - zná rozdíl mezi zeleninou a ovocem;	• Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo • Pěstování rostlin ze semen v místnosti (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) • Pěstování pokojových rostlin

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Příprava pokrmů	
- umí pojmenovat nábytek a spotřebiče v kuchyni; - sestaví jednoduchý jídelníček. Zná různé způsoby uchovávání potravin; - umí připravit jednoduché jídlo; - připraví tabuli pro jednoduché stolování; - chová se vhodně při stolování; - dodržuje zásady bezpečnosti při manipulaci s jednoduchými spotřebiči;	• Základní vybavení kuchyně • Výběr, nákup a skladování potravin • Svačinka • Výroba másla • Perníky (pečení a zdobení) • Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování • Příprava stolu na oslavu narozenin, svátků • Technika v kuchyni – historie a význam

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 4.- 5.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Práce s drobným materiálem	
- pracuje podle slovního návodu; - umí pracovat se šablonou; - umí zacházet s různými nástroji; - samostatně pracuje podle pracovního postupu; - vystřihuje, lepí, skládá, vytrhává papír, ohýbá, lisuje, propichuje a spojuje; - sbírá, třídí, suší rostliny, listy a semena.; - opracovává a aranžuje přírodniny; - určuje vlastnosti materiálu (povrch, tvrdost, tvar, barva); - rozlišuje textilie, druhy látek; - poznává a rozlišuje rub a líc tkaniny;	• Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, folie, korek, špejle, krabíčky) • Práce s papírem: prostorové postavičky (origami); vánoční ozdoby, přání; ubrousková technika (dekupáž); podložky s propletených kroužků, košíčky; prostorové loutky, masky, vločky; • Práce s přírodním materiálem: obrázek z listů; ozdoby na zavěšení; pohyblivé závěsné modely; kraslice; výroba ručního papíru; ozdoby, šperky • Práce s textilem: přední steh; křížkový steh (prostírání, záložka, vyšívání obrázků); jehelníček; hadrový panáček (loutka); přišívání knoflíků • Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití - sochařská hlína, sádra, plastelína, modurit,

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
- odměřuje, navléká, šije, látá; - hněte, válí, stlačuje modelovací hmotu.; - uplatňuje požadavky bezpečnosti a hygieny práce;	vizovické těsto • Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce • Lidové zvyky, tradice, řemesla
Konstrukční činnosti	
- pracuje podle slovního návodu a předlohy; - zvládá elementární dovedností a činností při práci se stavebnicemi;	• Stavebnice (plošné, prostorové) • Montážní a demontážní práce • Práce podle předlohy, jednoduchého náčrtku, slovního návodu
Pěstitelské práce	
- provádí pozorování přírody; - celoročně ošetřuje pokojové rostliny; - předpěstovává rostliny;	• Sledování změny v přírodě podle ročních období
- zná základní druhy nářadí pro zpracování půdy a umí s nimi zacházet; - dodržuje bezpečnost při jejich používání; - zná rozdíl mezi zeleninou a ovocem;	• Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo • Klíčení semen, jejich růst, řízkové a listové rozmnožování rostlin • Vytvoření jednoduchých herbářů • Exkurze do zahradnictví, květinářství • Pěstování pokojových rostlin • Rostliny jedovaté • Rostliny jako drogy • Alergie
Příprava pokrmů	
- orientuje se v základním vybavení kuchyně; - sestaví jednoduchý jídelníček. Zná různé způsoby uchovávání potravin; - umí připravit jednoduché jídlo;	• Základní vybavení kuchyně • Výběr, nákup a skladování potravin • Ovocné a zeleninové saláty • Jednoduché těsto
- připraví tabuli pro jednoduché stolování; - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování; - udržuje čistotu pracovních ploch a pořádek; - dodržuje zásady bezpečnosti při manipulaci s jednoduchými spotřebiči;	• Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování • Příprava stolu na oslavu narozenin, svátků • Technika v kuchyni – historie a význam

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 6.

VŠTUPY Žák:	UČIVO
Práce s technickými materiály	
- je seznámen s řádem učebny, s bezpečností a hygienou práce - zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu - je schopen načrtnout jednoduchý náčrtek výrobku - zvládá základní postupy při opracování dřeva, měření, orýsování, broušení a vrtání zvolí a umí použít vhodné pracovní nástroje a nářadí	• Organizace a bezpečnost práce • Vlastnosti materiálu, užití v praxi- dřevo, plast, kov • Úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí • Technické náčrty a výkresy, technické informace • Pracovní postupy – zhotovení výrobků ze dřeva a z plastu • Jednoduché pracovní postupy a operace • Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování
Pěstitelské práce	
- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin; - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu; - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu; - prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty; - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu;	Pěstitelství ve vztahu k životnímu prostředí • základní podmínky pro pěstování rostlin • půda – prostředí pro pěstování rostlin, vlastnosti • výživa rostlin, hnojení, ochrana rostlin a půdy: příklady chorob, škůdců, plevelů • ochrana půdního fondu • využití biologických metod v ochraně rostlin Okrasné rostliny • poznávání hlavních druhů • pěstování včetně množení vybraných květin • rychlení cibulovin, hlíznatých květin • používání okrasných rostlin v interiérech a exteriérech • aranžování a vazba rostlin • péče o zeleň v blízkosti školy • exkurze (např. zahradnictví, vzorová zahrádka) • základní zásady uplatňované při pěstování a vazbě okrasných rostlin, při aranžování živých i suchých rostlin • vliv rostlin na zdraví a jeho psychiku • pokojové rostliny, které mohou působit otravy a alergie

VŠTUPY Žák:	UČIVO
	Lčivé rostliny, koření • pěstování vybrané rostliny z výsevu • léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté • rostliny jako drogy a jejich zneužívání Zelenina – teorie • poznávání osiva, základní vlastnosti osiva • charakteristika a rozdělení zeleniny, význam pro zdraví • zásady pro pěstování a rychlení zeleniny Chovatelství • chov zvířat v „koutku přírody“ • hygiena a bezpečnost chovu

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 7.

VŠTUPY Žák:	UČIVO
Práce s technickými materiály	
- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - je schopen sestavit jednoduchý technický výkres a orientovat se v něm - má představu o způsobu výroby železa, oceli a některých barevných kovů, polotovarů hutní průmyslu - zvládá základní postupy při opracování železa a oceli - zná princip výroby a zpracování plastických hmot včetně jejich vlastností dodržuje zásady a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím, zná zásady poskytnutí první pomoci	• Jednoduché pracovní operace a postupy • Technické kreslení – rovnoběžné pravoúhlé promítání • Výroba železa, výroba oceli, těžba a zpracování barevných kovů • Pracovní postupy – zhotovení výrobků ze dřeva, ze železa a z plastu • Umělé hmoty – výroba a vlastnosti • Pracovní postupy – tvarování plastů • Další užití plastů a jejich recyklace péče o čistotu a pořádek v okolí školy

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Příprava pokrmů	
- umí jednoduché činnosti při přípravě pokrmů, dodržuje hygienická pravidla a předpisy. - zná základní dovednosti a návyky. Umí použít vhodné pomůcky a náčiní. - umí udržet pořádek a čistotu při práci v učebně, dbá na bezpečnost. - zvládá základní znalosti o domácnosti, ovládá principy stolování a obsluhy u stolu. - orientuje se v základním vybavení. - má představu o zdravé výživě člověka. - získává poznatky o úpravě pokrmů, jejich přípravě a volí správnou odpovídající technologii.	• Seznámení s učivem, vybavení kuchyně. • Zásady hygieny potravy, správné výživy – výživová hodnota. • Recepty a návody, vhodná sestava jídel, kuchařské knihy. • Seznámení s el. spotřebiči, bezpečnost při vaření. • Úpravy tepelné, za studena. • Stolování – úprava stolu, inventář, aranžování. • Režim dne, životospráva, zdravá výživa člověka. • Bílkoviny, tuky, cukry, vitamíny. • Nákup a skladování potravin, správné využití. • Nákup potravin v marketu, exkurze pizzerie, restaurace, hotelové školy.

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 8.

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Svět práce	
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání. - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí. - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy.	• Trh práce-povolání, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů. • Charakter a druhy pracovních činností, požadavky kvalifikační, zdravotní, osobní. • Volba profesní orientace – osobní zájmy, tělesný a duševní stav, sebehodnocení, využívání poradenských služeb. • Exkurze-Úřad práce – informační a poradenské středisko

VÝSTUPY Žák:	UČIVO
Využití digitálních technologií	
- orientuje se v základních pojmech digitální techniky a technologie. - ovládá základní funkce digitální techniky. - diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky. - skenuje přílohu, upraví pomocí grafického programu a vytiskne ji.	Digitální technika. • Digitální signál, digitální záznam. • PC a periferní zařízení. • Scanner a tiskárna.
- pracuje s médií na několika úrovních. - umí pracovat s vypalovací technikou a nainstalovaným softwarem. - ošetřuje je a chrání je před poškozením	Záznamová média. • CD, CD-R, CD-RW, DVD, DVD-R, DVD-RW. • Legálnost a nelegálnost kopií.
- rozlišuje různé druhy internetového propojení, připojení a komunikace. - vyhledává pomocí vyhledávačů i katalogů, pohyb na webu. - pracuje s elektronickou poštou.	Internet. • LAN, WAN. • Vyhledávač, prohlížeč.
- umí převést zvuk – získaný z CD nebo nahraný přes mikrofon – do formátu MP3. - využívá dostupný software.	Digitální zvuk. • MP3, MPEG.
- ovládá základní parametry fotoaparátu. - vytváří fotografie, převádí do počítače, upravuje je a tiskne.	Digitální fotoaparát. • Paměťová karta, objektiv, clona. • ZOOM, ISO.
- zvládá ovládání mobilního telefonu. - umí nastavit a připojit mobilní telefon k internetu, k počítači.	Mobilní služby. • Mobilní operátor a tarify. • Mobilní telefon. • GSM.
- umí jednoduše propojit několik počítačů, počítač s mobilem s využitím kabelu nebo bezdrátově. - využije v praxi pro scannery, tiskárny, digitální fotoaparáty apod.	Digitální technologie. • Bezdrátové technologie – USB, Bluetooth, WiFi.
- zná princip práce s digitální kamerou. - umí natočit vlastní video, přehrát ho do počítače a zpracovat z pomocí dostupného softwaru. - umí archivovat a stříhat natočený film. - dodržuje základní hygienická a	Digitální kamera.

VÝSTUPY	UČIVO
Žák: bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technologií a poskytne první pomoc při úrazu.	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 9.

VÝSTUPY	UČIVO
Žák:	
Svět práce	
- orientuje se v pracovních činnostech vybraných oblastí. - posoudí své možnosti v oblasti profesní orientace. - využije profesní orientace pro výběr vhodného vzdělávání. - zná důležitá práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů. - prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při vstupu na trh práce.	• Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, informace a poradenské služby. • Zaměstnání a způsoby hledání, informační základna pro volbu povolání. • Problémy nezaměstnanosti, úřady práce. • Psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele. • Exkurze – burza škol, úřad práce – informační a poradenské středisko, dny otevřených dveří

5.10.1 Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

- Předmět německý jazyk je realizován v 6., 7., 8. a 9. ročníku po jedné hodině týdně. Předmět německý jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel:

- nabízí žákům aktivační metody, které je povedou k samostatné práci s dvojjazyčnými výkladovými slovníky,
- vytváří žákům dostatek komunikačních příležitostí k používání německého jazyka

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k porovnávání německého, polského a českého jazyka, k vyhledávání shod a odlišností
- předkládá žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použití německého jazyka

Kompetence komunikativní

Učitel:

- nabízí žákům dostatek možností k porozumění německy vedenému rozhovoru a německy psaným jednoduchým textům
- vede žáky k tomu, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- navozuje dostatek situací, které povedou k uvědomění si společných rysů lidí z různého jazykového prostředí
- vytváří situace, ve kterých si žáci budou uvědomovat potřebu vzájemného respektu a pomoci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

Kompetence občanské

Učitel:

- v průběhu výuky vede žáky k poznávání tradic, zvyků a kultury lidí německy mluvících zemí

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k uvědomělému a správnému používání studijních materiálů a jazykových příruček pro samostatné studium

Receptivní řečové dovednosti

Výstupy

- vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby
- rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám
- rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku
- rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje
- používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník

Produktivní řečové dovednosti

Výstupy

- sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů
- reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace
- napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět

Interaktivní řečové dovednosti

Výstupy

- zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace

Vzdělávací oblast: Další cizí jazyk

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: 6.-9.

Rozpracované školní výstupy pro 6.ročník	Učivo	Konkretizovaná průřezová témata, mezipředmětové vztahy
-opakuje pozdravy a německá jména, oslovuje spolužáky jmény, pozdraví se se spolužáky -reaguje na základní a nejpoužívanější pokyny pro práci v hodině -opakuje fonetické řady, jazykolamy, osvojuje si písňe a říkadla, opakuje probranou slovní zásobu, snaží se o správnou výslovnost -počítá se správnou výslovností od 1-10, pozná a pojmenuje dané číslo německy -opakuje se správnou výslovností barvy -seznámí se se zvyky spojenými se dnem 6.12. -zazpívá jednoduchou koledu, seznámí se se zvyky v období adventu a vánoc -umí představit sebe i jiné osoby, zeptat se na jméno, bydliště, telefonní číslo, odpovídat na jednoduché otázky - představí členy své rodiny	Pozdravy, jména Nejpoužívanější pokyny Správná výslovnost, říkanky, písňe čísla Barvy Nikolaustag Vánoce Základní osobní informace Rodina a její členové Školní potřeby	OSV HV M MV MV Z osobnostní a sociální výchova RV MV organizace volného času, OV informatika, písemná elektronická komunikace mediální výchova, environmentální výchova

-opakuje, potom samostatně pojmenovává školní potřeby, udává jejich barvu a počet, seznámí se se systémem školství v Německu, pozná prostředí škol v Německu -vyjmenuje samostatně názvy předmětů, určuje, zda jsou ve třídě vlevo, vpravo, vzadu, vpředu, určuje jejich barvu, počet	Ve třídě Gramatika Časování pravidelných sloves Tykání, vykání Otázky : Wer? Was? Wo? Wie? Zápor nein, nicht Zápor kein	Z OV, RV, M osobnostní a sociální výchova výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Z
Rozpracované školní výstupy pro 7.ročník -vyjmenuje svoje koníčky, popíše, jak tráví volný čas - popíše činnosti během týdne, dokáže se domluvit telefonicky, odmítnout navržený program - umí napsat jednoduchý e-mail o sobě - umí popsat, co kdo dělá na počítači	Koníčky a volný čas telefonická domluva e-mailová pošta Počítač a práce s ním	organizace volného času, OV informatika, písemná elektronická komunikace mediální výchova, environmentální výchova Z OV, RV, M osobnostní a sociální výchova

- umí říct, že někdo něco má - vyjmenuje domácí zvířata, určuje jejich vlastnosti - napíše dopis o sobě - vyjmenuje nejvýznamnější památky Vídně - určí roční období a měsíce - napíše jednoduchou pozvánku na oslavu - používá číslovky 1-100 - dokáže poskytnout informace o časových údajích - umí vyjádřit cíl cesty, koupit si jízdenku, zajistit si ubytování, napsat jednoduchý pozdrav - zná německé názvy některých evropských států	Domácí zvířata Vídeň Rok, roční období, měsíce, svátky Cestování, prázdniny Gramatika Časování pravidelných sloves Časování slovesa sein, haben 4.p. podst. jmen se členem neurčitým Zápor kein Předložka in ve 3. pádě Předložka im a um v časových údajích Časování slovesa möchten	výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Z komunikativní dovednosti osobnostní a sociální výchova komunikativní dovednosti Z komunikativní dovednosti osobnostní a sociální výchova
--	---	--

Rozpracované školní výstupy pro 8. ročník -vyjmenuje svoje koníčky, popíše, jak tráví volný čas - popíše činnosti během týdne, dokáže se domluvit telefonicky, odmítnout navržený program - umí napsat jednoduchý e-mail o sobě - umí popsat, co kdo dělá na počítači - umí říct, že někdo něco má - vyjmenuje domácí zvířata, určuje jejich vlastnosti - napíše dopis o sobě - vyjmenuje nejvýznamnější památky Vídně - určí roční období a měsíce - napíše jednoduchou pozvánku na oslavu - používá číslovky 1-100 - dokáže poskytnout informace o časových údajích - umí vyjádřit cíl cesty, koupit si jízdenku, zajistit si ubytování, napsat jednoduchý pozdrav - zná německé názvy některých	Časování slovesa fahren Koníčky a volný čas Telefonická domluva e-mailová pošta Počítač a práce s ním Domácí zvířata Vídeň Rok, roční období, měsíce, svátky Cestování, prázdniny	
---	--	--

evropských států	Gramatika Časování pravidelných sloves Časování slovesa sein, haben 4.p. podst. jmen se členem neurčitým Zápor kein Předložka in ve 3. pádě Předložka im a um v časových údajích Časování slovesa möchten Časování slovesa fahren	
Rozpracované výstupy pro 9.ročník - popíše svůj týdenní program -vyjmenuje školní předměty, pracuje s rozvrhem hodin - dokáže si domluvit schůzku, popíše, co se ve škole smí a nesmí dělat - umí popsat části těla a vyjádřit, co ho bolí, domluví se u lékaře - dokáže jednoduše popsat cestu,	Můj týden Části těla	

zeptá se na směr cesty, popíše místo, kde bydlí - popíše jednoduše počasí - vyjmenuje oblečení, které má na sobě, - písemně i ústně popřeje k narozeninám - mluví o svých plánech na dovolenou	Město Počasí Prázdniny Gramatika Způsobová slovesa Osobní zájmena ve 3.pádě Množné číslo některých podstatných jmen Préteritum sloves „sein“ a „haben“ Předložky se 3.pádem Přivlastňovací zájmena Nepravidelná slovesa Perfektum některých sloves	
---	--	--

--	--	--

ŠKOLNÍ DRUŽINA

Charakteristika

ŠVP školní družiny a klubu navazuje na program školy, s nímž tvoří jeden organizační celek. Ve školní družině pracují 4 kvalifikované vychovatelky na 4 odděleních – z toho jedno odloučené oddělení se nachází v Oldřichovicích a druhé v Třinci na Kopernikově ulici č.p. 696. Činnost družiny je od 11,30 do 16,30 hod.

Školní klub je v Třinci na ulici Nádražní 10, pracuje tam 1 vychovatelka, otevřen je denně od 12,25 do 15,25 hod.

Máme k dispozici samostatné místnosti. Při zaměstnáních používáme všechny prostory školy – tělocvičnu, hřiště, třídy a výtvarný ateliér.

Díky dobrému vybavení družiny máme možnost kvalitně rozvíjet dovednosti dětí.

Při pobytu dětí v družině máme zajištěn pitný režim – čaj.

Spojení žáků různých věkových skupin se osvědčuje – starší předávají své zkušenosti a dovednosti mladším. Všechny vedeme k tomu, aby respektovali jeden druhého.

Během činnosti snažíme se rozvíjet v žácích talenty, které jim pak poslouží ve vyšších ročnících při volbě povolání.

Kulturní programy, které připravujeme, učí žáky vystupování na veřejnosti a přispívá k rozvoji osobnosti dítěte.

ŠVP školní družiny je součástí ŠVP „Pojď ukážu ti svět“ a navazuje na vnitřní řád ŠD.

Co nabízí školní družina:

- zájmové vzdělávání formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, odpočinek a relaxaci, výchovu hrou, učení, individuální přístup a motivaci.
- u žáků podporujeme citlivé vztahy k lidem, přírodě, učíme je chránit si své zdraví, vedeme je k otevřené komunikaci, rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat druhého.
- zaměřujeme se na ochranu životního prostředí
- vytváříme příjemné prostředí a vhodné klima, vedeme žáky k tvořivosti a estetickému cítění
- podporujeme individualitu a dovednosti
- učíme děti vhodně trávit volný čas, řešit problémy
- od 1. třídy rozvíjíme u žáků jejich schopnosti rozhodování, hodnocení a sebehodnocení

Cíle ŠVP školní družiny:

- a) rozvoj osobnosti člověka, sociálně způsobilého, s mravními a duchovními hodnotami
- b) získání všeobecného vzdělání
- c) pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost, pochopení principu rovnosti žen a mužů ve společnosti

- d) utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě
- e) poznání polských tradic a zvyků, kulturních hodnot
- f) ochrana životního prostředí, bezpečnost a ochrana zdraví

Klíčové kompetence:

- žák se s chutí učí, práci dokončí, umí kriticky zhodnotit své výkony, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, pozoruje a experimentuje, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a učení
- žák si všímá dění i problémů, které ho motivují k řešení a hledá nové způsoby, dovede se přizpůsobit změnám, je zodpovědný za své rozhodnutí, je iniciativní a podnikavý
- žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, umí vyjádřit svůj názor, dokáže promluvit na veřejnosti, umí naslouchat druhým, využívá informační a komunikační prostředky
- žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, nese důsledky za své chování, ve skupině spolupracuje, dovede přijmout kompromis, respektuje dohodnutá pravidla
- žák si uvědomuje svá práva i povinnosti, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, váží si tradic a kulturního dědictví
- žák umí účelně trávit volný čas, umí si vybrat zájmové činnosti podle svých možností, umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

Člověk a jeho svět

Výstupy	Učivo	Poznámky
- pěstovat pěkné vztahy - chování ke spolužákům a dospělým osobám;	• Oslovování kamarádů a dospělých • Vztahy v rodině, trávení volného času • Pomoc starším osobám • Lidové tradice, přísloví	rozhovory
- vést děti k samostatnosti a správnému vystupování; - umět zvládat základní sebeobslužné činnosti;	• Důležitá telefonní čísla, první pomoc • Hry – pexeso, kvarteto aj.	připomínání výročí a události
- poznávat a chránit přírodu;	• Práce s atlasy, encyklopediemi • Bohatství lesa, polí a luk • Pranostiky	vycházky, internet, DVD

Člověk a zdraví

Výstupy	Učivo	Poznámky
- upevňovat získané dovednosti a návyky (hygiena, společenské chování); - přispívat k rozvoji tělesné zdatnosti, otužování a sportovního chování;	• Míčové hry, závodivé hry, běh	soutěže družstev, jednotlivců
- správné přecházení vozovky, seznámení s nebezpečnými situacemi;	• Přecházení vozovky, určování dopravních značek • Orientace v okolí školy, nebezpečné křižovatky a situace turistické značky	Cestování dopravními prostředky turistika

Člověk a svět práce

Výstupy	Učivo	Poznámky
- seznámit děti s různými pracovními technikami;	• Práce s papírem, textilem, přírodninami, modelínou, vlnou, drátem, voskem	keramická dílna skupiny
- rozvoj zručnosti, představivosti a fantazie;	• Tvořivé hry ze stavebnicemi – Cheva, Merkur, kostky aj.	
- hygiena prostředí, sebeobslužné činnosti ;	• Zalévání rostlin, podílení se na výzdobě tříd a školy	

Umění a kultura

Výstupy	Učivo	Poznámky
- pěstovat estetické cítění a představivost, - rozvíjet fantazii vztah k uměleckým dílům;	• Malování, kreslení, stříhání kreslení v přírodě • Ilustrace dětské knihy • Návštěva školní knihovny	seznámení s různými technikami (modelování, koláže, zapouštění barev, skládání ...) družinová akademie
- pěstovat zájem o hudbu, rozvíjet smysl pro rytmus - rozvíjet správnou výslovnost, vyjadřovací schopnosti, dýchání;	• Rozpočítadla, jazykolamy, veršované pohádky • Hra na tělo, malované písničky • Četba na pokračování • Písničky, taneční kroky a hry	návštěva divadla, kina poslech hudby

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

Právní vymezení: Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním ... vzdělávání /školský zákon/, vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání ... / dále jen vyhláška/

6.1 Úvod

Základní vzdělávání vede k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění / školský zákon, § 44/

Učitelé základní školy přistupují k průběžnému hodnocení vzdělávacích činností žáka s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativní funkce. Jako přirozenou součást hodnocení rozvíjejí sebehodnocení a vzájemné hodnocení. V hodnocení výsledků vzdělávání berou na zřetel úroveň dosažení cílů základního vzdělávání.

6.2 Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci

/1/ Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- a/ soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- b/ soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- c/ různými druhy zkoušek / písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové/, didaktickými testy, nepřípustné je individuální přezkušování žáka po vyučování v kabinetech
- d/ kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami
- e/ analýzou výsledků činnosti žáka
- f/ konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny a zdravotnických služeb, zejména u žáků se specifickými vzdělávacími potřebami
- g/ rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

/2/ Učitel si počíná tak, aby klasifikoval žáka ze všech aspektů vzdělávacích činností v daném předmětu. Kvalita i kvantita klasifikace/hodnocení/ vytváří předpoklad objektivního posouzení vzdělávání žáka.

/3/ Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Při ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek, prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů.

/4/ Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích. Termín kontrolní práce prokonzultuje učitel s jinými učiteli. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

/5/ Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka a bez prodlení ji sdělovat prostřednictvím žákovské knížky zákonným zástupcům žáka. Učitel je povinen kdykoli doložit způsob získávání známek/ústní zkoušení, písemné,.../. V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

/6/ Základem klasifikace je tzv. kladná klasifikace, tj. hodnotí se to, čeho již žák dosáhl.

/7/ Při průběžné i souhrnné klasifikaci uplatňuje učitel přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi, přihlíží k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

/8/ Při určování klasifikačního stupně posuzuje učitel výsledky práce objektivně, nesmí podléhat žádnému vlivu subjektivnímu i vnějšímu.

/9/ Žák má právo se vhodným způsobem ke klasifikaci vyjádřit.

/10/ Učitel umožní žákovi opravu nepříznivé průběžné klasifikace / nenechává však tyto možnosti pouze na poslední týden před uzavřením pololetní a závěrečné klasifikace/.

/11/ V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

6.3 Zásady klasifikace a hodnocení

z § 14 vyhlášky o základním vzdělávání:

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je:

- jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné

Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Prospěch

/1/ Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci uplatňuje učitel přiměřenou náročnost, objektivitu a pedagogický takt vůči žákovi

/2/ Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Hodnotí se kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období

/3/ Žáci jsou klasifikováni ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku

/4/ Hodnocení určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledné hodnocení za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě

/5/ Případy problémů a skutečností hodných zvláštního zřetele ve vzdělávání žáků se projednávají v pedagogických radách

/6/ Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu

Chování

/1/ Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli. Rozhoduje o ní pedagogická rada hlasováním

/2/ Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování školního řádu během klasifikačního období

/3/ Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka, k účinnosti předešlých kázeňských opatření

/4/ Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování v době vyučování .

Porušil-li žák mimo vyučování zásadním způsobem pravidla společenského a lidského chování, zaujmou učitelé vůči takovému chování etický postoj a využijí žákova pochybení k pedagogickému působení na žáka, případně na další žáky. Pedagogové se v tomto smyslu nezřikají povinnosti podporovat rodinu ve výchově k vytváření návyků a postojů, které vedou ke společensky hodnotnému chování

Slovní hodnocení

/1/ O použití slovního hodnocení nebo kombinaci slovního hodnocení a klasifikace rozhoduje ředitel po poradě s učitelem daného předmětu

/2/ Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

/3/ Při slovním hodnocení se postupuje obdobně podle zásad a pravidel klasifikace ve vyučovacích předmětech

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

/1/ Sebehodnocení je přirozenou součástí procesu hodnocení

/2/ Žáci jsou navykáni na situace, kdy hodnocení pedagogem, skupinou či jiným žákem bude předcházet sebehodnocení, s nímž bude vnější hodnocení konfrontováno

/3/ Sebehodnocení žáka s argumentací zpravidla předchází hodnocení pedagogem s argumentací

/4/ Pedagog vede žáka k dovednosti sebe hodnotit ve smyslu jeho zdravého sociálního a psychického rozvoje

6.4 Stupně klasifikace a hodnocení

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace

Stupně klasifikace a hodnocení

/1/ Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován těmito stupni:

1 – *výborný*

2 – *chvalitebný*

3 – *dobrý*

4 – *dostatečný*

5 – *nedostatečný*

Při hodnocení žáka/ vysvědčení / se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupně hodnocení . Klasifikace žáků se provádí pouze celými klasifikačními stupni

Klasifikace ve vyučovacích předmětech

Při klasifikaci výsledků vzdělávání se hodnotí zejména:

- kvalita výsledků vzdělávání
- píle žáka a jeho přístup ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon
- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů
- kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti, uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí a jiných činnostech
- schopnost nalézat, třídit a interpretovat informace, včetně dovednosti využívání ICT
- kvalita myšlení, především jeho samostatnost, tvořivost, originalita
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu
- osvojení účinných metod samostatného studia
- osvojení dovednosti účinně spolupracovat

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

- převahu praktické činnosti mají na základní škole pracovní činnosti, praktika, výtvarná výchova, nauka šití, nauka vaření
- při klasifikaci v těchto předmětech se hodnotí vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem, osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných postupů práce, využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech, kvalita výsledků činností, organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti, dodržování předpisů a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a péče o životní prostředí, hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, obsluha a údržba náradí a pomůcek

Hodnotící stupnice:

Stupeň 1 / výborný /

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Účelně si organizuje vlastní práci. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost, originalita a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Dokáže pracovat s informacemi a spolupracovat s ostatními. Je schopen

samostatně studovat vhodné texty – dokáže se učit.

Stupeň 2 / chvalitebný /

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, Přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost, někdy originalita. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty. Při práci s informacemi má drobné problémy, zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje pouze drobnou podporu nebo pomoc.

Stupeň 3 / dobrý /

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Má problémy s organizací vlastní práce. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné ale málo tvořivé, neoriginální, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele. Při práci s informacemi má častější problémy, jak při jejich zisku a třídění, ale zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje podporu nebo pomoc.

Stupeň 4 / dostatečný /

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Nedokáže si samostatně zorganizovat vlastní práci, vyžaduje výraznou pomoc učitele. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Při práci s informacemi má zásadní problémy, často je nedovede zpracovat. Při spolupráci s ostatními vyžaduje výraznou podporu nebo pomoc ostatních.

Stupeň 5 / nedostatečný /

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky.

Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat. Nedovede pracovat s informacemi, a to i při jejich vyhledávání. Nedokáže spolupracovat s ostatními i přes jejich pomoc a podporu.

Chování žáka je klasifikováno těmito stupni:

- 1 - *velmi dobré*
- 2 - *uspokojivé*
- 3 – *neuspokojivé*

Stupeň 1 / velmi dobré /

Žák dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. V jeho chování je zřetelná slušnost, respektování ostatních, takt, zdvořilost, ohleduplnost. Ojedinele se dopouští drobných přestupků proti pravidlům školního řádu a požadovaného chování.

Stupeň 2 / uspokojivé /

Žák se opakovaně dopustí méně závažných přestupků proti školnímu /řádu nebo pravidlům chování. Případně se dopustí závažnějšího přestupku. Žák je však přístupný výchovnému působení ze strany školy a projevuje snahu své chyby napravit.

Stupeň 3 / neuspokojivé /

Žák se dopustí závažného přestupku proti školnímu řádu nebo pravidlům chování. Svým chováním a jednáním negativně ovlivňuje soužití ve třídě nebo škole.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

prospěl /a/ s vyznamenáním

prospěl /a/

neprospěl /a/

Žák je hodnocen stupněm *prospěl /a/ s vyznamenáním* / v ročnících 5 – 9 /, není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré.

Žák je hodnocen stupněm *prospěl /a/*, není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Žák je hodnocen stupněm *neprospěl /a/*, je-li v některém z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

§ 51 školského zákona

/1/ Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení, za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení

/2/ Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm / dále jen klasifikace/, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy po konzultaci s hodnotícím učitelem

/3/ Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace

/4/ U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka

/5/ V posledním roce plnění povinné školní docházky vydá škola žákovi výstupní

hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů vzdělávání stanovených v § 44 školského zákona. V pátém a sedmém ročníku základního vzdělávání vydá škola výstupní hodnocení žákovi, který se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole

§ 52 školského zákona

/1/ Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů s výjimkou předmětů z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka

/2/ Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí

/3/ Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník podmíněně, popřípadě znovu devátý ročník

/4/ Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy bylo vydáno vysvědčení, požádat písemně ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka

/5/ Žák, který plní povinnou školní docházku opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů

/6/ Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se hodnotí na vysvědčení stupni:

pracoval /a/ úspěšně

pracoval /a/

/5/ Nepovinné předměty se hodnotí stupni 1 – 5

6.5 Výchovná opatření

§ 31 školského zákona

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy nebo třídní učitel. Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem druhy dalších kázeňských opatření a podmínky pro udělování a ukládání těchto dalších kázeňských opatření a pochval nebo jiných ocenění

Z § 17 vyhlášky o základním vzdělávání:

/1/ Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné

právnícké či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci
/2/ Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci

Napomenutí a důtky

/1/ Při porušení povinnosti stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

napomenutí třídního učitele
důtku třídního učitele
důtku ředitele školy

/2/ Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě. Napomenutí a důtky nemusí být záležitostí pouze pedagogických rad na konci 1. a 2. pololetí

Další informace k výchovným opatřením

/1/ Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci

/2/ Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamenává do dokumentace školy /školní matriky/. Udělení pochvaly a jiného ocenění z výše uvedených důvodů se zaznamenává na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno

/3/ Za jeden přestupek se uděluje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně

6.6 Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení. Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění.

Ředitel školy může povolit, aby dítěti s SPU byl vypracován pro kterýkoliv předmět příslušnými vyučujícími individuální plán, který se může radikálně lišit od výuky v daném postupném ročníku, přitom však bude poskytovat dítěti v příslušných předmětech ucelené a dítětem zvládnutelné základy. Individuální plány mají charakter smlouvy mezi vedením školy, vyučujícím a zákonnými zástupci dítěte, vypracovávají se krátce a rámcově v písemné formě. Výsledky se hodnotí slovně.

6.7 Výstupní hodnocení

/1/ Hlavním obsahem výstupního hodnocení je vyjádření o dosažené výstupní úrovni vzdělání. Dále výstupní hodnocení žáka obsahuje vyjádření o:

- možnostech žáka a jeho nadání

- předpokladech pro další vzdělávání nebo uplatnění žáka
- chování žáka v průběhu povinné školní docházky
- dalších významných skutečnostech ve vzdělávání žáka

/2/ Výstupní hodnocení se vydává žákovi na konci prvního pololetí školního roku, v němž splní povinnou školní docházku. Výstupní hodnocení se vydává žákovi na konci prvního pololetí také v pátém a sedmém ročníku, jestliže se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole. V případě podání přihlášky k přijetí do oboru vzdělání, v němž je jako součást přijímacího řízení stanovena talentová zkouška, je žákovi vydáno výstupní hodnocení do 30. října

/3/ Forma výstupního hodnocení a použití českého nebo polského jazyka jsou určeny ředitelem školy

6.8 Komisionální přezkoušení

§ 53 školského zákona

/1/ Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky

/2/ Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

/3/ Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku podmíněně, popřípadě znovu do devátého ročníku

/4/ V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení podle §52 odst. 4 na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

§22 vyhlášky o základním vzdělávání:

/1/ Komisi pro komisionální přezkoušení na základě písemné žádosti zákonných zástupců žáka jmenuje ředitel školy; v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad

/2/ Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagog školy
- zkoušející učitel, jímž je vyučující učitel daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu
- přísedící, kterým je jiný učitel daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti

/3/ Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení

/4/ O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy

- /5/ Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví organ jmenující komisi náhradní termín přezkoušení
- /6/ Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu s osnovami a po dohodě s vyučujícím daného předmětu
- /7/ Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost konat opravnou zkoušku

Opravná zkouška

§ 23 vyhlášky:

- /1/ Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad
- /2/ Pro složení komise a její činnost platí obdobně ustanovení §22 odst. 2 až 6

6.9 Informování zákonných zástupců žáka o výsledcích vzdělávání

- /1/ Učitelé jednotlivých předmětů informují obvyklým způsobem / prostřednictvím žákovské knížky, resp. notýsků/; třídní učitel tříd 2. stupně 2x měsíčně kontroluje žákovské knížky, třídní učitelé 1. stupně průběžně
- /2/ Třídní učitelé a učitelé jednotlivých předmětů informují zákonné zástupce na třídních schůzkách, případně v konzultační dny nebo při jiných příležitostech z rozhodnutí ředitele školy
- /3/ Třídní učitel, nebo učitel informuje zákonné zástupce žáka tehdy, jestliže o to požádají
- /4/ Třídní učitel informuje zákonné zástupce žáka v případě mimořádného zhoršení prospěch nebo chování bezprostředně a prokazatelným způsobem / doporučený dopis/

6.10 Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků

Písemné práce /diktáty, cvičení, testy, slohové práce, laboratorní práce/.
Mluvený projev /ústní zkoušení/.

Zpracování referátů a projektů. Úroveň grafické úpravy sešitů, domácích úkolů. Samostatné Aktivity žáků. Vědomostní a dovednostní testy KALIBRO a SCIO.

6.11 Pravidla hodnocení a sebehodnocení žáků

Při klasifikaci je hodnocena úroveň dosažených vědomostí, dovedností, postup a práce s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka. Znamka z hodnocení vědomostí nezahrnuje hodnocení chování žáka. Žák je hodnocen průběžně v celém časovém období a na základě dostatečného množství různých podkladů. Učitel hodnotí vždy jen dostatečně procvičené učivo.

Pro klasifikaci všech písemných prací žáků je stanovena tato stupnice:

známka	maximum vědomostí	minimum vědomostí
1	100%	91%
2	90%	71%
3	70%	50%
4	49%	26%
5	25%	0%

6.11.1 Sebehodnocení

Žáci jsou vedeni od 1. ročníku k sebehodnocení. V 1. a 2. ročníku se žáci hodnotí formou značek, od 3. ročníku se místo značek učí ústnímu i písemnému vyjádření.

Na 2. stupni jsou žáci ve všech ročnících vedeni k průběžnému ústnímu sebehodnocení, písemně po skončení kvartálu.

6.12 Vnější hodnocení školy

Vnější hodnocení školy je prováděno ČŠI, Radou zřizovatele, KHS a jinými kontrolními orgány. Škola vždy obdrží písemný protokol o závěrech kontrolního řízení.

6.13 Vnitřní hodnocení školy

Vnitřní hodnocení školy je prováděno pomocí hospitací, srovnávacích prověrek, testů a dotazníků. Hospitace provádí ředitel školy a jeho zástupce podle harmonogramu Připraveného na začátku školního roku. Je kontrolováno dodržování osnov a učebního plánu, vědomostní úroveň žáků a připravenost učitele. Je doporučena vzájemná hospitace učitelů s cílem získání zkušeností a srovnání metod práce.

Dotazníky je možno zadávat žákům, učitelům i zákonným zástupcům žáků. Forma dotazníku záleží na zadavateli.

6.14 Autoevaluace školy

Sledované oblasti: **kurikulum, management školy, zdroje, výsledky školy, klima školy.**

V autoevaluaci určujeme **cíl, zdroj informací, hodnotitele a eventuální riziko.**

6.15 Kurikulum školy

cíl	zdroj informací	hodnotitel	event.riziko
Je v souladu s očekáváním a potřebami zákazníka/žáka, rodiče/	Současní i potenciální žáci i rodiče	Vedení školy	Zákazníci si neuvědomují svoje skutečné potřeby
Jsou akceptovány individuální	Psycholog PPP, výchovný poradce	ČŠI, skupiny učitelů	Neodborné zacházení se zjištěnými údaji

zvláštnosti žáků			
Vyučovací jednotky mají jasně stanovené kompetence	Vyučovací jednotky, analýza pedagogické dokumentace učitelů	Vedoucí předm. komisi, vedení školy, ČŠI	
Neformální kurikulum dotváří základní vzdělávací nabídku	Schválené pedagogické dokumenty školy, plány práce	Vedení školy, rodiče	
Je logicky rozpracováno do dlouhodobých a krátkodobých cílů	Projekt rozvoje školy, různědobé plány práce školy	Vedení školy, ved. předm. komisi	
Úroveň doplňkových služeb je dostatečná	Organizační schéma školy	Žáci, rodiče, ved. školy	Málo časových i person. možností

6.16 Management školy

cíl	zdroj informací	hodnotitel	ev. riziko
je kvalifikovaně zpracována koncepce rozvoje školy	Plán rozvoje, práce, plány předm. kom.	ČŠI, kontrolní orgány, Školská rada	
Na škole existuje promyšlený informační systém	Zápisy z jednání jednotlivých úseků, školní nástěnky	ČŠI, vedení školy	Subjektivní pohled někt. hodnotitelů
Kvalifikovaně jsou připravovány a prováděny porady	Podklady z jednání	Vedoucí jednotlivých úseků	Nedostatečná informovanost hodnotitelů k problematice efektivního vedení porad
Na škole pracují met. orgány v souladu s koncepcí	Veškeré plány práce školy	Vedení školy, ved. předm. kom.	Formální posuzování problematiky
Realizace DVPP	Plán práce školy, plán DVPP	Vedení školy, ČŠI, kontr. orgány	Finanční podmínky
Ve škole je knihovna a je žáky i učiteli využívána	Katalogy knihoven	Ved. učitel a žákovské knihovny, ved. předm. kom.	Vhodnost a aktuálnost fondu, malá atraktivnost systému vypůjček, slabá práce knihovnice
Ve škole pracuje žákovská samospráva jako partner vedení školy	Plány práce TU, plán práce samosprávy	Ved. učitel samosprávy, vedení školy	Malá kompetence ved. učitele samosprávy
Žáci jsou úspěšní při přijímání	VP	VP, vedení školy	Různá přijímací kritéria SŠ

zkouškách na SŠ			
Obec a rodiče mají zájem o chod školy	Jednání sdr. rodičů, jednání Školské rady	TU, vedení školy	Nedostatečná informovanost veřejnosti o záměrech vedení školy

6.17 Zdroje

cíl	zdroj informací	hodnotitel	event. riziko
Začátek vyuč. hodiny působí motivačně	Zápisy z hosp. činnosti	Vedení školy, ved. předm. kom.	Nedostatečná znalost motivačních metod hodnotitelem
Závěrečná fáze vyučovací hodiny je účelně využita	Zápisy z hosp. činnosti	Vedení školy, ved. předm. kom.	

Zadávané učební úkoly jsou různé úrovně a odpovídají úrovni žáků	Zápisy z hosp. činnosti	Ved. předm. kom., vedení školy, externí hodnotitel	Podhodnocení nebo nadhodnocení žáků
Z počínání učitele je patrný smysl pro pořádek a pro plnění úkolů	Zápisy z hosp. činnosti	Vedení školy, externí hodnotitel	
Učitel hodnotí práci žáků v průběhu výuky soustavně a včas	Klasifikační archy	Vedení školy	Nesystematičnost práce učitele
Učitel upřednostňuje diagnostický charakter hodnocení před kontrolním	Zápisy z hosp. činnosti	Vedení školy, ved. předm. kom.	Nedostatečná znalost diagnost. metod učiteli
Žáci jsou vedeni k sebehodnocení svých výkonů	TU, ved. předm. kom.	Vedení školy	
Učitel promýšlí hospodárnost využívání svého času	Zápisy z hosp. činnosti vedení školy		

6.18 Výsledky školy

cíl	zdroj informací	hodnotitel	Event. riziko
Na škole je nulový počet propadajících	Pololetní a závěrečná klasifikace	Vedení školy	Nadhodnocení žáků

žáků			
Počet žáků, kteří jsou přijati na SŠ je vysoký	Výsledky přijímacího řízení na SŠ	VP, vedení školy	Výsledky přijímacího řízení na podobných školách nejsou srovnatelné
Žáci dosahují ve standardizovaných testech velmi dobrého hodnocení	Testy KALIBRO, SCIO, CERMAT	Externí hodnotitelé	

6.19 Klima školy

cíl	zdroj informací	hodnotitel	Event. riziko
Je kladen silný důraz na vyučovací proces	Zápisy z hospitací, inspekce	Vedení školy, externí odborníci	
Delikvence žáků je zanedbatelná	Učitelé, TU, zaměstnanci, školská rada, policie	VP	uspokojení z nedostatečně provedeného hodnocení
Absence žáků je nízká	TK	TU	Benevolence zákonných zástupců při omlouvání
Žáci mají respekt k ostatním i k úspěchu ostatních	Rodiče, učitelé	Pedagog. sbor	
Škola nabízí žákům příjemné prostředí	Rodiče, žáci, hosté	Vedení školy, VP, TU	Subjektivní pohled hodnotitelů
Existuje klima důvěry mezi žáky a zaměstnanci školy	VP, metodik prevence, TU	TU, VP, metodik prevence	Subjektivní pohled hodnotitelů
Učitelé mají vysokou pracovní morálku	Vedení školy, ved. předm. kom.	Vedení školy	
Absence učitelů je nízká	Zdravotní dokumentace	Vedení školy, záv. lékař	Učitelé „přecházejí,, nemoci
Ve škole vládne duch spolupráce mezi všemi zaměstnanci	Školská rada, zaměstnanci	ČŠI, externí hodnotitelé, školská rada	Subjektivní pohled

Autoevaluace bude prováděna automaticky na konci školního roku formou předem připravených dotazníků a diskuse na pedagogických radách se zápisem do knihy protokolů. Tyto zápisy budou sloužit vedení školy ke zpracování výročních zpráv a cyklického vlastního hodnocení školy podle § 12 zákona č. 561/2004 Sb. Vlastní hodnocení školy se bude zpracovávat každý druhý školní rok. Součástí vlastního hodnocení školy budou výroční zprávy školy, dotazníky pro žáky, dotazníky pro rodiče a event. poznámky Školské rady.

7. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (žáci se specifickými poruchami učení)

Žáci, u kterých se projevují příznaky některé z vývojových poruch učení, posíláme se souhlasem rodičů na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny. Na základě vyšetření a doporučení poradny jsou pak tyto děti zařazovány do reedukační péče. S dětmi pracují vyškolené asistentky (na 1. stupni) a zkušené učitelky českého jazyka (na 2. stupni). Každý týden probíhá jedna vyučovací hodina pravidelné dyslektické nápravy se souhlasem a za spolupráce rodičů. V případě, že pedagogicko-psychologická poradna nebo speciálně pedagogické centrum diagnostikuje vývojovou poruchu učení je na žádost zákonných zástupců dítěte vypracován individuální vzdělávací plán, podle kterého se s dítětem v průběhu školního roku pracuje. V něm uvádíme závěry a doporučení z vyšetření v PPP, na co se konkrétně v reedukaci zaměříme, pomůcky, které se budou při nápravě používat, způsob hodnocení, termín reedukační péče, jméno paní učitelky, která bude s dítětem pracovat. Při klasifikaci těchto dětí přihlížíme k vývojové poruše a hodnotíme s tolerancí. Na základě doporučení PPP, SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

Škola je otevřená žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním i sociálním znevýhodněním. Speciální pedagog ve spolupráci s třídním učitelem zjišťuje vzdělávací potřeby žáků a ve spolupráci s poradenským zařízením zajišťuje odbornou diagnostiku. Na základě diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy výuky. Žáci se zdravotním postižením i žáci mimořádně nadaní jsou integrováni v rámci běžných tříd. Na základě odborného posudku poradenského pracoviště výchovný poradce, třídní učitel a další pedagogičtí pracovníci, ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka, vytváří a realizují individuální vzdělávací plán (IVP). Struktura IVP vychází z platné právní úpravy, je doplněna v případě potřeby dohodou o formě podílu žáka a spolupráce se zákonnými zástupci.

Vzdělávání žáků s poruchami chování

Jedná se o žáky hyperaktivní, popřípadě s edukativními problémy, kteří nerespektují některé normy společenského chování, jsou nepřízpůsobiví, impulzivní a snadno unavitelní.

Vzdělávání těchto žáků bude probíhat ve třídách na 1. a 2. stupni školy formou individuální integrace.

Ve spolupráci a na doporučení pedagogicko-psychologické poradny se budou žáci vzdělávat podle zpracovaného individuálního výchovně-vzdělávacího plánu. V procesu vytváření klíčových kompetencí bude nutné klást zvýšený důraz na samostatné rozhodování, kritické myšlení, jednání bez podléhání manipulacím a výchovu k práci a ke spolupráci.

Učitel musí s žáky, stanovit přesná pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování s tímto žákem. Zavést systém pochval a trestů.

Vzdělávání žáků s více vadami

Vzdělávání žáků s více vadami bude probíhat ve třídách na 1. a 2. stupni školy formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě individuálních vzdělávacích plánů. Ve spolupráci a na doporučení příslušných speciálně pedagogických center nebo pedagogicko-psychologických poraden budou realizovány změny v učebním plánu, týkající se těchto žáků. Na základě posouzení SPC nebo PPP o závažnosti postižení bude požadována přítomnost osobního asistenta, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se školnímu prostředí, bude pomáhat učitelům při komunikaci s takovým to dítětem, pomáhat při komunikaci dítěte s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka.

Na základě doporučení PPP, SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

Pomoc školy žákům sociálně slabším

V tomto směru škola pomáhá těmto žákům již řadu let. Všichni rodiče žáků, kteří mají finanční nebo jiné sociální problémy, se mohou kdykoliv obrátit na sdružení rodičů škole – /Macierz Szkolna/ s žádostí o částečnou nebo úplnou finanční výpomoc z tzv. „sociálního fondu“ školy. Tímto způsobem se pomáhá žákům při školních výletech, lyžařských kurzech, školních předplatných aj. Finanční zdroje do tohoto fondu získává výbor Macierzy Szkolnej ze svých akcí a od sponzorů.

8. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Zařazení nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte. V rámci vyučování matematiky projevují tito žáci kvalitní koncentraci, dobrou paměť, zálibu v řešení problémových úloh a svými znalostmi přesahují stanovené požadavky. Umožňujeme jim pracovat na počítači (vzdělávací programy), individuálně pracovat s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, záhady, problémové úlohy), i navštívit vyučovací hodiny ve vyšších ročnících. V dalších naučných předmětech jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly (referáty k probíranému učivu, zajímavosti ze světa techniky...), jsou pověřováni vedením a řízením skupin. Na žáky s hudebním nadáním klade učitel vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině – mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívat píseň ... Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce – volí různé techniky, jsou podporováni v mimoškolních aktivitách, navštěvují výtvarné obory při základních uměleckých školách. Žáci nadaní spíše technicky, manuálně zruční, jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou nebo základní uměleckou školou. Při samotné výuce bývají pověřováni náročnějšími částmi při plnění zadaných úkolů, jsou pověřováni vedením skupiny. Pohybové nadání žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy nebo mimo ni. Reprezentují školu. Velmi často se stává, že tito žáci mají výkyvy v chování. Je nutné toto chování usměrňovat s pedagogickým optimismem a taktně, avšak důsledně. Usměrnujeme žáky v osobnostní

výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším. Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný. Na základě doporučení PPP, SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

9. Závěr

Tento školní vzdělávací program vznikl v období listopad 2005 (tehdy se konalo první pracovní setkání všech pedagogických pracovníků školy) až srpen 2007. Lze říci s uspokojením, že na přípravě tohoto ŠVP pracovali všichni učitelé školy.

Škola splňuje veškeré materiální, personální, hygienické i organizační podmínky pro uskutečnění programu. Průběžné hodnocení vypracovaného ŠVP bude prováděno na konci každého kvartálu (viz str. 216). Vzniklé problémy budou průběžně řešeny buď na PR nebo mimořádných pracovních poradách. Všichni pedagogičtí pracovníci školy doufají, že ŠVP přispěje k lepším výsledkům školy.

Další dokumenty, které jsou úzce spjaty s ŠVP jsou plány práce jednotlivých součástí školy, pracovní řády, klasifikační řád a školní řád.

10. Datum schválení ŠVP Pedagogickou radou a vlastnoruční podpisy

ŠVP byl prodiskutován a schválen Pedagogickou radou dne 27. 8. 2007

11. Novelizace a úpravy

Školní vzdělávací program byl na základě zkušeností v období od jeho vzniku až do roku 2011 novelizován a upraven. Vyučující jednotlivých předmětů korigovali jeho obsah v červenci a srpnu 2011 a s celkovým obsahem se seznámili na začátku září 2011, což stvrzují svými vlastnoručními podpisy.

Jméno a příjmení

datum

vlastnoruční podpis

[illegible]

.....
.....